

HØRINGSSVAR

30. oktober 2012
J.nr. 2203/1190-0126
Ref. CFE

Høring af forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning (Udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Svar modtaget fra:

Advokatrådet
Ankenævnet på Energiområdet
CO Industri
Danmarks Naturfredningsforening
Danmarks Vindmølleforening
Dansk Arbejdsgiverforening (DA)
Dansk Energi
Dansk Erhverv
Danske Fjernvarme
Det Økologiske Råd
DI
DONG Energy
Forbrugerrådet
FSE
FSR – Danske Revisorer
HMN Naturgas
Håndværksrådet
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i sin egenskab af sekretariat for Konkurrencerådet
KTO
Landbrug & Fødevarer
Modstrøm Danmark
Natur-Energi
Naturgas Fyn
OK
SEAS-NVE
Sekretariatet for Energitilsynet
VedvarendeEnergi
Verdensnaturfonden
Vindstød
Aalborg Universitet

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 10. oktober 2012
SAGSNR.: 2012 - 3075
ID NR.: 201669

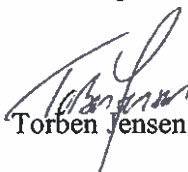
ens@ens.dk + bak@ens.dk + cfe@ens.dk

Høring - over udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning - udstedelse af forsyningspligtbevillinger

Ved e-mail af 20-09-2012 har Energistyrelsen anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har ikke bemærkninger til det fremsendte høringsmateriale.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Christine Federlin

Fra: Georg Ferdinandsen (KFST) [gf@kfst.dk] på vegne af 1 - KFST Energianke (KFST) [post@energianke.dk]
Sendt: 28. september 2012 12:54
Til: Christine Federlin
Cc: pgn@domstol.dk
Emne: SV: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Som formand for Ankenævnet på Energiområdet har jeg fået udkastet til lovforslaget i høring.

Jeg har noteret med tilfredshed, at der i lovforslaget er taget hånd om varslingsspørgsmålet i forbindelse med, at der sker ændring af bevillingshaver.

For at anvende samme terminologi i loven og forbrugerbeskyttelsesbekendtgørelsen, skal jeg foreslå, at det i § 1, nr. 4 vedr. ny § 34 a, stk. 2, i elforsyningsloven og § 2, nr. 4, vedr. ny § 27, stk. 2, i naturgasforsyningsloven overvejes at ændre ordene: "skriftligt og individuelt" til i stedet: "ved individuel kommunikation".

Med venlig hilsen
Poul Gorm Nielsen

Formand

Sendt af Sekretariatet for Ankenævnet på
Energiområdet
v/ Georg Ferdinandsen
Direkte 4171 5091
E-mail gf@kfst.dk

ANKENÆVNET PÅ ENERGIOMRÅDET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. 4171 5000
E-mail: post@energianke.dk

Fra: Christine Federlin [<mailto:cfe@ENS.DK>]
Sendt: 20. september 2012 13:18
Til: Christine Federlin; Kristine Bak
Cc: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; ad@affalddanmark.dk; 1 - KFST Energianke (KFST); biogas@landbrug.dk; bdk@helgamoos.dk; co@co-industri.dk; danak@danak.dk; esm@di.dk; dn@dn.dk; info@shipowners.dk; info@dkvind.dk; da@da.dk; info@danskbyggeri.dk; de@danskenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; de@danskenergi.dk; dgc@dgc.dk; dansk.standard@ds.dk; joachim.brons@shell.com; mail@danskeadvokater.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; dongenergy@dongenergy.dk; ds@ds-net.dk; ofr@oliebranchen.dk; bcs.sde@energiforbrugeren.dk; 1 - EKN Energiklagenævnets officielle postkasse; 1 - Energitilsynet (SET); info@energitjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoeringer@fbr.dk; mail@fdkv.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; NG@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering.dk@greenpeace.org; info@gts-net.dk; dea@hess.com; hmdirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; di@di.dk; ida@ida.dk; itb@itb.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk; kl@kl.dk; hoering@lf.dk; lo@lo.dk; osj@maerskcoil.com; ngf@ngf.dk; mail@realkreditforeningen.dk; B.l.andersen@mail.dk; renosam@renosam.dk; risoe@risoe.dk; webdk@statoil.com; torbh@statoil.com; teknik@teknik.dk; andreas.splidt@teknologisk.dk; Jakob Willer (TI); jorgen.nielsen@vattenfall.com; henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk; veltek@veltek.dk; danish@windpower.org; wwf@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk; oestkraft@oestkraft.dk; aa@aa.dk; info@kundeservice.dccenergi.dk; shj@natur-energi.dk; svp@ok.dk; veg@danskecommodities.com; ae@ae.dk
Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Hermed fremsendes udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) i høring.

Høringsfrist er den **10. oktober 2012, kl. 12**. Høringsvar bedes venligst sendt til ens@ens.dk, med kopi til cfe@ens.dk og bak@ens.dk. Ved emne-feltet i svar-mailen bedes der angive: "Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) "

Mvh

Christine Federlin
Specialkonsulent

Forsyning
Direkte tlf.: 3392 6863
E-post: cfe@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

CO-industri 100 år 1912-2012

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen

Dato : 8. oktober 2012
Sagsbehandler : AS-jj
CO-sagsnr. : 2012-03797
Deres journal nr. :

ens@ens.dk, cfe@ens.dk, bak@ens.dk.

Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

CO-industri skal hermed fremkomme med vores bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) - J.nr. 2203/1190-0126.

CO-industri finder, at lovforslaget bør udskydes og afvente indstilling fra udvalget for reguleringseftersyn, således at udbuddet af de nye forsyningspligtbevillinger først finder sted, når udvalget for el-reguleringseftersynet har et gennearbejdet forsyningspligtsystem på plads. Eftersom ministeren har besluttet, at fremskynde arbejdet til afslutning foråret 2013 er der tale om en relativ kort udskydelse. Det er vurderingen, at hensynet til EU ikke haster mere, end at det kan nås med ministerens nye tidsplan, og at den allerede besluttede forlængelse, som Energistyrelsen gennemfører midlertidigt af de eksisterende bevillinger, bør forlænges yderligere, indtil de nye bevillinger er på plads efter en ny samlet lovgivning.

CO-industri finder i øvrigt, at vi bør være repræsenteret i udvalget for reguleringseftersyn, således at også fagbevægelsen er repræsenteret ligesom arbejdsgiver- og erhvervsorganisationer.

Der skal findes en løsning på problemet med den nuværende lovgivning, som ikke er gearret til at håndtere udbud. Men der bør findes en bedre løsning end den foreslåede, idet forbrugerne med lovændringen kommer til at betale for, at den nuværende lovgivning ikke har taget højde for udbudsspørgsmålet. Forslaget tvinger forbrugerne ud af forsyningspligtaftalen og over på en aftale uden prisregulering eller faste vilkår, og uden der er incitament til konkurrence. Dermed vil hovedparten af forbrugerne, der overføres til et handelsprodukt i fremtiden blive opkrævet højere priser for el.

Forsyningspligten ligger i dag hos det selskab, som ejer ledningsnettet fx DONG, men sendes det i udbud er det ikke sikkert, at andre vil overtage pligten. Forsyningspligten i den form, der fremsættes i lovforslaget, vil næppe være en attraktiv forpligtigelse at påtage sig. Det er uklart, hvem der skal pålægges forpligtigelsen, såfremt der ikke fremkommer noget bud.

CO-industri

Vester Søgade 12,2 • 1790 København V • Telefon: 33 63 80 00
Fax: 33 63 80 90 • e-mail: co@co-industri.dk • www.co-industri.dk

CO-industri finder det uheldigt, at lovforslaget giver de nuværende forsyningspligtselskaber eneretten til at foretage formidling af de ændrede markedsvilkår over for forbrugeren. Der er tale om en stor ændring af markedet, og information om ændrede vilkår bør komme fra en neutral instans (Energiestyrelsen eller energinet.dk), og bør give fuld information om markedet, herunder muligheden af at benytte forsyningspligtproduktet. Der skal være sikkerhed for, at forbrugeren ikke er i tvivl om ændrede vilkår.

Med venlig hilsen

Arne Sørensen

CO-industri

Vester Søgade 12,2 • 1790 København V • Telefon: 33 63 80 00
Fax: 33 63 80 90 • e-mail: co@co-industri.dk • www.co-industri.dk

Dato: 10. oktober 2012

Til:
Energistyrelsen
Sendt pr mail til ens@ens.dk
Kopi til bak@ens.dk og cfe@ens.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening til "Forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligts bevillinger"

Danmarks Naturfredningsforening takker for muligheden for at kommentere forslaget. Foreningen kan dog ikke som udgangspunkt støtte forslaget. DN mener at der i stedet bør arbejdes for en forlængelse af de eksisterende regler, således at udvalget for eftersyn af el-regulering kan forelægge et gennemarbejdet forslag.

DN støtter i den forbindelse op om henholdsvis Det Økologiske Råd og Forbrugerrådets høringssvar og den kritik og forslag som fremkommer i disse.

Med venlig hilsen

Janne Wichard Henriksen
Klima-, energi- og transportpolitisk medarbejder
Danmarks Naturfredningsforening
jwh@dn.dk, 31 19 32 46

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

10. oktober 2012

Høringssvar fra Danmarks Vindmølleforening til "Forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger".

Som et middel til opfyldelsen af de overordnede energipolitiske målsætninger, herunder ikke mindst omstillingen til en mere miljøvenlig elforsyning, ser Danmarks Vindmølleforening positivt på ændringer i forsyningspligten og skabelsen af en mere reel konkurrence på elmarkedet.

I ændringsforslagene til lov om elforsyning - bl.a. den nye § 34 a - bør der således fokuseres på forbrugernes muligheder for aktive valg, ikke blot af energiselskab, men også valg af energikilde og elprodukt, med fokus på miljø- og klimavenlige energikilder.

Vi foreslår derfor at informationen omkring ændring i forsyningspligten skal komme fra neutral part, fx Energinet.dk, og ikke fra den hidtidige forsyningspligtige virksomhed.

Informationen bør rumme neutral oplysning om, at kunderne kan skifte væk fra forsyningspligten og over til nyt selskab. Det skal fremgå, at valg af energiselskab/-produkt også berører valget af energikilde, herunder mulighederne for miljøvenlige valg. De mulige selskaber skal derefter listes op med fx følgende informationer:

- pris
- kort beskrivelse fra energiselskabet
- data om energikilde fra eldeklarationen (den er lovpligtig og derfor udformet af alle).

Ovenstående vil bidrage til konkurrence på både pris og miljø.

Desuden vil vi generelt opfordre til, at de aktuelle ændringer i elforsyningsloven ikke medfører en fastlåsnings af de nuværende strukturer, men fortsat giver et stort råderum for den senere omstrukturering i sektoren, som der er lagt op til med nedsættelsen af reguleringsudvalget.

Med venlig hilsen

Henrik Skotte
Politisk/økonomisk konsulent

Ellemarksvej 47
8000 Århus C
Telefon 8611 2600
Telefax 8611 2700
info@dkvind.dk
www.dkvind.dk
Giro 6 33 79 10
CVR. 88 46 85 11

Christine Federlin

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening [DA@da.dk]
Sendt: 20. september 2012 15:07
Til: Christine Federlin
Emne: SV: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Kære Christine Federlin

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jette L. Andersen
Chefsekretær

Fra: Christine Federlin [<mailto:cfe@ENS.DK>]

Sendt: 20. september 2012 13:18

Til: Christine Federlin; Kristine Bak

Cc: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; ad@affalddanmark.dk; post@energianke.dk; biogas@landbrug.dk; bdk@helgamoos.dk; co@co-industri.dk; danak@danak.dk; esm@di.dk; dn@dn.dk; REDERI_NETKON; info@dkvind.dk; Dansk Arbejdsgiverforening; info@danskbyggeri.dk; de@danskenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; de@danskenergi.dk; dgc@dgc.dk; dansk.standard@ds.dk; joachim.brons@shell.com; mail@danskeadvokater.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; dongenergy@dongenergy.dk; ds@ds-net.dk; ofr@oliebranchen.dk; bcs.sde@energiforbrugeren.dk; ekn@ekn.dk; post@energitilsynet.dk; info@energitjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoeringer@fbr.dk; mail@fdkv.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; NG@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering.dk@greenpeace.org; info@gts-net.dk; dea@hess.com; hmndirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; di@di.dk; ida@ida.dk; itb@itb.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk; kl@kl.dk; hoering@lf.dk; lo@lo.dk; osj@maerskoil.com; ngf@ngf.dk; mail@realkreditforeningen.dk; B.l.andersen@mail.dk; renosam@renosam.dk; risoe@risoe.dk; webdk@statoil.com; torbh@statoil.com; teknig@teknig.dk; andreas.splidt@teknologisk.dk; post@teleindu.dk; jorgen.nielsen@vattenfall.com; henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk; veltek@veltek.dk; danish@windpower.org; wwf@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk; oestkraft@oestkraft.dk; aau@aau.dk; info@kundeservice.dccenergi.dk; shj@natur-energi.dk; svp@ok.dk; veg@danskecommodities.com; ae@ae.dk

Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Hermed fremsendes udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) i høring.

Høringsfrist er den **10. oktober 2012, kl. 12**. Høringssvar bedes venligst sendt til ens@ens.dk, med kopi til cfe@ens.dk og bak@ens.dk. Ved emne-feltet i svar-mailen bedes der angive: "Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) "

Mvh

Christine Federlin
Specialkonsulent

Forsyning
Direkte tlf.: 3392 6863
E-post: cfe@ens.dk

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Sendt pr. email: ens@ens.dk, bak@ens.dk, cfe@ens.dk

Dok. ansvarlig: DGR
Sekretær: LGU
Sagsnr: s2012-546
Doknr: d2012-12625-15.0
10-10-2012

Høringsvar til udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning - udstedelse af forsyningspligtbevillinger

Dansk Energi har den 20. september 2012 modtaget høringen af udkast til lovforslag vedr. udstedelse af forsyningspligtbevillinger og takker for muligheden for at komme med bemærkninger.

Regeringen har netop igangsat et ambitiøst eftersyn af reguleringen af elområdet, der blandt andet skal finde en samlet fremtidig løsning for forsyningspligten. Dansk Energi er gået positivt ind i dette arbejde, da branchen længe har efterspurgt en ændring af setup'et for forsyningspligt med det formål at fremme konkurrencen på privatmarkedet for el.

Hertil kommer, at Energitilsynet netop har publiceret sin rapport om analyse af konkurrencen på detailmarkedet for el, som konkluderer, at det er den nuværende forsyningspligtregulering, der spærrer for konkurrencen og anbefaler, at dagens forsyningspligtregulering afskaffes.

Dansk Energi finder det på denne baggrund ærgerligt, at det har vist sig nødvendigt med en midlertidig ordning, som alene skal gælde frem til Reguleringseftersynet er klar med en samlet fremtidig løsning.

Den valgte løsning indeholder dog fornuftige elementer og leder frem mod engrosmodellen, hvor forsyningspligten er tiltænkt en mere begrænset rolle end i dag. Dansk Energi støtter derfor lovforslaget, men vil samtidig gerne pointere vigtigheden af, at Reguleringseftersynet fastholder fokus på opgaven og præsenterer en langsigtet løsning, der fremmer konkurrencen og er tænkt sammen med engrosmodellen.

DANSK ENERGI
DANISH ENERGY ASSOCIATION

Rosenørns Allé 9
DK-1970 Frederiksberg C
T: +45 36 300 400
info@danskeenergi.dk
www.danskeenergi.dk

Lovforslaget ændrer ikke ved de opgaver, som den forsyningspligtige leverandør har. Det ærgerr Dansk Energi, idet vi gerne ser en løsning, hvor forsyningspligtproduktet alene skal varetage den opgave, som er forudsat i EU reguleringen, nemlig at tage hånd om kunder, hvis leverandør går konkurs og socialt udsatte, der ikke kan betale. Dansk Energi anerkender, at en større ændring af rollen for forsyningspligt kræver en bedre proces, end det har været muligt i forbindelse med dette lovforslag og skal derfor opfordre til, at ovenstående synspunkt indgår i reguleringseftersynets overvejelser, såfremt der ikke ændres på opgaverne for forsyningspligt i det foreliggende lovforslag.

Dansk Energi støtter, at de eksisterende forsyningspligt-kunder ved bevillingens udløb skal have tilbudt nyt produkt af eksisterende leverandør og foretage et aktivt tilvalg, såfremt kunden ønsker leverance fra anden leverandør. Det er fuldt i overensstemmelse med ELFOR-aftalens ordlyd, hvor det i 2004 blev aftalt mellem elbranchen og ministeren, at forsyningspligtreguleringen ikke vil stille krav om ændring i forhold til selskabernes kundegrundlag. Dette er fortsat for branchen et helt centralt princip og med lovforslagets formulering undgås dermed unødige retslige efterspil i forhold hertil.

Med kundernes fortsatte aftaleforhold hos den hidtidige leverandør, finder Dansk Energi det naturligt, at leverandøren overfor kunden skal kommunikere, at bevillingen er udløbet, og man derfor får tilbudt et nyt produkt. I relation hertil finder Dansk Energi det afgørende, at informationen om, at kunderne kan vælge anden leverandør eller produkt sker på ordentlig og neutral vis, og at alle leverandører ligestilles. Dansk Energi finder det derfor fornuftigt, at dette er sikret ved, at henvisningen skal ske til Elpristavlen og Gasprisguiden.

For at understøtte udviklingen af et velfungerende detailmarked igangsætter Dansk Energi nu et arbejde med Energinet.dk i forhold til elområdet for at se på, hvordan markedsforskrifterne kan justeres, så elhandlerne får bedre mulighed for at følge med kunder til en ny adresse ved flytning. Derved understøtter vi aktivt de intentioner, som ligger bag vedtagelsen af engrosmodellen og underbygger yderligere konkurrencen på markedet. På gasområdet bør der ligeledes ses på, hvilke tiltag der kan foretages for at fremme gashandlernes muligheder ved flytning. Den optimale løsning er, hvis det ved lov blev sikret, at kunderne fortsætter med deres leverandør, uanset om kunden flytter.

Kommentarerne gør sig gældende både for el og gas, medmindre andet er konkret nævnt.

Dansk Energi har herudover følgende konkrete kommentarer til lovforslaget.

Varsling af ændringerne overfor forbrugerne

Lovforslaget beskriver, at underretningen om de nye vilkår skal varsles overfor forbrugerne i henhold til de gældende regler for varsling i forbrugerbeskyttelsesbekendtgørelsen. Heraf fremgår, at væsentlige ændringer skal varsles med 3 måneder. Dette forhold kan have u hensigtsmæssige konkurrencemæssige konsekvenser.

Det vil være mest fremmende for konkurrencen, hvis varslingen sker på et tidspunkt, hvor hverken det hidtidige forsyningspligtselskab eller byderne kan få fordele af at kende hinandens priser. Det sikrer, at prissætningen og budene fastsættes, uden at der kan spekuleres i markedsværdien af en udmeldt pris – hverken for den som byder på forsyningspligt opgaven eller for den leverandør, som skal give sine kunder tilbud om nyt produkt.

Det er derfor Dansk Energis forslag, at der i lovforslaget indsættes særskilte varslingsbestemmelser, som fastslår, at varslingen skal ske samtidigt med eller lige efter, at fristen for afgivelse af bud er udløbet. Dermed kan ingen af parterne tage højde for den andens pris.

Det nævnte forslag vil samtidig løse en anden uhensigtsmæssighed forbundet med de generelle varslingsregler. Det er vores forventning, at en række bevillinger på både el- og gasområdet vil blive udbudt meget hurtigt efter lovens ikrafttræden med henblik på at finde en ny bevillingshaver få måneder inde i det nye år. Det kan i praksis betyde, at varslingen ved en 3 måneders frist nærmest skal finde sted, inden loven er vedtaget og offentliggjort. Det bør ved fastlæggelsen af varslingsreglerne og udbudsprocessen sikres, at forsyningspligtselskaberne får tilstrækkelig tid til at få udfærdiget breve til forbrugerne om ændringerne, og det vil de have med det konkrete varslingsforslag.

Bemærkninger særligt for gasområdet

Da reguleringen af naturgas på flere områder adskiller sig fra el, er der på gasområdet nedsættende emner, som ikke er relevante for elområdet.

Overgangsordning for gas

Lovforslaget indeholder en overgangsordning, som skal håndtere det forhold, at der overgås fra en bagudrettet regulering til en fremadrettet. I den overgangsordning, som er indeholdt i udkastet til lovforslag, skal der ske en slutafregning over for kunderne senest 3 måneder efter udløbet af en bevilling. Eftersom de eksisterende forsyningspligtbevillinger alle udløber i marts 2013, betyder det, at der i henhold til udkastet til lovforslag skal slutafregnes med alle nuværende forsyningspligt-kunder senest i juni 2013.

Efter Dansk Energis vurdering er det problematisk, at der sigtes mod en så snarlig slutafregning. Det skyldes i høj grad, at Energitilsynet endnu ikke for nogen af de tre forsyningspligtselskaber har truffet afgørelse om efterregulering for reguleringsåret 2007 og fremefter. Potentielt kan der således være behov for en betydelig efterregulering – enten i selskabernes eller kundernes favør. Dansk Energi finder det uhensigtsmæssigt, at denne efterregulering ikke – som det ellers var tilsigtet – vil kunne afregnes over priserne over en længere periode, men i stedet skal afregnes over for de kunder, som mere eller mindre tilfældigt er kunder på netop det tidspunkt, hvor forsyningspligtbevillingen ophører.

Selskabsmæssig adskillelse på gas

I den nuværende naturgaslov er der et krav om, at et selskab med bevilling til forsyningspligtig virksomhed alene kan udøve de aktiviteter, der ligger inden for bevillingen. For at undgå unødvendige barrierer for nye selskaber, der ønsker at deltage i udbuddet om forsyningspligt, bør dette krav bortfalde.

Gasprisguiden

Med udkastet til lovforslag er der lagt op til, at Gasprisguiden får en afgørende betydning for de eksisterende forsyningspligt-kunders valg af leverandør, når forsyningspligtbevillingerne udløber. Dansk Energi mener, at det i den forbindelse skal sikres, at Gasprisguiden vil kunne bringe forbrugeren i stand til at træffe et valg af leverandør på et fuldt oplyst grundlag. Det medfører, at Gasprisguiden skal give forbrugeren retvisende, tilstrækkelig og gennemsigtig information om vilkår og indhold i de naturgasprodukter, som findes på markedet. Det er Dansk Energis vurdering, at dette ikke i tilstrækkelig grad er tilfældet i dag, hvor bl.a. beregningen af forbrugers årlige omkostning ikke er retvisende.

Formulering af prisbestemmelse på gas

Lovforslagets § 37 b, stk. 3, beskriver fastsættelsen af forsyningspligtprisen efter udbud. Det er Dansk Energis opfordring, at bestemmelsen formuleres som den tilsvarende i udkastet til elforsyningsloven, herunder også vedrørende bestemmelsen om prisregulering ved fusion af to eller flere virksomheder med forsyningspligtbevilling. Derved undgås unødigt forvirring, og der sikres en ens fortolkning og håndtering.

Dansk Energi står gerne til rådighed med en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Dorte Gram

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
ens@ens.dk
Cc: bak@ens.dk; cfe@ens.dk

10. oktober 2012

Høring af udkast til forslag af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger

Dansk Erhverv har modtaget ovenstående i høring, hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv støtter op om lovforslagets overordnede mål om fri og gennemsigtig konkurrence på detailmarkedet for el via et nyt grundlag for udstedelse af forsyningspligtbevillinger baseret på udbud. Udfordringen består i at etablere en model, der fuldt ud understøtter den ønskede markedsudvikling med aktivering af kunderne, innovation og produktudvikling samt sikring af, at alle kunder kan købe el og gas på rimelige vilkår baseret på fri og lige konkurrence. Dansk Erhverv finder imidlertid ikke de markedsmæssige problemer løst med nærværende lovforslag.

Dansk Erhverv anmoder derfor om, at en lovændring ikke hastes igennem med ikrafttræden per 30. december 2012, som nærværende lovforslag lægger op til. Derimod bør en lovændring foretages på baggrund af grundigt udvalgsarbejde i det af regeringen nedsatte elreguleringsudvalg således, at den bedst mulige model for såvel leverandører som kunder etableres.

Som en udløber af Energiaftalen af 22. marts 2012 mellem Regeringen, Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti og Enhedslisten udpegede Klima-, energi- og bygningsministeren i september 2012 en række medlemmer til 'Udvalget for eftersyn af reguleringen af den danske elforsyningssektor'. Af kommissoriet for udvalget fremgår det, at udvalget bl.a. har til opgave at:

Analysere funktionaliteten og behovet for at tilpasse forsyningspligten, som blev indført ved elreformen for at sikre forbrugerne mod utilsigtede prisstigninger og/eller afbrud i forsyningen. Arbejdet hermed skal være afsluttet med en indstilling til ministeren inden udgangen af maj 2013.

Derfor finder Dansk Erhverv det særdeles uheldigt og problematisk, at nærværende udkast til lovforslag er sendt i høring på et tidspunkt, hvor udvalget ikke har haft mulighed for at afdække mulige løsningsmodeller angående den fremtidige organisering af elsektoren, som i henhold til

Kommissoriet netop er en del af udvalgets opgave. Derfor anmoder Dansk Erhverv om, at nærværende udkast til lovforslag udsættes til elreguleringsudvalget har afsluttet sit arbejde med forsyningspligt-spørgsmålet, senest i maj 2013. Det vil, såvel for leverandører som kunder, være mest hensigtsmæssigt, at der efter et grundigt udvalgsarbejde foretages en lovændring én gang for alle, der tager hånd om alle aspekter af problemstillingen på området, frem for allerede på nuværende tidspunkt at foretage ændringer, der ikke er blevet afdækket tilbundsgående hvorvidt er de mest hensigtsmæssige. Ændringerne i nærværende lovforslag risikerer endvidere at spænde ben for optimale løsninger i forbindelse med elreguleringsudvalgets arbejde, ligesom udvalgets beføjelser udvandes ved en lovændring før udvalget har haft mulighed for at påbegynde sit arbejde.

Dansk Erhverv er bekendt med, at hastearbejdet skyldes, at Energistyrelsen er blevet gjort opmærksom på, at man med måden at tildele forsyningspligt på i Danmark ikke lever op til EU-retten. Dansk Erhverv ønsker ikke, at EU-retten tilsidesættes og støtter, at rettigheder som forsyningspligtbevillinger tildeles på ikke-diskriminerende og gennemsigtige vilkår, som det fremgår af EU-retten. Under henvisning til den førnævnte bekymring for hensigtsmæssigheden af nærværende lovforslag, vil Dansk Erhverv opfordre til, at Danmark anmoder EU-Kommissionen om udskydelse af implementeringen af gældende lovgivning således, at elreguleringsudvalget kan foretage et grundigt stykke arbejde med at finde den bedst mulige løsning til gavn for såvel forbrugerne som virksomhederne i elsektoren.

Ved at haste nærværende lovforslag igennem uden grundige analyser eller respekt for udvalgets arbejde risikerer man at vedtage ændringer, der ikke kan tilbagerulles, hvis elreguleringsudvalget finder frem til, at en anden model vil være den bedste løsning til at sikre konkurrencen og gennemsigtigheden på elmarkedet.

Desuden lægges der i lovforslaget op til, at bevillingerne fornyes spredt frem mod 2017 efterhånden, som de udløber. Dette indikerer, at Energistyrelsen ikke finder det nødvendigt med en hurtig løsning, som der lægges op til med nærværende udkast til lovforslag, men blot at arbejdet påbegyndes, idet Danmark alligevel ikke vil leve op til EU-retten før 2017 med nærværende lovforslag.

Specifikke bemærkninger

Forsyningspligt kundens stilling ved udløb af bevilling (§ 34a, stk. 2)

Et meget centralt spørgsmål i forbindelse med en kommende lovændring er, hvorvidt de kunder, der p.t. forsynes via forsyningspligten, bør følge med deres nuværende forsyningssselskab over på en ny aftale eller følge med en evt. kommende vinder af et udbud. Valget af model herfor vil få stor betydning for den fremtidige organisering og konkurrence på markedet, hvorfor spørgsmålet bør afvente elreguleringsudvalgets arbejde. Vælger man, som det foreslås i § 34a, stk. 2, allerede på nuværende tidspunkt at lade forsyningspligt kunderne følge med deres nuværende selskab, vil det være stort set umuligt for udvalget at ændre på en sådan lovændring, hvis man finder, at en anden løsning vil være mest fordelagtig.

Dansk Erhverv opfordrer derfor til, at valg af model afventer afslutningen af elreguleringsudvalgets arbejde omkring forsyningspligt, senest i maj 2013.

Orientering om udløb af bevilling (§ 34a, stk. 2)

I lovforslagets § 34a, stk. 2, fremgår det, at de nuværende bevillingshavere, hvis eksisterende bevillinger udløber, skal underrette deres kunder om bevillingens udløb. Dansk Erhverv er af den opfattelse, at der bør udformes et standardbrev af en neutral tredje part, fx Energistyrelsen. Af-senderen kan godt være det nuværende forsyningspligtsselskab, der sidde inde med kundedata-basen. Dansk Erhverv finder det positivt, at der lægges op til, at der i brevet henvises til hen-holdsvis Elpristavlen og Gasprisguiden i forbindelse med orientering om mulige produkter og le-verandører.

Prisregulering (§ 72, stk. 8-9)

Dansk Erhverv opfordrer til, at spørgsmålet om afskaffelsen af prisreguleringen afventer afslut-ningen af elreguleringsudvalgets arbejde omkring forsyningspligt, senest i maj 2013. Dette for at mobiliteten i markedet sikres således, at kunderne sikres imod prisstigninger.

Dansk Erhverv stiller sig gerne til rådighed for yderligere uddybninger.

Med venlig hilsen

Marie Louise Thorstensen
Politisk Konsulent

Christine Federlin

Fra: Søren S. Thomsen - Dansk Fjernvarme [sst@danskfjernvarme.dk]
Sendt: 3. oktober 2012 09:21
Til: Christine Federlin
Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning

Til

Energistyrelsen, Christine Federlin

Dansk Fjernvarme takker for høringsmuligheden til det nævnte materiale. Dansk Fjernvarme har ikke bemærkninger her til.

Med venlig hilsen

Søren Schmidt Thomsen | Direktionskonsulent

Merkurvej 7 | DK-6000 Kolding
Tel. (+45) 7630 8000 | Fax: (+45) 7552 8962
Direkte Tel: (+45) 7630 8032 | mobil: (+45) 2946 6864
www.danskfjernvarme.dk

Fra: Christine Federlin [<mailto:cfe@ENS.DK>]
Sendt: 20. september 2012 13:18
Til: Christine Federlin; Kristine Bak
Cc: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; ad@affalddanmark.dk; post@energianke.dk; biogas@landbrug.dk; bdk@helgamoos.dk; co@co-industri.dk; danak@danak.dk; esm@di.dk; dn@dn.dk; info@shipowners.dk; info@dkvind.dk; da@da.dk; info@danskbyggeri.dk; de@danskenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; Elna Kjærsgaard - Dansk Fjernvarme; danskgartneri@danskgartneri.dk; de@danskenergi.dk; dgc@dgc.dk; dansk.standard@ds.dk; joachim.brons@shell.com; mail@danskeadvokater.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; dongenergy@dongenergy.dk; ds@ds-net.dk; ofr@oliebranchen.dk; bcs.sde@energiforbrugeren.dk; ekn@ekn.dk; post@energitylsynet.dk; info@energityjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoeringer@fbr.dk; mail@fdkv.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; NG@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering.dk@greenpeace.org; info@gts-net.dk; dea@hess.com; hmdirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; di@di.dk; ida@ida.dk; itb@itb.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk; kl@kl.dk; hoering@lf.dk; lo@lo.dk; osj@maerskoil.com; ngf@ngf.dk; mail@realkreditforeningen.dk; B.l.andersen@mail.dk; renosam@renosam.dk; risoe@risoe.dk; webdk@statoil.com; torbh@statoil.com; teknik@teknik.dk; andreas.splidt@teknologisk.dk; post@teleindu.dk; jorgen.nielsen@vattenfall.com; henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk; veltek@veltek.dk; danish@windpower.org; wwf@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk; oestkraft@oestkraft.dk; aau@aau.dk; info@kundeservice.dccenergi.dk; shj@natur-energi.dk; svp@ok.dk; veg@danskecommodities.com; ae@ae.dk

Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Hermed fremsendes udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) i høring.

Høringsfrist er den **10. oktober 2012, kl. 12**. Høringssvar bedes venligst sendt til ens@ens.dk, med kopi til cfe@ens.dk og bak@ens.dk. Ved emne-feltet i svar-mailen bedes der angive: "Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) "

Mvh

Christine Federlin
Specialkonsulent

Forsyning
Direkte tlf.: 3392 6863
E-post: cfe@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

Denne mail er blevet scannet af <http://www.comendo.com> og indeholder ikke virus!

DET ØKOLOGISKE RÅD
FREMTIDENS MILJØ SKABES I DAG

Energistyrelsen – ens@ens.dk
Kristine Bak – bak@ens.dk
Christine Federlin – cfe@ens.dk

10.10.2012

Det Økologiske Råds høringssvar til:

”Forslag til Lov om ændring af lov om elforsyningspligt og lov om naturgasforsyning”

Det Økologiske Råd vil på det kraftigste advare imod at vedtage et lovforslag med det fremsendte indhold. Det vil medføre uoprettelige skader for en fremtidig fornuftig varetagelse af forsyningspligten.

Lovforslaget vil medføre en direkte underminering af de opgaver, som det nyligt påbegyndte arbejde i udvalget for eftersyn af el-regulering har påbegyndt med første møde den 5.10.12.

Det midlertidige lovforslag må derfor standses, således at udvalget for el-regulering får den fornødne tid til at gennemarbejde et forslag til en ny regulering af forsyningspligten for el og gas, som tager højde for fremtidige vilkår i markedet, og som sikrer, at de små kunder fortsat kan modtage deres el og naturgas på en måde, som sikrer fair og reel behandling.

Der er imidlertid behov for en midlertidig løsning på det rejste problem, nemlig at eksisterende lovgivning ikke tager højde for, at der kan være flere bud på varetagelse af forsyningspligten i et område. Samt at lovgivningen kun muliggør varetagelse af forsyningspligt i 5-årige perioder.

Dette problem kunne - i stedet for det fremlagte forslag - meget enkelt løses ved at vedtage et tillæg til eksisterende lovgivning, som muliggør en forlængelse af forsyningspligten frem til den 31.12.2014 for de selskaber, hvor nuværende 5-årige tidsperiode står til at udløbe mellem 1.1.2013 og 31.12.2014.

Herved sikres, at udvalget for el-regulering (bl.a. på baggrund af den nyligt offentliggjorte redegørelse fra Energitilsynet) har den fornødne tid til at fremkomme med et ordentligt gennemarbejdet forslag til en fremtidig forsyningspligt, som bl.a. imødekommer behovet for beskyttelse af de små forbrugere, som har lille mobilitet og begrænsede muligheder for at agere på det kommercielle el-marked.

En midlertidig udskydelse har endvidere den fordel, at flere af de nuværende (32?) forsyningspligtselskaber vil have deres kontrakter til udløb på samme tidspunkt, hvorfor en samlet løsning omkring principper for forsyningspligt og herunder antallet af fremtidige forsyningspligtselskaber lettere kan implementeres.

De mest kritiske punkter i det fremlagte forslag er:

Forbrugerbeskyttelsen for de 85 % af husholdningerne forringes kraftigt. Hvis man ikke reagerer, er man ikke længere omfattet af forsyningspligten og priskontrollen fra Energitilsynet. Derimod er disse udsatte og ikke-reagerende små kunder med ét slag flyttet over på det kommercielle marked uden priskontrol. Energitilsynet vurderer i sin nye rapport, at det med meget stor sandsynlighed vil betyde prisstigninger for disse sårbare kunder.

Forslaget flytter alle kunder til et kommercielt produkt, med mindre de selv reagerer og beder om at blive overflyttet til det nye forsyningspligtselskab. Det forventes kun et fåtal at ville gøre. Herved vil de svage kunder kunne udskilles på det kommercielle marked og ikke mere være garanteret levering af el og varme, hvis de i perioder ikke er i stand til at betale regningerne m.v.

Forslagets tekst om udbud vil efter al sandsynlighed føre til højere el-priser for de små og de svageste forbrugere.

Hvis forslaget vedtages, vil næsten alle el-kunder på Sjælland være overflyttet til et kommercielt produkt, hvis de ikke aktivt siger fra. Det vil medføre en "tvangskommercialisering", som disse kunder i dag ikke har ønsket. Og vi vil derfor kunne ende i en situation, hvor det langsigtede arbejde med den fremtidige forsyningspligt i udvalget for el-reguleringseftersynet kun kan have relevans for Fyn og Jylland, idet kunderne i forsyningspligtselskaberne i DONG's og SEAS-NVE's område vil være "tvangskommercialiserede" som følge af dette forslag.

Resumé:

1. Vi advarer på det kraftigste imod at vedtage det fremlagte forslag.
2. Forslaget vil medføre prisstigninger og mangel på beskyttelse i et kommercielt marked for de små og sårbare el- og gaskunder.
3. Forslagets markante omlægninger vil forhindre udvalget for el-reguleringseftersyn, hvor en række centrale parter og bl.a. Energitilsynet deltager, i at levere et gennemarbejdet forslag til en ordentlig fremtidig regulering af forsyningspligten.
4. Forslaget kan f.eks. erstattes af et forslag, som midlertidigt forlænger udløbne forsyningspligtkontrakter på nuværende vilkår med det nødvendige tidsrum frem til 31.12.2014, således at en gennemtænkt og fremadrettet løsning kan vedtages samlet for flere selskaber.
5. I øvrigt støtter vi den kritik og de forslag, som fremlægges i Forbrugerrådets høringsvar.

Med venlig hilsen

Søren Dyck-Madsen
Det Økologiske Råd

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendt per mail til ens@ens.dk med kopi til
cfe@ens.dk og bak@ens.dk

Høringssvar til Energistyrelsens forslag til ændring af lov om el-forsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger

DI takker for modtagelsen af Energistyrelsens høring vedrørende nye ordninger for udstedelse af forsyningspligtbevillinger på el- og naturgasområdet.

DI støtter en afskaffelse af forsyningspligten og den tilhørende prisregulering. Det er DI's opfattelse, at forsyningspligten i dens nuværende form er hæmmende for konkurrencen på el- og gasmarkedet. Dette bekræftes også af konklusionerne i Energitilsynets nyligt udgivne analyse af konkurrencen på detailmarkedet for el.

Af forslaget fremgår det, at forsyningspligt kunder ved bevillingsudløb underrettes omkring deres muligheder på det frie marked, samt det produkt kunden vil modtage fremover, hvis der ikke foretages noget aktivt valg. DI vurderer, at denne underretning sammen med den øvrige model for den midlertidige forsyningspligtordning er en god måde at skærpe forbrugernes opmærksomhed omkring det frie elmarked og det frie gasmarked på.

DI noterer sig, at lovændringen anses for at være en midlertidig ordning. DI finder det fornuftigt, at arbejdet i reguleringseftersynet kommer til at indgå i en permanent løsning.

DI står naturligvis til rådighed for yderligere uddybninger af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Ingeborg Ørbech
Konsulent

Postadresse/Postal address

1787 København V (+45) 3377 3377 di@di.dk
Danmark di.dk

Besøgsadresser/Visiting addresses

Hannemanns Allé 25 Sundkrogskaj 20
København S København Ø

Christine Federlin

Fra: Frederik Dalgård Andersen [FREAN@dongenergy.dk]
Sendt: 10. oktober 2012 11:56
Til: Energistyrelsens officielle postkasse
Cc: Christine Federlin; Kristine Bak
Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)
Vedhæftede filer: DONG Energys høringssvar til lovforslag om udstedelse af forsyningspligtbevillinger 10.10.2012.pdf

Til Energistyrelsen
Att.: Christine Federlin og Kristine Bak

Vedlagt følger DONG Energy's kommentarer til udkast til lovforslag om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) udsendt den 20. september 2012.

I henhold til mundtlig aftale eftersender vi eventuelt yderligere kommentarer vedrørende overgangsordningen for naturgas senere i eftermiddag.

Eventuelle spørgsmål til vedhæftede høringssvar kan rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen
Frederik Dalgård Andersen
Project Manager
Regulatory - Strategy

DONG Energy
Tlf. +45 99 55 24 54

From: Christine Federlin [<mailto:cfe@ENS.DK>]

Sent: Thursday, September 20, 2012 1:18 PM

To: Christine Federlin; Kristine Bak

Cc: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; ad@affalddanmark.dk; post@energianke.dk; biogas@landbrug.dk; bdk@helgamoos.dk; co@co-industri.dk; danak@danak.dk; esm@di.dk; dn@dn.dk; info@shipowners.dk; info@dkvind.dk; da@da.dk; info@danskbyggeri.dk; de@danskenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; de@danskenergi.dk; dgc@dgc.dk; dansk.standard@ds.dk; joachim.brons@shell.com; mail@danskeadvokater.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; Dong Energy; ds@ds-net.dk; ofr@oliebranchen.dk; bcs.sde@energiforbrugeren.dk; ekn@ekn.dk; post@energitilsynet.dk; info@energitjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoeringer@fbr.dk; mail@fdkv.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; NG@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering.dk@greenpeace.org; info@gts-net.dk; dea@hess.com; hmndirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; di@di.dk; ida@ida.dk; itb@itb.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk; kl@kl.dk; hoering@if.dk; lo@lo.dk; osj@maerskoil.com; ngf@ngf.dk; mail@reakreditforeningen.dk; B.l.andersen@mail.dk; renosam@renosam.dk; risoe@risoe.dk; webdk@statoil.com; torbh@statoil.com; teknig@teknig.dk; andreas.splidt@teknologisk.dk; post@teleindu.dk; jorgen.nielsen@vattenfall.com; henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk; veltek@veltek.dk; danish@windpower.org; wwf@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk; oestkraft@oestkraft.dk; aa@aa.dk; info@kundeservice.dccenergi.dk; shj@natur-energi.dk; svp@ok.dk; veg@danskecommodities.com; ae@ae.dk

Subject: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Hermed fremsendes udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) i høring.

Høringsfrist er den **10. oktober 2012, kl. 12**. Høringssvar bedes venligst sendt til ens@ens.dk, med kopi til cfe@ens.dk og bak@ens.dk. Ved emne-feltet i svar-mailen bedes der angive: "Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) "

Mvh

Christine Federlin
Specialkonsulent

Forsyning
Direkte tlf.: 3392 6863
E-post: cfe@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
ens@ens.dk

Kopi sendt til:
cfe@ens.dk
hak@ens.dk

DONG Energy A/S
Nesa Allé 1
2820 Gentofte
Danmark

Tlf. +45 99 55 11 11
Fax +45 99 55 00 01

www.dongenergy.dk
CVR-nr. 36 21 37 28

10. oktober 2012

DONG Energy's høringssvar til lovforslag vedrørende udstedelse af forsyningspligtbevillinger for el og naturgas

Vores ref. Frederik Dalgård Andersen

frean@dongenergy.dk
Tlf. +45 99 55 24 54

DONG Energy har den 20. september 2012 modtaget udkast til lovforslag om ændring af tildelingsmetode for forsyningspligtbevillinger til el- og naturgasforsyning. DONG Energy takker for muligheden for at kommentere på dette lovforslag, som vi vurderer får væsentlig betydning for detailmarkederne for el og naturgas.

Nedenfor gives DONG Energy's samlede kommentarer til lovforslaget opdelt i en kort opsummering og i et afsnit med specifikke og uddybende kommentarer til enkelte bestemmelser mv. Kommentarerne vedrører både el- og naturgasmarkedet, hvor andet ikke specifikt er anført.

Opsummering

DONG Energy forstår, at lovforslaget er en konsekvens af, at der er opstået tvivl om det juridiske grundlag for de hidtidige forlængelser af forsyningspligtbevillingerne. Det er DONG Energy's vurdering, at lovforslaget uden tvivl lever op til EU-lovgivningen. Det er også DONG Energy's vurdering, at lovforslaget er med til at gøre op med en prisregulering, der med fordel kunne have været afskaffet allerede i 2003. Dermed bidrager lovforslaget til at øge konkurrencen og produktudviklingen på detailmarkederne for el og naturgas, og DONG Energy kan derfor støtte lovforslaget.

Selv om DONG Energy anerkender, at lovforslaget forbedrer konkurrencen på markederne, ser vi stadig mulighed for fremtidige forbedringer, der kan styrke markedsudviklingen. For det første vil det således være hensigtsmæssigt og i trit med engrosmodellens formål, hvis forbrugere, der flytter, per automatik tager deres leverandør med sig til den nye adresse. Hvis markedet skal fungere optimalt, bør det således allerede nu prioriteres at understøtte procedurer, der entydigt sikrer, at en aftale med en el- eller naturgasleverandør fortsætter, selv om forbrugeren skifter adresse. For det andet ser vi ingen grund til, at forsyningspligtproduktet er et hyldeprodukt, som frit kan vælges af forbrugerne, og dermed er i konkurrence med almindelige kommercielle produkter.

Uddybende og specifikke kommentarer

Nedenfor følger DONG Energy's mere specifikke kommentarer til lovforslaget og uddybende kommentarer til ovenstående opsummering.

Lovforslaget løser et uafklaret juridisk problem og gør op med forældet prisregulering

Det er DONG Energy's opfattelse, at lovforslaget løser den eventuelle juridiske diskrepans mellem dansk lovgivning og EU-lovgivning på en smidig og pragmatisk måde, der ikke giver anledning til andre juridiske problemer om fx ekspropriation. Lovforslaget respekterer således de eksisterende bevillingshaveres rettigheder i forhold til kunderne, hvilket er en grundlæggende forudsætning for omlægningen af forsyningspligtreguleringen.

Lovforslaget løser ikke bare eventuelle juridiske problemer i den hidtidige tildeling af forsyningspligtbevillinger. Med lovforslaget tages endnu et skridt på vejen mod et endnu mere konkurrencepræget detailmarked for el og naturgas til mindre forbrugere, ligesom det blev gjort på elmarkedet med beslutningen om indførelsen af en engrosmodel. Med lovforslaget tages der konsekvensen af, at rammerne for et velfungerende detailmarked er på plads, og at konkurrencen på markedet kan sikre forbrugerne rimelige og konkurrencedygtige priser og vilkår.

DONG Energy bemærker dog samtidig, at det fortsat er hensigtsmæssigt at arbejde for et endnu mere velfungerende detailmarked, og at der i det videre arbejde med fordel kan bygges videre på modellen i lovforslaget. DONG Energy ser især to mulige forbedringer af modellen. For det første ligger det i direkte forlængelse af engrosmodellen på elmarkedet at sikre, at leverandøren følger med ved flytninger. Derfor bør der allerede nu tages initiativ til, at flytninger alene kan meddeles til leverandøren, og ikke til netselskabet. På sigt bør det ligeledes sikres, at også nye forbrugere aktivt vælger leverandør. For det andet ser vi gerne, at forsyningspligtproduktet bliver et reelt tilbagefaldsprodukt snarere end et tilvalgsprodukt, som der er lagt op til i lovforslaget. DONG Energy hilser det således velkomment, at der også i fremtiden tages skridt mod yderligere markedsgørelse.

For ikke at skabe unødigt diskontinuitet for forbrugere og selskaberne ser DONG Energy det i den forbindelse som helt naturligt, at modellen i dette lovforslag om tildeling af forsyningspligtbevillinger samt engrosmodellen på elmarkedet udgør udgangspunktet for det fremtidige arbejde med at skabe en mere markedsmæssig model. I takt med at flere forbrugere agerer på det frie detailmarked ser vi et behov for øget fokus på og hurtig indgriben ved eventuel vildledende markedsføring, herunder på elpristavlen og gasprisguiden.

Forsyningspligtproduktet bør kun være for kunder uden leverandør

DONG Energy anbefaler, at de næste skridt på vejen mod et frit og konkurrencepræget marked har fokus på, at forsyningspligtproduktet i højere grad bliver et produkt dedikeret til at beskytte de svageste el- og naturgasforbrugere. Det virker fx ulogisk og unødvendigt, at forsyningspligtproduktet opretholdes som et hyldeprodukt, der frit kan vælges af forbrugerne på linje med almindelige kommercielle produkter. Det kan fejlagtigt lede folk til at tro, at forbrugere, der vælger forsyningspligtproduktet, får bedre vilkår, end forbrugere der vælger et andet kommercielt produkt via elpristavlen/gasprisguiden eller tilmelder sig et udbud via et auktionshus. DONG Energy ser en risiko for, at forbrugerne fejlagtigt vil tro, at en leverandørs status som forsyningspligtig leverandør giver større sikkerhed og bedre aftalevilkår. Dermed er der en risiko for, at det "kommercielle" forsyningspligtprodukt – ligesom det nuværende – virker forvirrende for forbrugerne og skævvrider konkurrencen. Det bør fremgå tydeligt for forbrugerne, at forsyningspligtproduktet ikke giver bedre vilkår end andre kommercielle produkter, og det bør ikke være muligt at tilvælge produktet. DONG Energy bemærker desuden, at forsyningspligtproduktet i gældende lovgivning er defineret bredere end påkrævet efter EU-lovgivningen, som for så vidt angår tildelingsmåden for forsyningspligtbevillinger har givet anledning til dette lovforslag.

Ikke muligt at opkræve efterregulering hos naturgasforbrugerne

Naturgasselskaberne kender ikke deres økonomiske rammevilkår, idet Energitilsynet ikke har truffet endelig afgørelse om efterregulering fra og med regnskabet for 2007. Selskaberne ved derfor ikke på nuværende tidspunkt, om de skal justere deres priser op eller ned, samt hvor meget de skal justere priserne. I det omfang, der bliver tale om betydelige beløb, vil det i praksis være problematisk at afvikle differencen i henhold til reglerne i lovforslaget. Potentielt vil det kunne få stor økonomisk konsekvens for selskaberne.

Væsentlige mængdeusikkerheder for elleverandører

I henhold til lovforslaget vil forsyningspligtproduktet til skabelonafregnede kunder fortsat være et kvartalsprodukt. For at minimere omkostningerne til indkøb af el anbefaler DONG Energy, at bevillingerne udbydes til overtagelse med udgangen af et kvartal, idet DONG Energy vurderer, at dette vil minimere eventuelle usikkerheder i de forsyningspligtige elleverandørers elindkøb. DONG Energy mener desuden, at det vil være hensigtsmæssigt, at udbudsprocessen hurtigst muligt beskrives, og at datoen for bevillingernes udløb meddeles snarest, da de forsyningspligtige elleverandører foretager prognostisering af elforbrug og påbegynder indkøb af el tre måneder før kvartalstart.

Annullering af udbud

Af lovforslaget fremgår, at et udbud af forsyningspligtbevilling kan annulleres, såfremt der er færre end to bydere på en forsyningspligtbevilling. DONG Energy savner imidlertid en beskrivelse af, hvad der sker, når et udbud annulleres, og hvor mange gange et udbud kan annulleres, før Energistyrelsen skal tildele

bevillingen til en byder. Ligeledes er det ikke beskrevet, hvad der sker, hvis ingen byder på en bevilling, eller Klagenævnet for Udbud måtte tillægge en klage over udbudsprocessen opsættende virkning. Disse spørgsmål bør reguleres nærmere i lovene og dermed afklares i den endelige udformning af lovforslaget.

For at sikre så meget kontinuitet som muligt anbefaler DONG Energy, at den eksisterende bevillingshaver fortsat har forsyningspligtbevillingen, hvis et udbud annulleres, eller tildeling af bevilling efter udbud af andre grunde trækker ud. DONG Energy gør dog samtidig opmærksom på, at den eneste praktiske mulighed er, at forbrugere, der – ved ikke at have foretaget et andet aktivt valg – har bestemt sig for at blive hos deres nuværende leverandør på nye betingelser efter at have modtaget underretning om bevillingens udløb, under alle omstændigheder overgår til de nye betingelser, der fremgår af underretningsbrevet. Det bør derfor tydeligt fremgå af lovforslaget, at forbrugerne overgår til nye vilkår, hvad enten der er gennemført endeligt udbud eller ej ved udløbet af den hidtidige bevilling, og altså selv om den hidtidige leverandør fortsat har forsyningspligtleverancen i området.

DONG Energy gør også opmærksom på, at hvis en forsyningspligtbevilling forlænges, fordi et udbud er annulleret, eller af andre grunde ikke gennemført til det tidspunkt, hvor den hidtidige bevilling udløber, medfører det mængdeusikkerheder og dermed omkostninger for bevillingshaveren, som med kort varsel skal foretage indkøb i perioden frem til udbuddet er endeligt gennemført. DONG Energy går derfor ud fra, at eksisterende bevillingshavere kompenseres for omkostninger forbundet med disse mængdeusikkerheder.

Udbudsbetingelser

Det er afgørende for det fremtidige marked og forbrugerne, hvordan og på hvilke betingelser bevillingerne udbydes. Af lovforslaget fremgår, at interesserede leverandører skal byde på tillæg til de gældende engrospriser inklusive en række faste omkostninger, som alligevel ikke kan konkurrenceudsættes. DONG Energy er enig i denne fremgangsmåde, hvor tillægget kun omfatter parametre, som der rent faktisk kan konkurreres om, og anbefaler derfor helt konkret, at balancegebyret på elområdet ikke indgår i det tillæg, som selskaberne skal byde på.

DONG Energy gør desuden opmærksom på, at det kan være svært at finde et egnet *relevant marked* for engrosprisen på naturgas. DONG Energy anbefaler også, at Energistyrelsen inddrager branchen så vidt muligt, når de endelige udbudsbetingelser fastsættes. Det er fx meget vigtigt, at betalingsbetingelserne samt øvrige leveringsvilkår, herunder abonnement, gebyrer og andre betalinger fremgår entydigt af udbudsbetingelserne, således at vilkårene i udbuddet kan være gennemsigtige og give grundlag for ligebehandling mellem bydere i overensstemmelse med de grundlæggende krav til udbud i EU-traktaten.

Tredje afregningsgruppe bør indgå i udbud af elforsyningspligtbevillinger

På detailmarkedet for el er der for tiden to afregningsgrupper: timeafmålte kunder og skabelonafregnede kunder. Blandt andet for at nyttegøre de fjernaflæste målere, der er sat op hos nogle skabelonkunder, er der planer om at indføre en tredje afregningsgruppe (med samme arbejdsnavn), hvor kravene til blandt andet måling, validering og afregning af disse er mere lempelige end kravene til de store timeafregnede forbrugere.

DONG Energy anbefaler, at denne tredje afregningsgruppe indgår i de kommende udbud, således at forsyningspligtbevillingerne tildeles på baggrund af tre tilbudte priser – i stedet for de foreslåede to. Det skyldes, at administrationen af små timeafregnede forbrugere (relativt lavt forbrug) er relativt dyrere end administrationen af store timeafregnede forbrugere (nuværende timeafregnede forbrugere). Hvis der kun skelnes mellem time- og skabelonafregnede kunder, vil tilbudsprisen på levering til timeafregnede forbrugere afspejle leverandørernes forventning til fordelingen af henholdsvis store og små timeafregnede forbrugere i bevillingsområdet. Denne fordeling er meget usikker, og leverandørerne vil derfor være nødt til at lægge et risikotillæg til prisen, hvilket ikke er i forbrugernes interesse. Samtidig risikerer man at give den eksisterende forsyningspligtleverandør en fordel i forhold til øvrige leverandører, idet den eksisterende leverandør bedre kan forudsige antallet af forbrugere i tredje afregningsgruppe.

Datahubben

Den 1. marts 2013 idriftsættes datahubben på elområdet. Denne model gør det blandt andet nemmere at skifte elleverandør, og den gør det lettere at tage sin elleverandør med sig ved flytning. Begge dele er meget positivt og en væsentlig forudsætning for et velfungerende og konkurrencepræget elmarked. Datahubben er imidlertid ikke et tilstrækkeligt værktøj til at sikre, at leverandøren følger med, når kunden flytter adresse. Det bør allerede ved lovens ikrafttrædelse sikres, at forbrugernes, indtil et fuldautomatisk system med entydig personidentifikation er udviklet og implementeret, melder flytning til leverandøren, og ikke til distributionselskabet.

DONG Energy gør desuden opmærksom på, at det er en forudsætning for gennemførelse af produkt- og leverandørskifter i den størrelsesorden, som lovforslaget medfører, at datahubben er idriftsat og fungerer efter hensigten. Det bør derfor overvejes i planlægningen af udbudsprocesserne, at der kan opstå opstartsproblemer og flaskehalse umiddelbart efter datahubbens idriftsættelse 1. marts 2013. Det bør dog samtidig bemærkes, at selv om datahubben er idriftsat, er der tale om en speciel situation – både for el og gas – når så mange skift skal foretages samtidig. Fristerne i markedsforskrifterne kan derfor i nogle tilfælde blive svære at overholde.

Varsling af nye kunder

Det fremgår af lovforslaget, at kunder hos forsyningspligtige leverandører, hvis bevilling udløber, skal varsles i henhold til

forbrugerbeskyttelsesbekendtgørelsen. I den forbindelse foreslår DONG Energy, at det kommer til at fremgå udtrykkeligt af lovforslaget, at et varsel på tre måneder før udløb af bevilling opfylder kravene til varslingsfrist i relation til de pågældende underretninger.

I lovforslaget beskrives det ikke, hvordan og hvornår forbrugere, der bliver kunder i det forsyningspligtige selskab efter den generelle varsling er sket, skal varsles. Lovforslaget bør indeholde en klar hjemmel til de forsyningspligtige leverandører til at varsle forbrugere, der tilkommer inden for de sidste tre måneder af bevillingsperioden, så hurtigt som muligt. Det kan også overvejes at fastsætte specielle regler for nye forsyningspligtige kunder, der tilkommer så tæt på bevillingens udløb, at et leverandørskifte ikke er muligt inden bevillingens udløb. Det er vigtigt, at der skabes klarhed, således at der ikke er tvivl om, at de forsyningspligtige leverandører overholder reglerne, og således at ingen forbrugere kommer i klemme.

Procedurer for afbrydelser af kunder

I dag er forsyningspligtbevillinger og netbevillinger i de geografiske bevillingsområder tildelt virksomheder inden for samme koncern, og der foregår derfor en samfakturering af el- og transportleverancen. Fremadrettet er der ikke nødvendigvis et sådant ejermæssigt sammenfald, og der kan derfor være tilfælde, hvor kunden misligholder forsyningspligtleverancen og ikke netleverancen, eller omvendt. Efter engrosmodellens indførelse fra 1. oktober 2014 vil det alene være forsyningspligtselskabet, der lider et tab i tilfælde af kundens manglende betaling, hvilket vil øge behovet for klare procedurer for både netvirksomhedens og forsyningspligtvirksomhedens opgaver og ansvar i relation til afbrydelse af forsyningen til kunder på den forsyningspligtige virksomheds foranledning.

Der findes ikke brancheregler på området i dag, men DONG Energy vil drøfte behovet for brancheregler med Dansk Energi. DONG Energy forventer således, at branchen gennem aftaler kan løse forholdene tilfredsstillende. Det kan imidlertid overvejes at etablere en hjemmel i elforsyningsloven til at fastsætte bindende regler herom, såfremt behovet herfor mod forventning skulle opstå.

Problemstillingen er beskrevet i relation til elområdet, men er også relevant på naturgasområdet.

Andre særskilte bemærkninger

- a) Der er behov for, at nugældende bestemmelser i elforsyningslov § 72, stk. 3 og 4, finder anvendelse også i forhold til de foreslåede nye bestemmelser om prisfastsættelse i forbindelse med tildeling af bevilling efter udbud i elforsyningslovens § 72, stk. 8 og 9 (lovforslagets § 1, nr. 8).
- b) Den foreslåede nye bestemmelse i elforsyningslov § 72, stk. 10, om fusion og spaltning bør ses i sammenhæng med bestemmelsen i elforsyningslovens § 53 om godkendelse af overdragelse af bevilling,

og det bør overvejes at indarbejde ændringen i denne bestemmelse, således at det i en ændring til § 53 fastslås, at godkendelse af overdragelse af bevilling forudsætter, at den hidtil gældende prisregulering i de respektive områder skal gælde uændret efter overdragelse.

- c) Den nugældende bestemmelse i elforsyningslovens § 76, stk. 2, om anmeldelsespligt til Energitilsynet af priser mv. vil ikke være relevant i forhold til forsyningspligtselskaber, der har fået tildelt bevilling efter udbud, hvorfor bestemmelsen bør justeres.
- d) Med hensyn til naturgasforsyningsloven er der ikke lagt op til ændringer af nugældende § 26, stk. 3, om oplysningsforpligtelser over for forsyningspligtselskabets kunder om priser og vilkår. Bestemmelsen i § 26, stk. 3, henviser til priser fastsat i overensstemmelse med lovens § 37 eller § 37b. § 37 vil imidlertid efter lovforslagets gennemførelse ikke være relevant for forsyningspligtselskaber, der har fået tildelt bevilling efter udbud, hvorfor enten § 26, stk. 3, eller § 37 bør ændres, så det præciseres, hvad der gælder i forhold til forsyningspligtselskaber henholdsvis uden udbud og efter udbud.
- e) I den nugældende naturgasforsyningslov § 33, stk. 1, nr. 2, bør der laves en ændring, således at bestemmelsen kan anvendes også i relation til situationer med tildeling af forsyningspligtsbevilling efter udbud.
- f) Den gældende naturgasforsyningslov § 40, stk. 1, nr. 2 (om anmeldelsespligt til Energitilsynet af priser mv.) bør ændres, således at bestemmelsen alene vedrører de tilfælde, hvor forsyningspligtsbevillingen ikke er tildelt efter udbud.

Såfremt ovenstående kommentarer giver anledning til spørgsmål eller kommentarer, står DONG Energy til rådighed for eventuelle henvendelser.

Med venlig hilsen
DONG Energy

Frederik Dalgård Andersen
Project Manager

Energistyrelsen

cfe@ens.dk, bak@ens.dk, ens@ens.dk

10. oktober 2012

Martin Salamon

Dok. 129775/

Hørings svar om forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning fremsat af klima-, energi- og bygningsminister Martin Lidegaard

Forbrugerrådet har modtaget forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning og har umiddelbart følgende bemærkninger.

Forbrugerrådet finder lovudkastet yderst problematisk og har følgende hovedsynspunkter:

1. Lovudkastet forringer med ét slag forbrugerbeskyttelsen kraftigt for 85 % af husholdningerne, fordi de tvinges ud af forsyningspligtaftalen og over på en aftale uden prisregulering eller faste vilkår.
2. Udbuddet af de nye bevillinger er ikke reelt og vil betyde få bydere og højere priser.
3. Lovudkastet går direkte imod det angivne formål med forsyningspligten, som nævnt i elreformaftalen i 1999. I aftalen hedder det bl.a. således: *"Forsyningspligt-opgaven er specielt vigtig i overgangsperioden frem mod fuld markedsåbning for alle forbrugere. Men også når fuld markedsåbning er gennemført, er der behov for forsyningspligtselskaber, som kan sikre beskyttelse af især småforbrugere med lille mobilitet og begrænsede muligheder for at agere på det kommercielle elmarked."*
4. Når alle passive kunder i et område automatisk flyttes over på en af den lokale elhandlers aftaler, forpasses en central mulighed for at opbygge et dynamisk marked.

For den almindelige husholdning vil lovudkastet betyde højere priser på el, dårligere aftalevilkår og ringere beskyttelse mod eksempelvis pristigninger. Forbrugerne vil blive tvunget til følge og handle på et uigennemsiagtigt marked med ringe konkurrence. Dette marked giver kun forbrugerne marginale fordele, og de bliver samtidig udsat for økonomiske risici.

Høringsforslaget bærer præg af hastværk, og **Forbrugerrådet skal derfor foreslå**, at lovforslaget udskydes, så udbuddet af de nye forsyningspligtbevillinger finder sted, når udvalget for elreguleringseftersynet har et gennemarbejdet forsyningspligtssystem på plads.

Forbrugerrådet bakker op om, at der skal findes en løsning på problemet med den nuværende lovgivning, som ikke er gearret til at håndtere udbud. Forbrugerrådet finder samtidig, at det er nødvendigt, at der findes en bedre løsning end den foreslåede, idet forbrugerne med lovændringen kommer til at betale for, at den nuværende lovgivning ikke har taget højde for udbudsspørgsmålet.

Udkastet synes desuden ikke at tage højde for den foreliggende analyse fra Energitilsynet og foregriber arbejdet i det af ministeren nedsatte udvalg for elreguleringseftersynet.

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

Forbrugerrådet finder, at udkastet ændrer markedet helt fundamentalt i den mellemliggende periode, så den forsyningspligt, der skal arbejdes med i udvalget, er en ganske anden. For selvom det ikke er alle bevillinger, der udløber, inden den nye forsyningspligtregulering er udarbejdet af udvalget, giver lovforslaget de nuværende bevillingshavere mulighed for at søge om, at bevillingerne kommer i udbud uanset løbetiden. Forbrugerrådet forventer, at størstedelen af de nuværende forsyningspligt-kunder ved gennemførelse af dette forslag vil blive overført til et kommercielt produkt hos det lokale elselskab, og at forsyningspligten dermed fundamentalt ændres.

Forbrugerrådet foreslår, at der foretages en udsættelse af et endeligt forslag til forsyningspligtudbud, således at udvalget for elreguleringseftersynet kan bidrage til en holdbar løsning på området. Derfor ser Forbrugerrådet gerne, at udvalget inddrages i et koncentreret og sammentrukket forløb, inden der fremlægges et endeligt forslag.

Hvis en sådan udskydelse ikke gennemføres, skal Forbrugerrådet foreslå, at udkastet justeres, så forbrugerne i så vid udstrækning som muligt forbliver beskyttede, jf. nedenfor.

1. Lovudkastet forringer med ét slag forbrugerbeskyttelsen kraftigt for 85 % af husholdningerne, fordi de tvinges ud af forsyningspligtaftalen og over på en aftale uden prisregulering eller faste vilkår.

Forbrugerrådet tager på det stærkeste afstand fra den forringede forbrugerbeskyttelse, som forslaget vil medføre. Den prisregulering, som størstedelen af forbrugerne har været dækket af gennem forsyningspligtreguleringen, forventes, hvis forslaget gennemføres, at være ikke-eksisterende eller kun at omfatte et fåtal af forbrugere.

Da størstedelen af elselskabernes kundemasser historisk set ikke har forholdt sig til deres elprodukt, forventer Forbrugerrådet, at hovedparten af forbrugerne, der overføres til et handelsprodukt, i fremtiden vil blive opkrævet højere priser for el. Energitilsynets nylige analyse viser, at selv ved en prisforhøjelse på 10 % vil mindst 40 % af forbrugerne ikke have incitament til at reagere og dermed alene betale mere uden modydelse. Analysen konkluderer samtidig, at forbrugere med lavt forbrug af elektricitet næppe ventes at ændre adfærd, og at dette forhold må indgå i overvejelserne i forbindelse med en revurdering af forsyningspligtreguleringen. Imidlertid lader udkastet hånt om beskyttelsen af denne gruppe, der med ordene fra 1999-aftalen kan karakteriseres som ” *småforbrugere med lille mobilitet og begrænsede muligheder for at agere på det kommercielle elmarked.*”

Forbrugerrådet finder det ikke rimeligt, at forbrugerne skal betale for at skulle ’sætte gang i markedet’, når der hverken er dokumentation for denne teoretiske forventning eller erfaringer fra andre elmarkeder, der viser dette.

Forbrugerrådet ser derfor gerne, at afviklingen af forsyningspligten sker mere gradvist, så det kan undgås, at der fra januar 2013 vil forekomme en direkte omfordeling fra forbrugerne til elselskaberne.

2. Udbuddet af de nye bevillinger er ikke reelt og vil betyde få bydere og højere priser

Det beskrives som en positiv konsekvens af forslaget, at den nye forsyningspligt vil blive underlagt et udbud på konkurrencemæssige vilkår. Forbrugerrådet forholder sig kritisk til denne vurdering, idet det fremtidige udbud af forsyningspligten vil være behæftet med væsentligt større usikkerhed:

- For det *første* vil der være en meget stor uvished om, hvor mange potentielle forbrugere der reelt forhandles om, når forsyningspligten udbydes.
- For det *andet* vil antallet af forbrugere være væsentligt lavere end tidligere, idet de tidligere forsyningspligtselskaber har overtaget kundemassen på et handelsprodukt.
- For det *tredje* forventes det, at en større relativ del af forbrugerne på den fremtidige forsyningspligt vil være forbrugere, som de øvrige selskaber ikke vil forsyne, dvs. dårlige betalere.

I en kort periode vil nyttilflyttere til et område også være omfattet. Dette vil imidlertid falde væk, når engrosmodellen indføres, hvor man tager sit handelsprodukt med sig, når man flytter.

Varetagelsen af den fremtidige forsyning vil således være behæftet med en væsentligt større usikkerhed, end tilfældet er i dag. Det kan næppe undgås, at forsyningspligtprisen vil stige for at kunne dække de tab, en varetagelse vil kunne medføre. De mest udsatte forbrugere vil således komme til at betale en højere pris end resten af markedet.

For at give udbuddet reelt indhold, således at der vil være interesse i at byde fra andre end det gamle forsyningspligtselskab og sikre, at forsyningspligtprisen kommer til at ligge på et rimeligt niveau, bør "default-løsningen" justeres. Således bør de mindre forbrugere, der ikke vælger anden udbyder, forblive på forsyningspligtproduktet.

3. Lovudkastet går direkte imod det angivne formål med forsyningspligten, som nævnt i elreformaften i 1999. I aftalen hedder det bl.a. således: "*Forsyningspligt-opgaven er specielt vigtig i overgangsperioden frem mod fuld markedsåbning for alle forbrugere. Men også når fuld markedsåbning er gennemført, er der behov for forsyningspligtselskaber, som kan sikre beskyttelse af især småforbrugere med lille mobilitet og begrænsede muligheder for at agere på det kommercielle elmarked.*"

Forbrugerrådet foreslår, at den gruppe, der automatisk overføres til et handelsprodukt, skal være forbrugere med et årligt forbrug over fx 5.000 kWh/år. Dermed skal forsyningspligten alene omfatte de forbrugere, der har et lille forbrug, dvs. under 5000 kWh/år. Forbrugerne med et større forbrug må anses for inden for en overskuelig tid at få et tilstrækkeligt incitament til at være aktive på markedet. Med denne model begrænses antallet af forbrugere på forsyningspligtaftaler, hvorved forsyningspligten ikke virker ødelæggende på markedet.

Ved at overføre de større forbrugere, som vil kunne opnå flest fordele af produktudvikling og markedsudvikling, til kommercielle produkter vil virksomhederne få et incitament til at konkurrere om disse kunder. På den måde vil der skabes en model, som beskytter de små forbrugere, samtidig med at der skabes en incitamentsstruktur, som fremmer markedsdynamikken.

4. Når alle passive kunder i et område automatisk flyttes over på en af den lokale elhandlers aftaler, forpasses en central mulighed for at opbygge et dynamisk marked.

For at sætte gang i markedet er det nødvendigt, at både forbrugersiden og selskaberne aktiveres. Lovforslaget lægger ikke op til, at der skabes incitamenter til at udvikle markedet og skabe dynamik, når kunderne automatisk overføres til det lokale elselskabs kommercielle produkt. Derved cementerer overførslen af de "passive" forbrugere til det lokale handelsselskab manglen på konkurrence.

Som det ser ud i dag, er konkurrencen på tværs af de geografiske inddelinger mangelfuld og begrænset. Ved at lade elselskaberne overtage de passive kunder vil der ikke skabes incitament for virksomhederne til at starte en konkurrence om disse.

Yderligere bemærkninger:

5. Brevet til forbrugerne skal komme fra neutralt sted og skal give fuld information om markedet, herunder muligheden for at benytte forsyningspligtproduktet.

Forbrugerrådet finder det endvidere problematisk, at lovforslaget giver de nuværende forsyningspligtselskaber eneretten til at foretage formidlingen af de ændrede markedsvilkår over for forbrugeren. Forbrugerrådet synes, at ved så stor en omvæltning i markedet skal der oplyses om ændrede vilkår fra en neutral instans (energinet.dk, Energistyrelsen). Samtidig skal der stilles væsentlige krav til oplysningsniveauet i denne skrivelse, så det sikres, at forbrugeren er klar over de ændrede vilkår. Herunder skal der stilles krav om, at forbrugerne bliver oplyst om, at de også har muligheden for at blive på forsyningspligten.

6. Forsyningspligtproduktet bør indeholde sikring af adgang til et serviceniveau, herunder adgang til egne data, der som minimum svarer til det, forsyningspligtkunderne tilbydes i dag.

Forsyningspligtproduktet bør kvalitetssikres, så der ikke skabes forringede vilkår for forbrugerne, når forsyningspligten ændres.

7. Elpristavlen skal opgraderes for at virke som omdrejningspunkt for udviklingen af markedet.

Elpristavlen er i sin nuværende form kun i et vist omfang egnet til at fungere som indgangsportal for nye forbrugere på elmarkedet. Elpristavlen skal bl.a. styrke sammenligneligheden af forskellige produkter, og det skal være muligt at skifte elleverandør direkte fra tavlen, få overblik, gode råd og vejledning om markedet, blive introduceret til de nyeste tjenester, og få hjælp, hvis forbrugeren er havnet i en klemme.

8. Der mangler svar på situationen, hvor ingen byder på forsyningspligten.

Forsyningspligten i den form, der fremsættes i lovforslaget, vil ikke være en særligt attraktiv forpligtigelse at påtage sig. Forbrugerrådet savner svar på, hvem der skal pålægges forpligtigelsen, såfremt der ikke forekommer noget bud.

Med venlig hilsen

Mette Boye
Afdelingschef

Martin Salamon
Chefkonsulent

Banestrøget 23, 1.
DK-2630 Taastrup
Frederiksberg C
Tlf. +45 3520 9045
Fax +45 3520 9049
e-mail fse@fse.dk

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Taastrup, den 10. oktober 2012.

Høringssvar vedr. udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger

Hermed fremsendes FSEs bemærkninger til udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger.

Indledningsvis bemærkes, at FSE finder timingen af lovforslagets fremsættelse meget uheldig. En gennemførelse af forslaget i den fremsatte form vil overflødiggøre udvalget for elreguleringseftersynets analysearbejde med den fremtidige forsyningspligt. Det vil ikke være muligt efterfølgende at tilbagerulle konsekvenserne, idet hovedparten af de nuværende forsyningspligt-kunder må formodes at være blevet flyttet til handelsselskabet alene ved deres passivitet.

Fremsættelsen af forslag til lov om ændring af forsyningspligten bør derfor afvente reguleringsudvalgets indstilling til ministeren om forsyningspligt, som foreligger allerede i maj 2013.

FSE er enig i, at bevilling til at drive forsyningspligtvirksomhed skal erhverves ved udbud, jfr. § 34 a, stk. 1. FSE finder dog, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at prisen for ikke tilmålte erhvervs-mæssige forbrugere og for ikke erhvervs-mæssige forbrugere fastsættes på samme måde som for de tilmålte erhvervs-mæssige forbrugere, dvs. til en pris, der svarer til timeprisen på elspot i det aktuelle prisområde. Det vil indebære, at prisen for alle forsyningspligt-kunder fastsættes jfr. den foreslåede § 72, stk. 9, og at den foreslåede § 72, stk. 8 kan udgå.

En prisfastsættelse på grundlag af elspot giver lavere priser, samtidig med at den er enklere, nemmere at administrere og mere gennemskuelig.

Den foreslåede § 34 a, stk. 2 ændrer radikalt ved hidtidig praksis, idet en nuværende forsyningspligt-kunde, der ikke foretager et aktivt valg, automatisk overgår til handelsselskabet i sit netområde. Ved denne bestemmelse favoriserer man i udpræget grad det med netselskabet forbundne handelsselskab på bekostning af frie aktører.

Bestemmelsen betyder endvidere, at man skal være aktiv, hvis man ønsker forsyningspligtselskabet som leverandør.

FSE forventer, at de almindelige kunders priser ved levering fra anden leverandør end den forsyningspligtige virksomhed vil komme til at ligge betydeligt over priserne for levering fra de forsyningspligtige virksomheder.

Det vil især gå ud over de kundegrupper, som forsyningspligten oprindeligt nok var rettet mest imod, nemlig de sårbare kunder - de kunder, som af forskellige grunde, har svært ved at forstå og benytte sig af det valg, de bliver sat overfor. Disse kunder vil blive forsynet fra det med netselskabet forbundne handelsselskab. De kunder, der aktivt vælger forsyningspligtselskabet som leverandør, vil være de, som er i stand til at overskue og forstå valgmulighederne.

FSE forslår på den baggrund, at forsyningspligt-kunder, der ikke foretager et aktivt valg, overføres til den nye indehaver af forsyningspligt bevilling.

Lovforslagets automatiske allokering af de hidtidige forsyningspligt-kunder til det med netselskabet forbundne handelsselskab vil formentlig medføre en reduceret kundemasse per forsyningspligtområde. Dermed er der risiko for, at det hverken er interessant eller rentabelt at have så mange forsyningspligt bevillinger som i dag. Som lovforslaget er fremsat, kan en stærkt reduceret kundemasse og en stram prisregulering endvidere medføre, at man slet ikke får bydere på opgaven ved gennemførelsen af udbud.

En kraftig reduktion af antallet af forsyningspligt bevillinger bør derfor overvejes.

Med venlig hilsen
Foreningen for Slutbrugere af Energi

Torben Synnest

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Specialkonsulent Christine Federlin

1. oktober 2012

Pr. e-mail : ens@ens.dk, cfe@ens.dk, bak@ens.dk

Høring af udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger

Tak for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Vi har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Liselotte Eftekhar Bang
konsulent – cand.jur.

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

HMN
NATURGAS

Energistyrelsen
Christine Federlin
Kristine Bak
Amaliegade 44
1256 København K.

10. oktober 2012
Sagsnr.: 2012090061

Tlf. direkte: 62259583
Fax: 3955 7880
hmndirektion@naturgas.dk

Foreløbigt høringsvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning

HMN Naturgas I/S
www.naturgas.dk

Indledning

HMN Naturgas I/S har den 20. september 2012 modtaget ovennævnte udkast til lovændring. HMN Naturgas I/S har den 27. september 2012 modtaget en ændret version af lovforslaget. Det efterfølgende høringsvar relaterer sig til versionen af 27. september 2012.

Gladsaxe Ringvej 11
DK-2860 Søborg
Tlf. +45 3954 7000

Vognmagervej 14
DK-8800 Viborg
Tlf. +45 8727 8727

Der er høringsfrist til den 10. oktober 2012.

Høringen af lovforslaget er stilet til HMN Naturgas I/S. Da lovforslaget i dets helhed omhandler forsyningspligten, og denne varetages af HMN Naturgas I/S' koncernforbundne datterselskab HMN Gassalg A/S, anføres begge nævnte selskaber som afsender af dette høringsvar.

De pågældende selskaber benævnes i det efterfølgende i fællesskab som HMN.

Generelt

HMN tager til efterretning, at forsyningspligten fremover foreslås tildelt efter bevilling.

HMN tager ligeledes til efterretning, at med vedtagelsen af lovforslaget bortfalder kravet om selskabsmæssig adskillelse for en forsyningspligtig virksomhed, der har opnået bevilling efter udbud.

Det skal imidlertid understreges, at det for HMN er helt afgørende, at forbrugere, der ikke aktivt vælger at skifte til et andet produkt eller til en anden leverandør, også efter tildelingen af forsyningspligtbevillingen vil blive forsynet af den i underretningen nævnte naturgasleverandør, jf. lovforslagets § 27, stk. 2.

HMN skal derfor anmode Energistyrelsen om at bekræfte, at kun naturgaskunder, der – på baggrund af den i lovforslaget anførte underretning - aktivt selv vælger at skifte leverandør, skifter leverandør, hvilket betyder, at kunder der

HMN Naturgas I/S
CVR nr.: 32 50 58 21
EAN nr.: 579 000 116 325 9

forholder sig passivt til underretningen fortsætter med deres på tidspunktet aktuelle leverandør eller et dertil koncernforbundet selskab.

Hvis dette ikke gør sig gældende, er der grund til at antage, at lovforslaget indeholder et ekspropriativt indgreb på dette punkt, hvorfor HMN i sagens natur er interesseret i en afklaring heraf så hurtigt som muligt.

HMN har bemærket, at det i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser § 2, nr. 1 (§24, stk.2) bl.a. fremgår, at "Endelig banes vejen for, at der vil kunne ske en tilpasning af forsyningspligtreguleringen på naturgasområdet, som bliver parallel til, hvad reguleringseftersynet måtte anbefale vedrørende den fremtidige regulering på området".

Dette meget eksplicite "copy paste" synspunkt nødvendiggør endnu mere end hidtil, at gasselskaberne opnår et fuldgyldigt medlemskab af det udvalg, der forestår reguleringseftersynet.

HMN vil i det følgende kommentere visse enkeltelementer i det til høring fremsendte lovforslag, nemlig prissætningen på naturgassen samt overgangsbestemmelsen med slutafregning (og eventuel efterregulering) efter bevillingens ophør.

Prissætningen på naturgassen ved afgivelse af tilbud

Det fremgår af lovforslaget, at bevilling til forsyningspligtig virksomhed tildeles den, der tilbyder at levere naturgas i bevillingsperioden til den laveste pris til forbrugerne i bevillingsområdet.

Ved afgivelse af tilbud på gasprisen i bevillingsperioden, skal der i sagens natur være en fælles reference for alle tilbudsgivere, således at ministeren har et ensartet grundlag til bedømmelse af de afgivne tilbud.

På konkurrencemarkedet i dag kan gasprisen fastsættes ud fra fire forskellige og i udgangspunktet relevante gasmarkeder: Ét i Holland (TTF), to i Tyskland (NCG og GPL) og ét i Danmark (GTF). For hvert gasmarked kan der fastsættes en række underindeksserier, day ahead, month ahead og lignende med det resultat, at mængden af forskellige indeksserier kan blive stor og uoverskuelig.

HMN er derfor enig i lovforslagets ønske om, at der fastsættes et prisindeks, der er kendt, kontrollerbart, alment anerkendt og ikke mindst fra et likvidt produkt, marked og område, som udgangspunkt for forsyningspligtprisen..

Det danske prisområde, GTF, handles via den danske gasbørs Nordpool, der startede op i marts 2008. Udviklingen i likviditeten på spothandler har udviklet

sig pænt, men markedet er fortsat præget af få aktører og på ingen måde et robust marked, hvor der kan gennemføres større handler uden markant at flytte markedsprisen. Forwardmarkedet på NordpoolGas er begrænset til ét produkt (month ahead), med ét selskab Dong Energy som marketmaker og med yderst begrænset handel. Det ville være useriøst at anvende NordpoolGAS som grundlag for reguleringen.

Det mest likvide markedsområde af de fire nævnte er det hollandske markedsområde, TTF. Det gælder specielt på forwardmarkedet, der i denne sammenhæng med forsyningspligtprisen påkalder sig en meget væsentlig interesse, da denne pris skal være kendt fra månedens start. Forwardmarkedet på TTF er væsentlig mere likvidt i forhold til det tyske område NCG, som er den alternative mulighed

HMN vil således anbefale, at der benyttes det mest likvide markedsområde TTF og en indeksering offentliggjort af ICIS Heren, fx indekseret efter Heren TTF Monthly Index.

HMN kan derfor fuldt ud tilslutte sig lovforslaget, jævnfør forslagets § 2, nr. 9, §37 b, stk. 3 og 4.

Transmission, lagerbetaling og fortjeneste

Ifølge lovforslaget skal tillægget på den valgte markedsbestemte gaspris dække alle øvrige omkostninger herunder omkostninger til lager, transmission og fortjeneste, dog således at transmissionsprisen i Danmark ikke indgår i priskonkurrencen på forsyningspligtproduktet.

HMN er enig i, at transmissionsprisen i Danmark skal holdes uden for priskonkurrencen, da ingen ud over Energinet.dk har bestemmende indflydelse på denne pris, samt at der grundet en række forskellige forhold – kommende fordeling mellem faste og variable omkostninger, differentierede omkostninger på entry/exitpunkterne samt de omkostningsmæssige konsekvenser af forbedringen af forsyningen fra Tyskland – knytter sig meget stor usikkerhed om de kommende transmissionspriser.

HMN er ligeledes enig i, at fortjenesten, balancering og swapomkostninger mellem Holland og Danmark skal være uændret i hele bevillingsperioden og da lageromkostningerne er inkluderet i gasprisen vil den også være uændret i hele perioden.

Overgangsbestemmelsen med slutafregning

HMN vil indledningsvist understrege, at det meget korte varsel for hele processen vedrørende udbuddet af forsyningspligten herunder vedrørende slutafregningen af de mange forsyningspligt kunder er stærkt utilfredsstillende, og i prak-

sis vanskelig gennemførlig. Det skal også ses i lysets af Energitilsynets manglende godkendelse af prissætningen i hele perioden 2007-2011, som først forventes ultimo november.

Energistyrelsen har som bekendt indkaldt naturgasselskaberne til møde i dag den 10. oktober kl. 10.00 – 12.00 om netop overgangsbestemmelsen med slutafregning.

HMN kan derfor først afgive sit høringssvar desangående, når det på nævnte møde er afklaret, hvilke muligheder, Energistyrelsen foreslår vedrørende dette vigtige punkt.

HMN har også forstået, at det ikke kan udelukkes, at også andre emner - relateret til lovforslaget - kommer op på nævnte møde dags dato.

HMN vil derfor efterfølgende afgive sit endelige høringssvar vedrørende udbud af forsyningspligt.

Information om udbuddet af forsyningspligtbevillingen

HMN er indforstået med forpligtelsen til at informere kunderne skriftligt om udbuddet i henhold til loven efter lovens ikrafttræden og inden udbuddet afgørelse.

Vi mener, at der kan være et problem i forhold til forbrugerbeskyttelseskravet om, at der skal oplyses om væsentlige ændringer i leveringsvilkår med mindst 3 måneders varsel, altså inden loven er vedtaget eller trådt i kraft. Vi vil opfordre til, at der i loven eller lovens bemærkninger gøres klart, at den i loven fastlagte orientering af forbrugerne er fyldestgørende, også i forhold til forbrugerlovgivningen. Det er unødvendige ekstra omkostninger, hvis der også skal gennemføres en information inden den 14. december 2012. Den ekstra kommunikation vil koste HMN Gassalg A/S omkring 1,5 million kroner.

Med venlig hilsen

Susanne Juhl
Administrerende direktør
HMN Naturgas I/S

Ole Albæk Pedersen
Administrerende direktør
HMN Gassalg A/S

HMN
NATURGAS

11. oktober 2012
Sagsnr.: 2012090061

Tlf. direkte: 62259584
Fax: 3955 7801
oekoplan@naturgas.dk

Energistyrelsen
Christine Federlin
Kristine Bak
Amaliegade 44
1256 København K.

Tillæg til høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning

HMN Naturgas I/S
www.naturgas.dk

I fortsættelse af vort høringssvar og mødet i Energistyrelsen g.d. sendes følgende bemærkninger til overgangen mellem bagudrettet og fremadrettet regulering af forsyningspligten for naturgas.

Gladsaxe Ringvej 11
DK-2860 Søborg
Tlf. +45 3954 7000

Vognmagervej 14
DK-8800 Viborg
Tlf. +45 8727 8727

Den nuværende forsyningspligtbevilling ophører i marts 2013, og lovforslaget lægger op til, at der skal ske en slutafregning med forbrugerne pr. skæringsdatoen, og at denne slutafregning skal tilgå kunderne senest 30. juni 2013. I slutopgørelsen skal indgå resultatet af Energitilsynets regulering for perioden 2007-2012, for hvilken periode resultatet endnu ikke foreligger. Herudover skal der foretages en slutopgørelse for 2013 indtil tidspunktet for ikrafttræden af den nye fremadrettede regulering.

HMN Naturgas har årlig aflæsning af den helt overvejende del af sine kunder pr. 30. april. Med henblik på, at der over for kunderne skal kunne foretages en rimelig forståelig ordinær årsafregning og slutafregning ved overgang til den nye forsyningspligtregulering, bør disse afregninger ske på en og samme opgørelse. Denne opgørelse bør være pr. 30. april 2013, der er det ordinære afregningstidspunkt, og den 30. april er det tidspunkt, som indgår i de betalingsvilkår, som af HMN Naturgas er anmeldt til Energitilsynet.

De ordinære årsafregninger til kunderne vil dermed også kunne indeholde slutopgørelsen baseret på Energitilsynets opgørelser for 2007-2012 i det omfang, som disse foreligger og ikke er anket til anden instans.

Herefter udestår så slutafregning for 2013 frem til overgangen til den fremadrettede regulering. HMN Naturgas foreslår, at der ikke finder en efterregulering sted for denne periode, idet prisgrundlaget og priserne for de enkelte måneder allerede efter den gældende regulering vil være anmeldt til Energitilsynet. Indgriben fra Energitilsynet vil kunne finde sted på dette grundlag.

HMN Naturgas I/S
CVR nr.: 32 50 58 21
EAN nr.: 579 000 116 325 9

Ovenstående indebærer, at kunder der vælger det nye forsyningspligtprodukt fra den fremtidige bevillingshaver, vil kunne skifte til dette produkt med virkning fra 1. maj 2013.

Med venlig hilsen

Susanne Juhl
Administrerende direktør
HMN Naturgas I/S

Henrik Iversen
Vicedirektør
HMN Gassalg A/S

Energistyrelsen
Att.: Christine Federlin
Amaliegade 44
1256 København K

Islands Brygge 26
Postboks 1990
2300 København S
tlf 33 93 20 00
fax 33 32 01 74
hvr@hvr.dk
hvr.dk

10. oktober 2012

Vedr. høring af Forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning

Håndværksrådet er enig i forslaget angivelige intention om at øge konkurrencen på elmarkedet, idet kun et mindretal af slutbrugere er mobile i markedet, mens de fleste mindre forbrugere - herunder små og mellemstore virksomheder - fortsat forsynes med forsyningspligtel, uagtet at de har oplevet betragtelige og overgennemsnitlige prisstigninger siden den endelige liberalisering af markedet for disse kundegrupper.

Håndværksrådet må imidlertid tage afstand fra den foreslåede metode til at lade de nuværende bevillingshavere overføre deres forsyningspligt kunder til de samme bevillingshaveres markedsbaserede elhandelsvirksomheder, hvilket efter forslaget vil kunne ske ved disse slutbrugeres negative accept. Da der ikke samtidig gøres nogen indsats for reelt at øge mobiliteten i et marked, der netop er kendetegnet ved en stærkt begrænset mobilitet, er der al mulig grund til at tro, at hovedparten af forsyningspligt kunderne blot accepterer at lade sig forsyne med de produkter, som de umiddelbart bliver tilbudt, og som uden den prisregulering, der trods alt knytter sig til det forsyningspligtprodukt, de hidtil er blevet forsynet med, og til priser, der kan forventes at stige overgennemsnitligt.

Så meget desto større grund er der til at understrege, at den foreslåede metode - efter Håndværksrådets opfattelse - er i strid med EU-retten. Der er tale om en situation, hvor forsyningspligtselskabernes kundedatabaser, som må antages at repræsentere en betragtelig værdi, vederlagsfrit overføres til de samme selskabers kommercielt agerende elhandelsvirksomheder, mens andre kommercielt agerende elhandels selskaber uden forsyningspligt ikke overdrages disse værdifulde databaser, hvilket kun kan betragtes som værende til ugunst for sidstnævnte type elhandelsvirksomhed; for konkurrencen i almindelighed og for de immobile slutbrugere i særdeleshed.

Håndværksrådet er til gengæld enig med Energitilsynet, der har vurderet, at fjernelsen af prisreguleringen - som konsekvens af skiftet fra forsyningspligtel til markedsbaseret el - uden sideløbende tiltag til aktivering af slutbrugernes øgede mobilitet vil føre til

øgede elpriser, hvilket i den aktuelle lavkonjunktur er det stik modsatte af, hvad ikke mindst gruppen af små og mellemstore virksomheder blandt slutbrugerne har brug for.

Indtil sådanne tiltag reelt fører til øget mobilitet i elmarkedet, skal Håndværksrådet henstille at forslaget ikke vedtages og i øvrigt anbefale, at der udarbejdes et nyt forslag, der reelt bringer lovgivningen på området i overensstemmelse med EU-retten, således som det i øvrigt fremgår af baggrunden for forslaget at være intentionen, og på en måde, der reelt sikrer en længe efterlyst reel konkurrence på elmarkedet - også for de mindre forbrugere herunder for små og mellemstore virksomheder.

Med venlig hilsen

Henrik Lilja

Dato: 10. oktober 2012

Sag: BITE 12/14209

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens bemærkninger til Energistyrelsens lovforslag vedrørende ændring af forsyningspligten

Sagsbehandler: LKH

Energistyrelsen har i september 2012 sendt to lovforslag i høring. Disse lovforslag ændrer reguleringen af forsyningspligten for el og naturgas. Lovforslagene er begrundet med, at den nuværende regulering af el- og naturgasforsyningen ikke er i overensstemmelse med EU-retten, fordi forsyningspligtbevillingerne ikke tildeles på ikke-diskriminerende og gennemsigtige vilkår.

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er sekretariat for Konkurrencerådet. I den egenskab er styrelsen en uafhængig konkurrencemyndighed. De følgende høringsbemærkninger afgives som konkurrencemyndighed.

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Konkurrenceforvridning

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at lovforslagene medfører væsentlige konkurrencebegrænsninger på markederne for elforsyning og naturgasforsyning. Det skyldes, at lovforslaget forhindrer, at el- og naturgasleverandører kan konkurrere om kunderne på lige vilkår.

Tlf. 4171 5000
Fax 4171 5100
CVR-nr. 10 29 48 19
kfst@kfst.dk
www.kfst.dk

I det følgende angives Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens høringssvar til bestemmelserne om, at der skal ske udbud af forsyningspligten.

Lovforslagene indebærer bl.a., at over 80 % af el-kunderne, der i dag bliver forsynet af det forsyningspligtige selskab under prisregulering, får nye vilkår.¹ Forslaget betyder, at disse kunder fremover skal forsynes på kommercielle vilkår fra deres eksisterende leverandør.

**ERhvervs- OG
Vækstministeriet**

Kunder, der aktivt ønsker og vælger det, kan fortsætte som kunder der er forsyningspligt til. Forsyningen af disse kunder sendes i udbud.

Lovforslaget forvrider konkurrencen på el- og naturgasmarkederne, fordi kunderne med ændringerne ikke vil blive præsenteret for et valg mellem flere alternative kommercielle leverandører. De eksisterende selskaber vil med forslaget få overført en forventelig meget stor gruppe kunder, der ikke aktivt vælger leverandør.

Lovforslaget indebærer med stor sandsynlighed, at et stort antal kunder overføres til deres eksisterende leverandør, uden at være beskyttet af den gældende prisregulering. Lovforslagets incitament er dermed ikke neutrale i forhold til konkurrencen blandt el-leverandørerne. Tværtimod vil lovforslaget sanktionere en ændring af vilkårene for el- og

¹ Energitilsynets analyse af konkurrencen på detailmarkedet for el 4.10.2012, s. 35.

naturgasforsyning, der for de fleste passive kunder betyder, at de føres væk fra reguleringens beskyttelse til en kommerciel leverandør, de ikke selv har valgt.

Derudover er vilkårene for, at kunderne aktivt vælger at fortsætte under reguleringen ikke klare. Det fremtidige forsyningspligtprodukt er ikke defineret på det tidspunkt, hvor kunden modtager underretningen fra deres nuværende forsyningsleverandør. Udbuddet af forsyningspligten vil desuden være mindre attraktivt, da det forventeligt vil indeholde et mindre antal kunder. Desuden vil denne gruppe omfatte kunder som leverandørerne ikke ønsker at forsyne på kommercielle vilkår. De vilkår vinderen af udbuddet tilbyder, vil derfor næppe være særlig attraktive.

Øvrige analyser af el- naturgasmarkederne

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i en analyse fra 2011² tidligere konkluderet, at få kunder er aktive på markederne for el og naturgas, hvilket betyder mindre skarp konkurrence.

Regeringen har nedsat et udvalg til at foretage et eftersyn af reguleringen af den danske elforsyningssektor. Det er en del af kommissoriet for udvalget at undersøge muligheden for at ændre forsyningspligten, så der kommer mere konkurrence på el- og naturgasmarkederne. De fremsatte lovforslag vil medføre, at dele af dette udvalgs arbejde reelt ikke får betydning for konkurrencen.

Da de øvrige tiltag der skal og vil fremme konkurrence på detailmarkederne for el og gas enten ikke er trådt i kraft eller besluttet, indebærer lovforslaget, at overførslen af kunder fra regulerede til kommercielle vilkår sker på et tidspunkt, hvor alternative leverandører kun i meget begrænset omfang, kan konkurrere med de eksisterende.

Samlet betyder lovforslaget, at de nuværende leverandører får en fordel i forhold til de selskaber, der ikke er tildelt en forsyningspligt.

Alternative muligheder

Den nuværende regulering af forsyningspligten har været gældende i over 10 år. Da andre konkurrencefremmende tiltag enten er på vej eller ved at blive overvejet, virker det forhastet at forære de nuværende forsyningspligtleverandører kunder allerede nu.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen tager klart afstand fra det fremsendte lovforslag og anbefaler, at man afventer et udspil fra udvalget for eftersyn af reguleringen af den danske elforsyningssektor. Udvalgets arbejde med

---

² Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens analyse af detailmarkedet for elektricitet, 2011.

forsyningspligten skal afsluttes med en indstilling i maj 2013, med henblik på, at der kan fremsættes et lovforslag i efteråret 2013, til ikrafttræden 1. januar 2014.

Såfremt det vurderes, at man ikke kan afvente udvalgets indstilling, og at der dermed skal foretages udbud af forsyningspligten på nuværende tidspunkt, anbefaler Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at de passive kunder forbliver forsyningspligt kunder.

Eksempelvis vil man til kunderne kunne kommunikere et skema med mere neutrale svarmuligheder, jf. fx et skema som nedenstående.

☒ Jeg vil fortsætte som forsyningspligt kunde   ☐ Jeg vil skifte produkt/ leverandør (henvisning til elpristavlen/gasprisguiden)

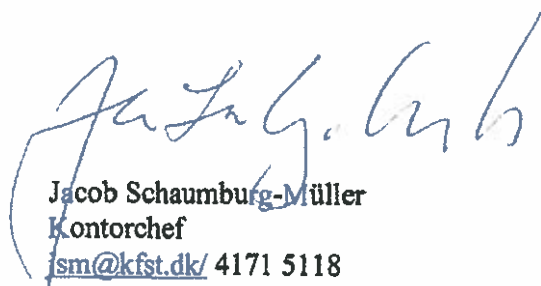
Da forsyningspligten sendes i udbud, gives et mere neutralt incitament ved denne type skema.

Det vil være en konkurrencemæssig fordel, at forsyningspligten kommer i udbud. Det vil øge konkurrencen på markedet for el- og naturgasforsyning, da selskaberne vil skulle konkurrere om kunderne.

Herudover er det en fordel at synliggøre kundernes valgmuligheder og dermed opfordre kunderne til at træffe et aktivt valg af produkt og leverandør.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen står til rådighed for en drøftelse af alternative mere neutrale måder at kommunikere med kunderne på.

Med venlig hilsen

Jacob Schaumburg-Müller
Kontorchef
jm@kfst.dk/ 4171 5118

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00 - FAX 33 11 97 07
www.kto.dk - E-mail: kto@kto.dk

Energistyrelsen

E-mail: ens@ens.dk

c.c.: bak@ens.dk og cfe@ens.dk

Sagsnr.: 2811.175

EA/lcj

Direkte tlf.nr.: 3347 0624

25. september 2012

Vedr.: Høring om forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger

KTO har ved e-mail af 20. september 2012 modtaget ovenstående i høring med frist for eventuelle bemærkninger den 10. oktober 2012.

KTO har ikke bemærkninger til udkast til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger, idet de foreslåede lovændringer skønnes ikke at have løn- og ansættelsesretlige konsekvenser for ansatte i kommuner og regioner.

KTO henviser til eventuelle høringssvar fra LO, FTF og AC samt fra KTO's medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Eva Agerlind

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Christine Federlin

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høringsvaret sendt til ens@ens.dk med kopi til bak@ens.dk og cfe@ens.dk

Høring af udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtsbevillinger

Landbrug & Fødevarer takker for muligheden for at kommentere det fremsendte udkast til lovforslag.

Generelle bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer repræsenterer mange medlemmer med et stort elforbrug, der for længst har forladt forsyningspligten til fordel for skiftende kommercielle produkter. Vi varetager imidlertid også interesserne for en række mindre medlemmer, særligt i primærlandbruget, der fortsat modtager forsyningspligtsprodukter.

I alt udgør landbrug og gartneri ca. 7,7 procent af det samlede elforbrug i Danmark. Hvor stor en andel heraf, der udgøres af forsyningspligtsprodukter, har vi ikke umiddelbart præcist overblik over, men hvis Energitilsynets opgørelser¹ bruges som rettesnor, vil det være en betydelig del blandt især de mindre energitunge bedrifter. Det fremgår eksempelvis heraf, at 74 pct. af elforbruget blandt erhvervskunder med et forbrug mellem 10.000 og 50.000 kWh sker på forsyningspligtsprodukter.

Det er derfor vigtigt for os, at der er tryk i forhold til den fremtidige regulering på området. Samtidigt udgør forsyningspligtsprodukterne i dag en så stor del af elmarkedet, at reguleringen på dette område har betydende effekt for det samlede el-marked som sådan i Danmark.

Landbrug & Fødevarer anerkender, at der kan være behov for nye regler, der kan fungere indtil en endelig model for den fremtidige forsyningspligtsregulering, herunder udstedelse af forsyningspligtsbevillinger, kan fastlægges i overensstemmelse med kommende anbefalinger fra det nedsatte udvalg for elreguleringseftersyn.

I henhold til kommissoriet skal anbefalingerne i forhold til netop forsyningspligtsreguleringen som bekendt ligge klar i maj 2013; det vil sige, at der er 'blot' behov for at finde en model, der kan fungere i en overgangsperiode på 1-1½ år. Det bør samtidigt gælde, at modellen i overgangsperioden skal pege hen imod en langsigtet model, hvis indhold dog endnu ikke kendes, men som aktuelt drøftes i det nedsatte elreguleringsudvalg.

Det er Landbrug & Fødevarers generelle synspunkt, at øget konkurrence og større mobilitet på et marked vil være til gavn for kunderne. Det gælder også for vores medlemmer i forhold til deres kundeforhold på el-markedet. En ændret regulering på forsyningspligtsområdet skal derfor tilvejebringe størst mulig konkurrence på markedet (til gavn for kunderne) på samme tid som det skal styrke elmarkedets samlede funktionalitet og effektivitet.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem Landbrugsrådet, Danske Slagterier, Dansk Svineproduktion, Dansk Landbrug med Dansk Landbrugs Medier og Dansk Landbrugsrådgivning, samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetencekynde med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

¹ Analyse af konkurrencen på detailmarkedet for el, Energitilsynet (Oktober 2012).

Med henblik på at styrke kundernes position samt skabe reel konkurrence på markedet finder Landbrug & Fødevarer det først og fremmest vigtigt, at reguleringen medvirker til at reducere transaktionsomkostninger og fremme transparens i markedet. Det skal gøre det lettere at for kunden at agere som aktører i markedet.

Landbrug & Fødevarer ser i den forbindelse en række problemer med det fremsendte lovforslag i den aktuelle form. Lovforslaget ses i mindre grad at understøtte, og i højere grad at spænde ben for, arbejdet i elreguleringseftersynet.

Landbrug & Fødevarer vil derfor kraftigt opfordre Klima-, Energi og Bygningsministeriet til:

- At udsætte lovforslaget indtil anbefalingerne fra elreguleringseftersynet er kendt.
- Alternativt, hvis dette ikke vurderes muligt, at udtage de elementer af lovforslaget, der fastlåser en gruppe forbrugere hos deres nuværende selskaber, forringer mobiliteten på markedet, og dermed blokerer for elreguleringseftersynets muligheder for at skabe en langsigtet hensigtsmæssig organisering af elmarkedet.

Landbrug & Fødevarer finder endvidere, at forholdet mellem den relevante europæiske regulering (el-direktivet) og national lovgivning (primært lov om elforsyning af 2. juni 1999 med senere revisioner) er uklart. Det bør derfor undersøges nærmere, hvilket yderligere taler for, at det forhåndenværende lovforslag udsættes.

Specifikke bemærkninger

Det fremgår af lovforslaget, at kunder, der ikke træffer et aktivt valg, '*automatisk og uden videre formaliteter*' vil overgå til at modtage et nyt elprodukt med helt andre kontraktslige forhold, og med anderledes muligheder for at hæve prisen. På baggrund af den hidtidige udvikling på el-markedet finder Landbrug & Fødevarer det højst sandsynligt, at den praktiske konsekvens heraf vil være, at en meget stor del af de private el-kunder forsvinder bort fra forsyningspligtsprodukterne.

Herved gives en helt unødigt favorisering af de nuværende bevillingshavere, der så at sige gratis får deres nuværende aftagere af forsyningspligtig el overdraget som kunder i deres markedsbaserede elhandelsvirksomheder. Det finder vi grundlæggende i strid med ideerne i liberaliseringen af elmarkedet. Det er endvidere ikke fremmende for den langsigtede udvikling, hvor der ønskes nye aktører i markedet, at markedets nuværende aktører på denne måde begunstiges.

Når kunderne *uden eksplicit accept* overføres fra forsyningspligtsprodukter til andre kontraktslige forhold, forceres en udvikling mod ophør af prisregulering, men uden at kundemassen reelt konkurrenceudsættes. I praksis snigløber man derfor også udvalget for elreguleringseftersynets mulighed for at fastlægge hensigtsmæssige langsigtede rammer, og man reducerer samtidigt udvalgets mulighed for at medvirke til at skabe de effektiviseringsgevinster, der er forudsat i energiaftalen af 22. marts 2012.

Det bør undersøges, om der er anden mulighed for at bringe bevillingsafledte kundeforhold i spil. Det forekommer i den henseende rimeligt, at *default-valget følger forsyningspligtsbevillingen*; dvs. at nuværende forsyningspligtskunder, der ikke træffer valg om andet, fortsat vil modtage et forsyningspligtsprodukt ind til de langsigtede rammer for udfasning af ordningen kan fastlægges.

Landbrug & Fødevarer finder, at det vil være yderligere en forhindring for mobiliteten i markedet, at det er kundens nuværende selskab, der skal varetage kommunikationen om det forestående udbud. Det vil være mere hensigtsmæssigt, at denne information varetages af en neutral tredjepart,

for eksempel Energistyrelsen eller Energinet.dk. Alternativt kan der centralt udformes et standardbrev, der skal danne rammen for kommunikationen til borgeren. Øget transparens er et udgangspunkt for at etablere et velfungerende elmarked, og vi føler os ikke overbeviste om, at de nuværende selskaber vil være i stand til at løfte denne opgave.

Endeligt er Landbrug & Fødevarer i tvivl om, hvorvidt den juridiske problematik i forhold til modstrid med EU-reglerne (overtrædelse af el-direktivet) bringes i orden, hvis lovforslagets bestemmelser gennemføres, så nye bevillinger tildeles i takt med, at de nuværende bevillinger udløber frem mod 2017. Det kan vel betyde en overtrædelse af el-direktivet frem til 2017?

Landbrug & Fødevarers ønsker til den langsigtede forsyningspligtsregulering

Landbrug & Fødevarer kan støtte en afskaffelse af forsyningspligten, som den kendes i dag, og af den tilhørende prisregulering for den store og brede kundemasse. Det er vigtigt, at der skabes mere konkurrence og mobilitet i markedet. Dette vil alt andet lige komme el- og naturgasforbrugerne til gavn.

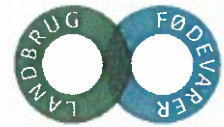
Vi vil gerne påpege, at der stadig vil være behov for en begrænset forsyningspligt, idet der skal være et selskab, der agerer som *supplier of last resort*. Det er tvingende nødvendigt, at man undgår muligheden for en situation på el-markedet analogt til situationen efter Skylines konkurs, der bl.a. har ramt mange landmænd hårdt. En lignende situation med uforskyldt afbrydelse af elektricitet vil endda ramme langt hårdere end 'biot' afbrydelse af internettet, og det vil f.eks. også have potentielt katastrofale dyrevelfærdsmæssige konsekvenser.

Det er oplagt, at den ny-definerede forsyningspligtsopgave sendes i regulære udbud efter ikke-diskriminerende betingelser, sådan som der også lægges op til i det aktuelle lovforslag. Det selskab, der byder ind med den laveste pris, bør få opgaven. Det kan også overvejes at definere opgaven simpelt, så forsyningspligtsproduktet defineres som spotprisen plus et tillæg; dvs. bevillingen gives til den virksomhed, der kan levere den laveste mark-up. Det kan også overvejes helt at opgive en egentlig prisregulering i forhold til denne gruppe forbrugere, jf. Energitilsynets modeller for ny forsyningspligtsregulering. Vi har ikke taget stilling til, om opgaverne skal følge de nuværende geografiske bevillingsområder, eller om der med fordel kan ske en omfordeling på dette område. Dette bør undersøges i forbindelse med fastlæggelsen af den konkrete model.

Det er vores synspunkt, at konkurrencen – såfremt den er reel – vil kunne komme den langt overvejende gruppe af el- og naturgasforbrugere til gode, men at det kræver, at der skabes reel mobilitet, og formentligt også tilgangen af nye aktører på markedet. Hvis ændringerne blot betyder mindre regulering af priserne, men at kunderne i øvrigt fastholdes uændret i de samme selskaber, så vil det blot give stigende forbrugerpriser.

En ændring af forsyningspligtsreguleringen alene vil formentligt ikke være nok til at skabe mobilitet i markedet. Det bør derfor følges af supplerende tiltag, der kan hjælpe markedet i gang. Informationskampagner vil være et element, men dette kan givetvist heller ikke alene skabe det fornødne momentum.

I forhold til en langsigtet hensigtsmæssig organisering af elmarkedet ser Landbrug & Fødevarer det i øvrigt som et problem, at den kommende engros-model formentligt vil skabe et større barrierentry, da den valgte model i praksis fordrer større kapital hos elhandelsleverandørerne for at de kan agere i markedet. Det vil sandsynligvis gøre det sværere for nye selskaber at komme ind.

Landbrug & Fødevarer vil herudover bidrage med konkrete indspil til arbejdet i elreguleringseftersynet.

Landbrug & Fødevarers ønsker til en overgangsmode

I forbindelse med den kommende lovbehandling bør der findes en model, der kan fungere imens de langsigtede rammer på området undersøges, og Landbrug & Fødevarer vil kraftigt anbefale, at det endelige lovforslag:

- Sikrer, at aftagere af forsyningspligts-produkter, der ikke eksplicit tiltræder anden kontrakt, fastholdes på forsyningspligtsprodukter.
- Sikrer størst mulig transparens i kommunikationen vedrørende bevillingsskift, således at kommunikationen forestås af en uvildig tredjepart eller myndighed.

Såfremt en sådan model ikke kan løftes inden for rammerne af det forhåndenværende lovforslag, vil Landbrug & Fødevarer anbefale, at lovforslaget udskydes indtil anbefalingerne fra udvalget for elreguleringseftersynet ligger klar.

Landbrug & Fødevarer vil gerne forbeholde os muligheden for at vende tilbage med yderligere kommentarer, hvis vi finder behov for dette.

Med venlig hilsen

Søren Korsholm

D 33 39 46 62

M 41 93 29 71

E sok@lf.dk

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Modstrøm Danmark A/S
Jagtvej 169B 2. sal
2100 København Ø

Telefon 82 100 200
Fax 82 100 201
CVR nr. 33 88 47 88

modstroem.dk

10. oktober 2012

Høringssvar vedr. forslag til ændring af elforsyningsloven

Det er glædeligt, at der fra myndigheder og lovgiveres side er vilje til at rette op på forhold der fortsat – næsten 10 år efter liberaliseringen af el-markedet – hindrer en eliminering af række diskriminerende og konkurrenceforvridende forhold. Det er forhold, som medfører, at danske el-kunder ikke får glæde af lavere elpriser og de mange nye produkter og tilbud, som naturligt følger af et velfungerende liberalt marked.

Hos Modstrøm har vi forstået, at formålet med dette lovforslag først og fremmest er at bringe bevillingen af forsyningspligt i overensstemmelse med gældende EU-ret, og at mere tilbunds gående ændringer afventer reguleringseftersynet, som nu er fremskudt, således at ny lovgivning kan forventes ultimo 2013 til ikrafttrædelse primo 2014.

Vi bifalder at reguleringseftersynet er fremskyndet, da der efter vores overbevisning er et stort behov for specielt at gøre op med etablerede energi-koncerners konkurrenceforvridende aktiviteter.

I forhold til det aktuelle lovforslag er vi dog bekymrede for, at de store energiselskaber vil benytte anledningen til yderligere at styrke deres de facto monopolstatus, hvilket jo er stik imod lovforslagets intention.

Et væsentligt aspekt i denne sammenhæng er, at der – på trods af at loven foreskriver det –, langt fra altid er vandtætte skotter mellem netselskaberne og deres tilknyttede kommercielle selskaber. Det er indlysende, at der er let adgang til deling af oplysninger om kunder på tværs af skotterne, når medarbejdere i hhv. monopolselskabet og dets tilknyttede kommercielle selskaber er kolleger, benytter fælles IT-systemer og som oftest arbejder under samme tag. Modstrøm er vidende om flere konkrete eksempler på, hvordan energikoncerner udveksler viden mellem monopol- og kommercielle selskaber og samarbejder om forretningsmæssige tiltag, hvorved de handler i strid med loven.

En stor del af problemstillingen er relateret til, at de vandtætte skotter mellem monopol og de kommercielle selskaber alene er underlagt energikoncernernes egne interne kontroller.

Mindre ændringer af lovforslaget vil dog kunne afbøde de potentielt konkurrenceforvridende konsekvenser, og dermed kan vi – som uafhængigt el-handelselskab – sammen med resten af branchen afvente den større omlægning af loven, som vil følge efter reguleringseftersynets anbefalinger.

[Faint, illegible signature or stamp at the bottom of the page]

Risiko for utilsigtede bindingsperioder

Vores primære bekymring er, at hovedparten af el-kunderne risikerer at blive låst af bindingsperioder i forbindelse med overgangen fra forsyningspligtproduktet til et andet produkt i samme koncern.

Den hidtidige erfaring med det frie el-marked tilsiger, at langt hovedparten af landets el-kunder vil forholde sig passivt, når elselskaber med forsyningspligt – som der lægges op til i lovforslaget – selv kan skrive til kunderne, at de automatisk vil blive overført til et andet (kommercielt) produkt, med mindre de træffer et aktivt valg. Hvis energiselskaberne ved en sådan automatisk videreførelse af kunde-forholdet har mulighed for samtidig at indføre en bindingsperiode, vil det markant ødelægge mobiliteten i markedet.

Kommercielle el-produkter har typisk en bindingsperiode på 6 måneder for private kunder, og mellem 12 og 36 måneder for erhvervs-kunder. Dermed vil det i en længere periode være umuligt for el-kunderne at skifte til ny el-leverandør, hvilket vil være kritisk for de uafhængige aktører, der i dag markedsfører deres produkter.

Behov for styring af kommunikationen

Vores sekundære bekymring er relateret til kommunikationen. Her kan man frygte, at de store energikoncerner vil benytte anledningen til massivt at markedsføre deres nye kommercielle produkter også over for kunder, som allerede har valgt en anden el-leverandør, og som derfor ikke modtager forsyningspligtproduktet.

Vi har talrige eksempler på, at energikoncerner, som i dag varetager både net-monopol og forsyningspligt, i strid med god markedsføringsetik distribuerer deres kommercielle kommunikation til alle el-forbrugere i deres net-område – uagtet at kunden har valgt en anden el-leverandør. Og netop fordi selskaberne inden for koncernen har mulighed for – i strid med loven – at dele kundedata og typisk har fælles IT-system, er det let for dem at kommunikere til både egne og andre selskabers kunder.

Et særligt aspekt her er, at de store energikoncerner opererer med ét fælles firmanavn og *brand* for både monopol-selskabet og det tilknyttede kommercielle selskab. Koncernernes kommunikation er bevidst tilrettelagt således, at el-forbrugerne reelt ikke har mulighed for at gennemskue, hvilke ydelser der leveres af et monopol-selskab, og hvilke de kan købe på det frie marked. Er en elforbruger i tvivl, må denne henvende sig til monopol-selskabet og de kommercielle selskabers fælles kundeservice, hvilket definitivt heller ikke bidrager til at afklare kundens tvivl om alternativer på markedet.

I øvrigt betyder denne brug af fælles faciliteter også, at det i praksis er umuligt at afgøre, hvorvidt koncernerne anvender midler fra monopol-forbrugerne til driften af de kommercielle aktiviteter.

Anbefalinger til ændringer i lovforslaget

Set i lyset af, at lovforslaget har til formål at eliminere problemstillingen mht. udbud af forsyningspligt i forhold til EU-retten og ikke tage forskud på regulerings-eftersynets konklusioner, mener vi at lovforslaget bør justeres på følgende områder:

1. Det skal i lovforslaget fastslås, at modtageren af forsyningspligt-produktet **medtager sin anciennitet**, såfremt kunden automatisk overføres til et kommercielt produkt ved samme el-handels-selskab. Det skal være sådan, at kunden kan opsig sin leverance med samme varsel som under

forsyningspligten. Dermed undgås, at markedet utilsigtet fastlåses med nye, lange bindings-perioder.

2. **Kommunikationen om overførsel fra forsyningspligtproduktet til kommercielt produkt og muligheden for at vælge alternativer skal varetages af en uvildig myndighed**, f.eks. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Det bør i detaljer fastsættes, hvordan selskaber med forsyningspligt må kommunikere om emnet til modtagere af forsyningspligt-produktet.
3. Det skal i lovforslaget præciseres, at **kommunikationen alene skal tilgå modtagere af forsyningspligt-produktet**.
4. Det bør i lovforslaget præciseres, at **brud på lovforslagets regler**, medfører en væsentlig bod og vil blive opfattet som grov uagtsomhed fra det lovbrudende selskabs ledelse og bestyrelse. Gentagne lovbrud bør medføre, at selskabet mister retten til at levere forsyningspligt-produktet.
5. Det bør i lovforslaget præciseres, at **brud på de vandtætte skotter** medfører en væsentlig bod for det lovbrudende selskab og retsligt vil blive betragtet som grov uagtsomhed fra det lovbrudende selskabs ledelse og bestyrelse.

Overtrædelse af ovennævnte jf. pkt. 4 og 5, bør tilføjes til Elforsynings-lovens §§ 86 og 87, som sammen med § 88 åbner mulighed for bøde for overtrædelse af en række af lovens bestemmelser, samt strafansvar for juridiske personer iht. straffelovens 5. kapitel.

Det er Modstrøms opfattelse, at ovennævnte tiltag vil muliggøre en gennemførelse af lovforslaget uden væsentligt at skade den spirende konkurrence på markedet. Herefter vil den samlede branche kunne afvente reguleringseftersynets anbefalinger.

Såfremt I har spørgsmål til vores holdninger og forslag, står vi naturligvis til rådighed for uddybende svar og kommentarer.

Med venlig hilsen
Modstrøm Danmark A/S

Anders Millgaard
Adm. direktør

Om Modstrøm

Modstrøm er dannet i 2008 og er Danmarks første uafhængige og klimavenlige energiselskab. Vi konkurrerer med de eksisterende udbydere af strøm til gavn for både virksomheder, forbrugere og klimaet. Vores ønske er at tilbyde vores kunder produkter, der både gavner deres el-regning og klimaet.

Vi har i dag ca. 30.000 kunder og oplever en kraftig vækst. Vi er ca. 90 engagerede kolleger, hvoraf 45 er beskæftiget på vores hovedkontor på Østerbro i København, og yderligere 45 erhvervskonsulenter arbejder ved vores samarbejdspartnere i Odense, Hillerød og Høje Taastrup.

Christine Federlin

Fra: Jette Miller [JM@natur-energi.dk]
Sendt: 10. oktober 2012 11:43
Til: Energistyrelsens officielle postkasse
Cc: Christine Federlin; Kristine Bak; Søren Hoelgaard Justesen
Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)
Vedhæftede filer: 101012_Bilag 2_Eksempel på neutralt brev.pdf; 101012_Bilag 1_Brev der opfylder lovkrav.pdf; 101012_Bilag 3_Eksempel på brev fra Agder Energi Norge.pdf; 101012_Bilag 4_Juridiske udfordringer ved lovforslaget.pdf; Bilag 5. Analyse af argumenter omkring ekspropriation.pdf; 101012_Høringssvar_Energistilstyrelsen.pdf

Til Energistyrelsen,

Hermed indgives høringssvar på: " Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)".

Bilagsoversigt:

- 101012 Høringssvar Energistyrelsen
- 101012 Bilag 1. Brev der opfylder lovkrav
- 101012 Bilag 2. Eksempel på neutralt brev
- 101012 Bilag 3. Eksempel på brev fra Agder Energi Norge
- 101012 Bilag 4. Juridiske udfordringer ved lovforslaget
- 101012 Bilag 5. Analyse af argumenter omkring ekspropriation

Kh
Jette

Jette Miller

Kommunikationschef

T: +45 70 27 77 10
M: +45 25 46 98 29
E: jm@natur-energi.dk
W: www.natur-energi.dk

Energiselskabet Natur-Energi A/S, Svanevej 12, 2400 København NV

[Følg os på Facebook](#) | [Blog](#)

Fra: Christine Federlin [<mailto:cfe@ENS.DK>]

Sendt: 20. september 2012 13:18

Til: Christine Federlin; Kristine Bak

Cc: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; ad@affalddanmark.dk; post@energianke.dk; biogas@landbrug.dk; bdk@helgamoos.dk; co@co-industri.dk; danak@danak.dk; esm@di.dk; dn@dn.dk; info@shipowners.dk; info@dkvind.dk; da@da.dk; info@danskbygggeri.dk; Dansk Energi; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; Dansk Energi; dgc@dgc.dk; dansk.standard@ds.dk; joachim.brons@shell.com; mail@danskadvokater.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; dongenergy@dongenergy.dk; ds@ds-net.dk; ofr@oliebranchen.dk; bcs.sde@energiforbrugeren.dk; ekn@ekn.dk; post@energitilsynet.dk; info@energitjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoeringer@fbr.dk; mail@fdkv.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; NG@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering.dk@greenpeace.org; info@gts-net.dk; dea@hess.com; hmndirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; di@di.dk; ida@ida.dk; itb@itb.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk;

kl@kl.dk; hoering@lf.dk; lo@lo.dk; osj@maerskoil.com; ngf@ngf.dk; mail@realkreditforeningen.dk;
B.I.andersen@mail.dk; renosam@renosam.dk; risoe@risoe.dk; webdk@statoil.com; torbh@statoil.com;
teknig@teknig.dk; andreas.splidt@teknologisk.dk; post@teleindu.dk; jorgen.nielsen@vattenfall.com;
henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk; veltek@veltek.dk; danish@windpower.org; wwf@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk;
oestkraft@oestkraft.dk; aa@aa.dk; info@kundeservice.dccenergi.dk; shj@natur-energi.dk; svp@ok.dk;
veg@danskecommodities.com; ae@ae.dk

Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Hermed fremsendes udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) i høring.

Høringsfrist er den **10. oktober 2012, kl. 12**. Hørings svar bedes venligst sendt til ens@ens.dk, med kopi til cfe@ens.dk og bak@ens.dk. Ved emne-feltet i svar-mailen bedes der angive: "Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)"

Mvh

Christine Federlin
Specialkonsulent

Forsyning
Direkte tlf.: 3392 6863
E-post: cfe@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Energiselskabet Natur-Energi A/S
Svanevej 12
DK-2400 København NV
T: +45 70 27 77 10
www.natur-energi.dk

København, den 10. oktober 2012

Vedr.: Høringssvar til ”Forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger”.

Det fremsatte lovforslag har været drøftet i Dansk Elhandels bestyrelse, hvor der var forskellige synspunkter. Dansk Energi har mod sædvane ikke sendt udkastet til høringssvar til kommentar i medlemskredsen. Det er derfor uklart hvem Dansk Energis høringssvar tænkes at repræsentere. Derfor fremsender Natur-Energi eget høringssvar.

Lovforslaget afvikler forsyningspligten og tilhørende prisregulering for langt hovedparten af forbrugere og virksomheder. Natur-Energi støtter afskaffelse af forsyningspligten og den tilhørende prisregulering for den brede forbrugerskare. Det er imidlertid afgørende, at afskaffelsen samordnes med en indsats der sikrer øget mobilitet i markedet, hvis betydelige prisstigninger for forbrugerne skal undgås.

Advarslen om den nærliggende risiko for stigende priser, hvis mobiliteten ikke øges i forbindelse med ophævelse af prisreguleringen, er helt i tråd med Energitilsynets analyse af konkurrencen i detailmarkedet for el offentliggjort 5.10.2012.

Desværre må det konstateres, at det fremsatte lovforslag i sin nuværende form og med den valgte metode er stærkt konkurrencehæmmende og -forvridende. Såfremt det vedtages i nuværende form, vil forbrugere og mindre virksomheder opleve unødigt forhøjede elpriser.

Det fremstår uforklarligt, hvorfor lovforslaget primært har til formål at beskytte de nuværende bevillingshaveres interesser, frem for at varetage forbrugernes og virksomhedernes interesser. Men det er ikke desto mindre konklusionen.

Det fremsatte forslag, hvor det centrale element er en tømning af forsyningspligten for kunder før bevillingerne udbydes i konkurrence, vil cementere de de facto geografiske monopoler, som har kendetegnet elmarkedet siden liberaliseringen i 1999. Det vil fremover give disse

aktører mulighed for fri prissætning overfor inaktive elforbrugere, som i dag dækker over 2.325.000 danske husholdninger og 330.000 virksomheder (Energitilsynets rapport oktober 2012).

Tabel 3.5: Husholdninger på forsyningspligt

Kundens elforbrug (kWh/år)	Antal kunder på forsyningspligt	Andel kunder på forsyningspligt (pct.)	Forbrug på forsyningspligt	Andel af forbrug på forsyningspligt (pct.)
< 10.000	2.242.812	86,0	6.547.812	93,7
10.-50.000	81.859	60,6	1.236.839	66,6
50.-100.000	789	46,4	57.043	48,5
> 100.000	172	11,3	20.027	8,7
I alt	2.325.632	84,6	7.861.721	85,5

Kilde: Dansk Energi.

Note: Data er opskaleret til at dække 100 pct. af markedet.

Tabel 3.6: Erhvervs kunder på forsyningspligt

Kundens elforbrug (kWh/år)	Antal kunder på forsyningspligt	Andel kunder på forsyningspligt (pct.)	Forbrug på forsyningspligt	Andel af forbrug på forsyningspligt (pct.)
< 10.000	223.833	66,3	824.887	58,2
10.-50.000	84.496	N/A	1.819.178	74,5
50.-100.000	9.724	41,4	694.858	44,1
> 100.000	12.083	34,3	2.983.940	17,0
I alt	330.136	68,6	6.322.862	27,5

Kilde: Dansk Energi.

Note: Data er skaleret op til at dække 100 pct. af markedet.

Konsekvensen af lovforslaget er, at stilstanden på elmarkedet fortsætter, og at den brede efterspørgsel efter konkurrence på tværs af Folketingets partier vil, trods mulighed for det modsatte, have lange udsigter.

Hvad værre er, så vil vedtagelse af det fremsatte lovforslag i sin nuværende form, endeligt og uigenkaldeligt afskære Folketingets politiske partier fra muligheden for effektivt at sætte gang i detailmarkedet for elektricitet. Forsyningspligtbevillingerne vil være tomte, og en oplagt mulighed for at introducere mobilitet og øget konkurrence sammen med ophævelse af prisregulering vil være forpasset.

Ud over hensynet til konkurrence er det fremsatte forslag ifølge vores juridiske rådgivere også i strid med EU-reguleringen. Af samme grund vil vi anbefale, at lovforslaget justeres, således at lovforslaget overholder EU-regulering.

Natur-Energi foreslår en tilrettet model, som kan rummes indenfor rammerne af det fremsatte lovforslags rammer. Vi anbefaler, at alle kunder på forsyningspligt skal foretage et aktivt valg af leverandør, og at information udsendes fra en neutral part (f.eks. Energinet.dk). Forsyningspligt-kunder, der ikke foretager et valg skal kontaktes hver 3. måned. En lignende model har virket i Norge, hvor et neutralt brev sendes ud til forsyningspligt-kunder (se *Bilag 3 Eksempel på brev fra Agder Energi Norge*).

Vores høringssvar er struktureret i følgende afsnit:

1. Konkurrencemæssige konsekvenser

2. *Forbrugerpolitiske problemstillinger*
3. *Effektive og lovlige løsningsforslag*
4. *Juridiske indvendinger mod lovforslaget*
5. *Afsluttende bemærkninger*

AD 1. KONKURRENCEMÆSSIGE KONSEKVENSER

Natur-Energi støtter den grundlæggende revision af forsyningspligtreguleringen - herunder en målsætning om, at forsyningspligtproduktet skal være for de få – ikke for flertallet.

Natur-Energi støtter også målsætningen om, at forbrugerne i højere grad end i dag skal træffe et aktivt valg med det formål at fremme et mere normalt marked. Derfor støtter Natur-Energi ophævelsen af forsyningspligtprisreguleringen forudsat, at det nøje sammenkobles med virkemidler, som grundlæggende fremmer mobiliteten i markedet. Dette vil modvirke prisstigninger og være den bedste garanti for et velfungerede marked.

Natur-Energi vil imidlertid fraråde at hæve prisreguleringen, hvis dette virkemiddel står alene. Hvis de nuværende indehavere af forsyningspligtbevillinger blot kan opretholde deres de facto geografiske monopoler samtidig med, at de opnår frihed til at tage højere priser, så er der garanti for stigende forbrugerpriser. En eventuel senere markedstilpasning, der skal give et nedadgående pres på priserne, er ikke garanteret og processen bliver unødigt langstrakt.

Hovedproblemet er, at det fremsatte lovforslag giver de nuværende bevillingshavere ret til at udsende et brev til forsyningspligt kunderne i deres bevillingsområde, hvor forbrugerne skiftes fra et reguleret forsyningspligtprodukt til et kommercielt produkt. Forbrugere udsættes for negativ accept, og skal altså aktivt fravælge leverandøren, hvis de skal undgå dette produktskifte. Bevillingshaveren kan frit udforme produktet, som kunden skrives over på, herunder prissætte produktet som man måtte ønske og f.eks. binde kunden på en kontrakt op til 6 måneder. Dette ville i sig selv fastfryse og lægge detailmarkedet helt dødt i de enkelte bevillingsområder for dermed blot at cementere stillstanden i markedet yderligere. Bevillingshavere kan også frit udforme brevet, når blot der et sted i brevet henvises til det frie elvalg og elpristavlen.

Et brev, som opfylder kravene i lovforslaget, er vedhæftet som *Bilag 1. Brev der opfylder lovkrav.* Det kræver ikke store marketingkompetencer at udarbejde et brev, som vil få flertallet af forbrugerne til at forblive inaktive. Det er vores vurdering, at et brev i stil med *Bilag 1.* vil sikre, at tæt på 100 pct. af forsyningspligt kunderne fastholdes hos deres nuværende udbyder, og dermed stadig ikke vil foretage et aktivt valg.

Konsekvensen vil være, at incitamentet hos de nuværende bevillingshavere til aktivt at agere i markedet ikke ændres. Derfor vil der mangle en konkurrencesituation, som kan holde prisstigninger i ave. De gamle bevillingshavere kan i stedet stille og roligt øge priserne overfor disse 'sovende forbrugere' i "deres område", da forsyningspligt kunderne efter flytningen til et kontraktprodukt vil være ude af prisreguleringen. Den historisk manglende tilskyndelse til indbyrdes konkurrence om kunder i 'hinandens områder' vil formentlig også fortsætte uændret.

Vores advarsel støttes af Energitilsynets seneste analyse af konkurrencen på elmarkedet (oktober 2012). Rapporten viser tydeligt, at den fremherskende markedsadfærd siden liberaliseringen i 2003 har været, at flertallet af de gamle monopolselskaber har været tilfredse med at forsyne forbrugere i det, som de typisk kalder ”deres eget område”. Til dato har de gamle monopolselskabers marketingaktivitet primært fokuseret på at tiltrække større erhvervskunder og vinde tabte kunder tilbage. Ophævelse af prisreguleringen uden øget mobilitet vil forstærke denne defensive forretningsadfærd, da indtjeningen per kunde nu blot vil være højere. Incitamenterne hos de geografiske markedsledere er dermed uændrede eller forstærkede.

Energitilsynets rapport (oktober 2012) vurderer, at der er tale om et umodent marked på både efterspørgsels- og udbudsside. Rapporten beskriver en række faktorer, som hæmmer mobiliteten i markedet. De vigtigste faktorer, som rapporten fremhæver, er i den sammenhæng:

- *Manglende information, kendskab og erfaring med muligheden for at skifte*
- *Oplevet besvær med at foretage et skifte*
- *Lav interesse hos elkunderne*
- *To-regning problematik frem til indførelse af engrosmodellen*
- *Store dele af elregningen kan ikke konkurrenceudsættes f.eks. monopolposter, skatter og afgifter*
- *Produktets karakteristika gør det svært at foretage prissammenligning*
- *Geografisk inddeling af markedet*
- *Eksisterende bevillingshavere har ikke mange incitamenters til at forsøge at skaffe nye kunder, hvis de nuværende aftagerforhold ikke sættes i spil*
- *Forsyningselskaberne får tildelt en kundegruppe, som historisk har været meget lidt mobil.*

Samlet set betyder disse faktorer, at kundernes reaktion på prissignalet er lav. En ensidig ophævelse af prisreguleringen adresserer ikke et eneste af ovenstående markeds-karakteristika. Derfor er lovforslaget en garanti for prisstigninger, hvis man ikke aktivt sætter tryk på kundemobiliteten.

Datahub og engrosfakturering vil fuldt indfaset forbedre konkurrencens rammevilkår, men Natur-Energi vil fraråde en forventning om, at disse rammevilkår helt af sig selv vil medføre øget konkurrence givet de ovennævnte markeds-karakteristika. Dels ophæves prisregulering før forbedrede rammevilkår er på plads, dels gøres der intet for at øge aktiviteten blandt de inaktive forbrugere, og dels gøres intet for at øges incitamentet til at etablerede aktører kastes ud på markedet. Som nævnt har de etablerede aktører, som sidder på geografiske monopoler vedligeholdt via forsyningspligtbevillinger, historisk udvist en adfærd, som kun kan tolkes derhen, at de grundlæggende er tilfredse med at betjene ”egne kunder”, og ikke senere naboerne for meget.

Dette er en rigtig dårlig cocktail. Derfor er risikoen ved *alene* at ophæve prisreguleringen følgende markedssituation:

- *Inaktive forbrugere: De inaktive forbrugere forbliver passive og reagerer først på et prissignal, når prisen stiger markant. Den ekstraindtjening til udbydere vil sandsynligvis ske langsomt over tid,*

således at kunderne ikke tirres unødigt. Også derfor vil stigningen være svært gennemskuelig for forbrugeren, og der vil gå lang tid før kunderne begynder at flytte sig med henvisning til højere priser. Derfor er de beregnede scenarier i Energistyrelsens rapport efter vores vurdering optimistiske.

- ***De facto geografiske monopoler:*** I forlængelse heraf vil elmarkedet fortsat være kendetegnet ved en række de facto geografiske monopoler, fordi elkunderne ikke aktivt vælger leverandør.
- ***Stigende indtjening hos de gamle monopoler:*** Som følge af inaktive kunder og fortsatte de facto geografiske monopoltilstand vil de tidligere forsyningspligtselskaber kunne imødesee forbedret indtjening på den eksisterende kundemasse.
- ***Defensiv markedsadfærd fortsætter:*** Af samme grund får markedet heller ikke brudt med de mange forsøg på at vinde tabte kunder tilbage, som kendetegner markedet i dag.

Energitilsynets analyse (oktober 2012, kapitel 6 simuleringer) illustrerer, at en ophævelse af forsyningspligtens prisregulering uden supplerende initiativer vil medføre prisstigninger på 10 pct, da dette niveau vil give 61,5 pct. af forbrugerne interesse i at skifte leverandør. Det vil svare til en tredobling af avancen hos de nuværende bevillingshavere.

Natur-Energi vurderer, at dette er et konservativt estimat, da estimatet alene baserer sig på en spørgeskemaundersøgelse. Befolkningens faktiske skiftetilbøjelighed må i praksis forventes at være mindre end respondenterne angiver i en undersøgelse. De fleste kender til eksemplet med forskellen imellem hvor mange, som vil købe økologisk mælk når de bliver spurgt i en undersøgelse, og hvor mange der i virkeligheden gør det i praksis. Denne afvigelse skyldes transaktionstræghed, som er almindeligt kendt indenfor markedsanalyse.

Lovforslagets krav om, at brevet til forsyningspligt-kunder skal indeholde information omkring det frie elvalg, vil ikke gøre nogen væsentlig forskel. Dels fordi forsyningspligt-kunden får tilbudt et tilbagefaldsprodukt i brevet, og derfor ikke har noget behov for at gøre noget aktivt. Dels fordi afsenderen ikke har interesse i at forsyningspligt-kunderne afsøger markedet, og kan udforme sit brev derefter. De nuværende bevillingshavere ville være dårlige købmænd, hvis ikke de efter bedste evne forsøgte at udforme brevet på en måde, som maksimerer andelen af forbrugerne, som forbliver inaktive og dermed pr. automatik bliver deres kunder.

Energitilsynet foreslår, at mobiliteten øges med en informationskampagne. På baggrund af erfaringerne fra lignende kampagner eksempelvis ift. Elpristavlen, er det Natur-Energis vurdering, at en sådan kampagne vil være uden den ønskede effekt. Der behov for tiltag, der fokuserer på at understøtte forbrugernes aktive valg. Politikerne har nu en unik mulighed for at sætte gang i markedet ved at påvirke - ved at invitere dem til aktivt at træffe et valg og tage stilling.

AD 2. FORBRUGERPOLITISKE PROBLEMSTILLINGER

Det fremstår uforklarligt, hvorfor lovforslaget primært har til formål at beskytte de nuværende bevillingshaveres interesser fremfor at varetage forbrugerens interesse. Men det er ikke desto mindre konklusionen.

Tømningen af forsyningspligtbevillingerne foregår ved såkaldt negativ accept. Med mindre forsyningspligtkunderne foretager et aktivt valg, og af egen drift afsøger markedet, vil de få tildelt et standardprodukt, som selskabet vælger for dem. Som tidligere beskrevet vil de nuværende bevillingshavere have udstrakt frihed til, og endnu større egeninteresse i, at færrest muligt tager et aktivt valg.

Det tilbudte standardprodukt til inaktive forbrugere er ikke nødvendigvis hverken det bedste eller billigste på markedet. Den nuværende bevillingshaver kan frit sætte pris og vilkår.

Dels er denne fremgangsmåde ikke nødvendig, og dels er det mod sædvane i dansk forbrugerbeskyttelse, at forbrugere flyttes over på andre og nye aftalevilkår – uden aktivt selv at have taget stilling og truffet et valg.

Natur-Energi er ikke tilhængere af en løsning, hvor der stilles en række formkrav til nuværende bevillingshavers produkt og breve, som kan tilbydes til forsyningspligtkunderne. Det repræsenterer blot en lappeløsning, som vil den også stå i vejen en meget mere enkel løsning, der introducerer konkurrence nu: En tømning af forsyningspligtbevillingerne ved at forbrugere aktivt træffer et valg af leverandør – der er masser af produkter at finde på markedet allerede.

AD 3. EFFEKTIVE OG LOVLIGE LØSNINGSFORSLAG

Kritikken ovenfor handler alene om den konkrete metode, som er valgt i lovforslaget. Det grundlæggende problem er, at metoden, som tænkes anvendt, ikke fremmer mobiliteten. Faktisk giver forslaget ekstremt stærke incitamenter til det modsatte - at få forbrugere til *ikke* at tage et aktivt valg. Af de metoder, der er til rådighed for at skabe konkurrence, har ministeren valgt den, der skaber mindst incitament til konkurrence.

Derfor anbefaler Natur-Energi, at ophævelse af prisreguleringen kobles med et valg, hvor alle landets forsyningspligt kunder skal foretage et aktivt valg af leverandør. Dette er det bedste værn mod de ovennævnte prisstigninger, og løsningen vil aktivt bidrage til, at markeds konkurrencen på pris og produkter hurtigt indfinder sig.

Konkret kan det fremsatte lovforslag justeres ved, for det første, at der vælges en anden afsender af brevet til forsyningspligt kunderne. Det virker usædvanligt, at det er den bevillingshaver, hvis licens udløber, som objektivt og neutralt skal informere forbrugere om vidtgående lovændringer. Det vil være naturligt, at det i stedet er bevillingsejer (her Energistyrelsen), som udvælger en neutral aktør, som står for udsendelsen. Dette kunne være Energistyrelsen selv eller Energinet.dk.

Brevet skal neutralt informere om, at forbrugeren *skal* foretage et aktivt valg, og brevet skal stille nødvendig information til rådighed. Denne metode vil være langt mere effektiv og sikker end enhver tænkelig reklamekampagne. Et eksempel på sådan en skrivelse ses af *Bilag 2*.

Eksempel på neutralt brev. Omkostningen hertil kan evt. dækkes af branchen selv fordelt efter solgt mængde.

Energistyrelsen ønsker måske ikke umiddelbart at påtage sig opgaven, da rationelle indehavere af forsyningspligtbevillingerne gerne påtager sig den. Der er imidlertid langt større ting på spil, da vi taler om den fremadrettede og helt grundlæggende konkurrenceintensitet i markedet, som har til formål at holde priserne i ro. Det anbefales derfor, at man ikke vælger den måske umiddelbart nemmeste løsning, men i stedet for vælger den løsning, der ud fra et forbruger- og samfundsøkonomisk perspektiv er den bedste og mest sikre løsning.

For det andet bør manglende aktivitet hos forsyningspligtforbrugerne ikke medføre, at forsyningspligt-kunder tilfalder nuværende bevillingshaver helt automatisk. For at sikre, at så få som muligt forbliver på forsyningspligten, kunne økonomiske incitamenter. Der kan skeles til erfaringerne fra Norge, hvor inaktive forbrugere forbliver på forsyningspligten, men varsles stigende priser (se bilag 3). Et brev sendt fra neutral tredje part, som eksempelvis Energi-net.dk, skal informere om, at kunden skal tage et aktivt valg via f.eks. Elpristavlen, hvis kunden vil undgå stigende priser. Informationerne skal fortsætte indtil kunden har foretaget et aktivt valg. Prissætningen for forsyningspligt-kunder, som ikke har foretaget et aktivt valg, skal efter 3 måneder kunne hæves trinvist. I Norge har man efter vores oplysninger under 5 pct. af forbrugerne på forsyningspligt, og disse er typisk forbrugere i transition (e.g. flytning, tomme målere).

Et elvalg hvor forbrugerne alle blev aktiveret på én gang og herefter i en periode fik mulighed for at skifte udbyder hver tredje måned. Det reelle valg ville skabe:

- **Kendskab:** *Opmærksomhed og kendskab til et for dem nyt marked*
- **Erfaring:** *Øge erfaringen med at skifte*
- **Nye produkter:** *Øge interessen for at prøve nye produkter af, idet markedet vil levere produktinnovation, som følge af den øgede konkurrence*
- **Øget markedsmobilitet:** *Gøre op med den geografiske inddeling af markedet*
- **Øget kundemobilitet:** *Øge incitamentet blandt de eksisterende bevillingshavere til at forsøge at skaffe nye kunder, fordi mange flere kunder er i spil.*

Et aktivt marked, hvor der for alvor ruskes op i alle spillere fra start, vil være afgørende for at skabe den nødvendige forandring. Sammenlignet med en informationskampagne selv sendt fra uvildig tredje part, så vil et elvalg være netop den katalysator for produktinnovation og markedsudvikling, som beslutningstagerne gennem snart et årti har efterspurgt.

Den ovenstående løsning ville efter vores vurdering varetage samme hensyn som det fremsatte lovforslag, men uden at diskriminere og uden at hæmme konkurrence. Endvidere vil forslaget også kunne håndtere den nuværende situation, hvor der findes bevillinger med forskellige udløbstidspunkter (a. bevillinger, som blev fornyet for 5 år i foråret, b. bevillinger der er blevet administrativt forlænget siden juni eller c. bevillinger som udløber i løbet af de kommende år). Ordningen vil gælde alle bevillinger, og behøver ikke afvente tidsmæssigt udløb af de enkelte bevillinger. Der kan med andre ord gennemføres en ændring, som gælder nationalt og på samme tid. Rettigheder til allerede tildelte bevillinger fratages ikke indehaverne, men indholdet er reduceret. Derved stilles alle aktører i markedet stillet lige.

Uanset hvad Energistyrelsen praktisk vælger at gøre med nyligt udstedte bevillinger, administrativt forlængede bevillinger og udløbende bevillinger, så støtter vi, at bevillingerne med det reducerede antal kunder bringes i udbud sådan som det er beskrevet i lovforslaget. Derved får Energistyrelsen alle muligheder for at leve op til EU-kravene om ligebehandling i forbindelse med udstedelse af bevillinger.

AD 4. JURIDISKE PROBLEMER MED LOVFORSLAGET

Den foreslåede ændring af elforsyningsloven opfylder ikke EU-rettens krav, da det er Natur-Energis juridiske rådgiveres vurdering at:

- A. *Der efter ændringen fortsat være tale om en overtrædelse af el-direktivet,*
- B. *Ændringsforslaget medfører en yderligere særskilt overtrædelse af art. 106 TEUF*
- C. *Ændringsforslaget efter alt at domme også udgør en overtrædelse af statsstøtteforbuddet i art. 107 TEUF.*

AD A. EL-DIREKTIVET

Ændringsforslaget medfører, at der kun gradvis vil blive indført en ordning, der er i overensstemmelse med el-direktivets art. 3 ved at sikre ligebehandling af el-handelsselskaber og afvikle den nuværende forskelsbehandling på grundlag af nationalitet. Derfor vil elforsyningsloven fortsat være i uoverensstemmelse med el-direktivet indtil engang i 2017, dvs. om 4-5 år.

Et sådant tiltag med henblik på at bringe en, af de danske energimyndigheder erkendt åbenlyst og meget alvorlig EU-stridig ordning, i overensstemmelse med EU-retten, er ikke tilstrækkelig til at opfylde EU-rettens krav, som de fremgår af el-direktivet.

Dertil kommer, at den ordning, ændringsforslaget tilsigter at indføre, i sig selv er egnet til at gøre det nuværende brud på ligebehandlingsprincippet yderligere markant. Forslaget vil begunstige de nuværende bevillingshavere forud for gennemførelsen af den påkrævede udbudsprocedure, ved at de får deres nuværende forsyningspligtsaftagere overdraget som kunder til deres markedsbaserede elhandel, med mindre de pågældende aftagere foretager sig noget aktivt for at vælge en anden leverandør.

Det må forventes, at det overvældende flertal af forsyningspligtsaftagerne ikke foretager sig noget aktivt og derved overgår til at blive kunder til markedsbaseret el hos den hidtidige bevillingshaver. Dette er en favorisering af nuværende bevillingshavere, der i den situation på forhånd, inden udbud og uden konkurrence, opnår et stort antal kunder til markedsbaseret el. Den foreslåede ordning diskriminerer således alle elselskaber, som ikke har forsyningspligtsbevilling, herunder alle potentielle markedsaktører i EU uden for Danmarks grænser.

I kraft af den nævnte ordning, til gunst for de nuværende bevillingshavere, må det antages, at der vil blive ret få forsyningspligtige elkunder tilbage.

Natur-Energi ved ikke hvilke overvejelser, der ligger bag lovforslagets ordning om reelt at tildele de eksisterende forsyningspligtskunder til de selskaber, der i dag har forsyningspligten. Dansk Energi har på baggrund af et advokatnotat udarbejdet af advokatfirmaet Kromann

Reumert forfægtet et synspunkt om, at udbud af forsyningspligtsbevillingerne ville udgøre ekspropriation overfor de nuværende bevillingshavere.

Hvis dette synspunkt har været afgørende for den foreslåede ordning, er det vigtigt for Natur-Energi at tilbagevise dette synspunkt. Et udbud af de eksisterende forsyningspligtbevillinger med alle de aftagere, der i dag er knyttet hertil, er ikke ekspropriation. Først og fremmest er ekspropriationsbetingelserne ikke opfyldt, idet der er tale om generel regulering, der har til formål at fremme konkurrencen. Derudover kan ingen støtte grundlovssikret ret til opretholdelse af en ordning om retskrav på en forsyningspligtsbevilling, når denne ordning fra sin etablering har været i strid med EU-reglerne, og i øvrigt har været formuleret som en overgangsbestemmelse alene gældende for første tildeling i 2002. En mere detaljeret redegørelse findes i *Bilag 5. Analyse af argumenter omkring ekspropriation.*

AD B. OVERTRÆDELSE AF TEUF ART. 106

TEUF Art 106, der indeholder forbuddet mod staters forskelsbehandling er sålydende:

1. Medlemsstaterne afstår for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, fra at træffe eller opretholde foranstaltninger, som er i strid med traktaternes bestemmelser, navnlig de i artiklerne 18 og 101-109 nævnte.

Forskelsbehandling pga. nationalitet:

Den ordning, der nu lægges op til med lovforslaget, indebærer – foruden den af staten allerede erkendte overtrædelse af el-direktivet i kraft af manglende udbud og ligebehandling af el-selskaber – også en særskilt overtrædelse af art. 106 gennem en yderligere forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, idet udenlandske el-handelsvirksomheder – ligesom danske el-handelsselskaber, der ikke har bevilling på nuværende tidspunkt – ifølge forholdets natur ikke får den ovenfor omtalte mulighed for automatisk at få nye kunder til markedsbaseret levering af el, som de nuværende bevillingshavere vil få.

Unødig begrænsning af konkurrencen:

Den foreslåede tilrettelæggelse af omlægningen af den lovbestemte regulering med hensyn til leverance af el omfattet af forsyningspligt begrænser konkurrencen unødvendigt gennem begunstiggelsen af de nuværende bevillingshavere inden for hvert deres geografiske område, der i realiteten kan forventes at komme til at udelukke konkurrencen med hensyn til den langt overvejende del af de danske el-kunder, der bliver fordelt blandt de eksisterende forsyningspligtsbevillingsindehavere.

AD C. OVERTRÆDELSE AF TEUF ART. 107

Den ved lovforslaget foreslåede ordning synes efter omstændighederne at være i strid med statsstøtteforbuddet i artikel 107, stk. 1, TEUF.

Nogle af de elhandelsselskaber, der ved lovforslaget får overdraget de ovennævnte aktiver, uden at det kan anses som modydelse for public service forpligtelser, er offentligt ejede virksomheder. De pågældende offentlige virksomheder, der for tiden har bevilling til levering af forsyningspligtig el, får ved den foreslåede lovændring tilført en støtte i form af kundeforhold, kundedatabaser m.v., der vil stille dem bedre i konkurrencen end de selskaber, der i dag ikke har bevilling til levering af forsyningspligtig el. Dette indebærer en krydssubsidiering og

dermed statsstøtte fra offentligt ejede monopolvirksomheders monopolområde til de samme virksomheders markedsbaserede aktiviteter.

For en uddybende beskrivelse af synpunkterne ovenfor under A.-C. henvises til det af Lic. Jur. Peter L. Vesterdorf udarbejdede notat i *Bilag 4. Juridiske udfordringer ved lovforslaget*, samt det af advokatfirmaet Nielsen og Nørager udarbejdede notat vedrørende ekspropriation jf. *Bilag 5. Analyse af argumenter omkring ekspropriation*.

AD 5. AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Natur-Energi støtter intentionerne om, at den nuværende ulovlige administration af forsyningspligten bringes til ophør i denne folketingssamling. Forvaltningsmæssigt vurderes det uholdbart, at en offentlig myndighed:

- *Tilsidesætter eksisterende lovgivning ved at undlade at udpege forsyningspligtige virksomheder under eksisterende lovgivning, selvom der er konditionelle bydere til bevillingerne.*
- *Udsteder midlertidige administrative forlængelser af bevillinger uden lovhjemmel.*
- *Viderefører en erkendt ulovlig praksis, som er i strid med EU-lovgivning.*

Det skal endeligt bemærkes, at Natur-Energi uagtet lovforslagets vedtagelse eller ej, fortsat vil forfølge forbrugernes interesser og samtidig bidrage til at sikre, at EU-retten overholdes. Dette skal ikke mindst ses i lyset af, at senest Justitsministeriet har anerkendt vores påpegning af, at det ikke er muligt ved lov at forlænge den EU-stridige praksis, der som bekendt er årsagen til fremsættelse af dette lovforslag.

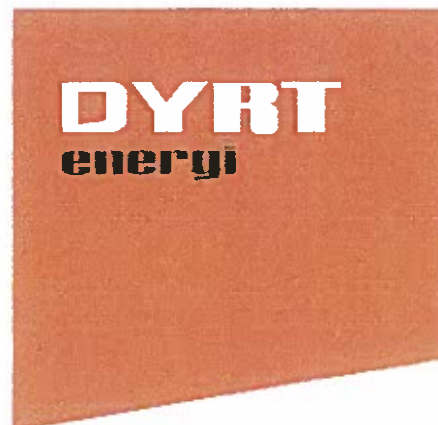
Natur-Energi stiller sig naturligvis til rådighed, hvis der er behov for præciseringer, uddybning eller andet i relation til ovenstående. Vi ønsker oprigtigt at bidrage til en konstruktiv løsning, som øger konkurrencen, sikrer forbrugerforhold og som overholder EU-regulering på samme tid. Det ville glæde os, hvis ministeriet fremover kunne være interesseret i at lytte til flere end blot Dansk Energi.

Med venlig hilsen

Søren Hoelgaard Justesen
Adm.dir.

**BILAG 1.
EKSEMPEL PÅ BREV DER OPFYLDER LOVKRAV**

Hans Nielsen
Strømstræde 79 - blok 13
7913 Energibyen

Salg & Distribution A/S
Håndværkerbyen 28
2860 Søborg
T: +45 72 77 99 13
www.dyrtenergi.dk

Søborg den 1. januar 2013

Vedr.: Nyt tilbud til dig fra din elleverandør!

Kære Hans Nielsen,

Du har tidligere været tilknyttet produktet **Forsyningspligt El**, som vi ikke længere til kan tilbyde som følge af en lovændring.

Derfor tilbyder vi dig nu helt omkostningsfrit at blive flyttet over på vores mest efterspurgte produkt **Kontrakt El**¹. Du behøver ikke aktivt at foretage dig noget, da skiftet vil ske automatisk.

Hvis du har spørgsmål eller er interesseret i at høre mere om vores øvrige produkter, er du velkommen til at kontakte Dyrt Energi's Kundeservice på +45 70 10 20 30².

Med venlig hilsen

*Niels Hansen
Adm.dir.*

---

¹ Bindingsperioden på Kontrakt El er 6 måneder.

² Der er frit valg af elleverandør. Vælger du en anden leverandør end Dyrt Energi skal du dog være opmærksom på, at du så vil modtage to regninger. Du kan læse om forskellige el-produkter på www.elpristavlen.dk.

Hans Nielsen
Strømstræde 79 - blok 13
7913 Energibyen.

Energinet.dk
Tonne Kjærvej 65
7000 Fredericia
www.energinet.dk

Fredericia, den 1. januar 2013

Vedr.: Du skal nu vælge din leverandør af el.

Kære Hans Nielsen,

Du har tidligere modtaget såkaldt forsyningspligtig el, fordi din husstand ikke aktivt har valgt en leverandør af el.

Dette ændres nu, så du nu aktivt frit skal vælge den leverandør, som du vil anvende fremover. Du kan til enhver tid skifte til en anden leverandør på et senere tidspunkt.

Du skal derfor nu tage stilling til to ting:

1. *Valg af leverandør: Hvem skal levere el til dig?*
2. *Valg af produkt: Hvilket produkt ønsker du at købe?*

For at give dig et overblik over det nuværende marked, har vi i dette brev samlet en række informationer til dig.

1. VALG AF LEVERANDØR

Du kan frit vælge leverandør. I bilaget til brevet finder du de virksomheder, som i øjeblikket leverer til privatforbrugere og virksomheder.

Du kan læse mere om de enkelte leverandører på de nævnte hjemmesider inden du tager dit valg.

2. VALG AF PRODUKT

Du skal også vælge, hvilket produkt, som du ønsker. Du kan f.eks. vælge mellem et produkt med en variabel pris, der svinger eller et produkt, hvor du er garanteret en fast pris.

Du kan også vælge et strømprodukt, med det samme miks af produktionsformer, som du modtager i dag, eller om strømmen alene skal indkøbes fra vedvarende energikilder. Der er flere alternativer for dig at vælge imellem.

Du kan få et overblik over markedets produkter på elpristavlen.dk og du kan læse mere om de enkelte produkter på leverandørernes hjemmesider, som du finder nedenfor i dette brevs bilag 1. Tilgængelige elselskaber i Danmark.

Beslutning

Du skal træffe dit valg senest den 1. marts 2013. Tager du ikke aktivt stilling, vil du automatisk blive kunde på et produkt, der hedder Forsyningspligt. Dette er et såkaldt basisprodukt, der tilbydes alle kunder, der ikke aktivt selv tager stilling.

Vi kan ikke garantere dig, at dette produkt er markedets billigste. Vi vil derfor kontakte dig på ny efter yderligere tre måneder. Du vil således modtage en skrivelse fra os, hver tredje måned ind til du selv positivt tager stilling.

Du kan læse mere om baggrunden for ændringerne på energinet.dk, hvor du også vil finde svar på en række oftest stillede spørgsmål.

Med venlig hilsen

Niels Hansen
Adm.dir.

Bilag 1. Tilgængelige elselskaber i Danmark

Nedenfor finder du de danske leverandørers adresse, telefonnummer og hjemmeside.

DONG Energy A/S	Agern Allé 24-26 2970 Hørsholm	45 17 10 22	Gå til hjemmeside
Viborg Forsyning A/S	Bøssemagervej 8 8800 Viborg	89 29 29 29	Gå til hjemmeside
NRGi Elsalg A/S	Dusager 22 8200 Århus N	87 39 04 04	Gå til hjemmeside
Scanenergi A/S	Finsensvej 3 7430 Ikast	99 92 90 00	Gå til hjemmeside
SEF Forsyning A/S	Fåborgvej 64 5700 Svendborg	62 21 27 71	Gå til hjemmeside
Energi Danmark A/S	Hedeager 5 8200 Århus N	87 42 62 62	Gå til hjemmeside
SEAS-NVE Strømmen A/S	Hovedgaden 36 4520 Svninge	70 29 29 00	Gå til hjemmeside
Helia Energisalg A/S	Karetmagervej 15 7000 Fredericia	70 26 05 00	Gå til hjemmeside
Frederikshavn Forsyning A/S	Knivholtvej 15 9900 Frederikshavn	98 45 60 00	Gå til hjemmeside
TRE-FOR A/S	Kokbjerg 30 6000 Kolding	79 33 34 35	Gå til hjemmeside
Midtjysk Elhandel A/S	Kulholmsvej 22 8930 Randers NØ	89 11 48 11	Gå til hjemmeside
SK Energisalg A/S	Lilleøvej 3 4220 Korsør	58 36 25 00	Gå til hjemmeside
ELRO Handel A/S	Normansvej 1 8920 Randers NV	87 10 15 20	Gå til hjemmeside
E.ON Danmark A/S	Nørrelundvej 10 2730 Herlev	44 85 41 00	Gå til hjemmeside
Energi Nord A/S	Over Bækken 6 9000 Aalborg	70 15 16 70	Gå til hjemmeside

BILAG 2. EKSEMPEL PÅ NEUTRALT BREV DER OPFYLDER LOVKRAV

SE Holding A/S	Ravnevej 12 6705 Esbjerg Ø	70 11 50 00	Gå til hjemmeside
Nyfors Energi A/S	Saltumvej 22 9700 Brønderslev	98 82 13 11	Gå til hjemmeside
Energi Fyn Handel A/S	Sanderumvej 16 5250 Odense SV	63 17 19 00	Gå til hjemmeside
Lokalenergi Handel A/S	Skanderborgvej 180 8260 Viby J	70 22 42 77	Gå til hjemmeside
Østkraft Forsyning A/S	Skansevej 2 3700 Rønne	56 93 09 30	Gå til hjemmeside
Nordjysk Elhandel A/S	Skelagervej 1 9000 Aalborg	99 39 55 00	Gå til hjemmeside
NOE Energi A/S	Skivevej 120 7500 Holstebro	96 10 66 77	Gå til hjemmeside
Vattenfall A/S	Støberigade 14 2450 København SV	88 27 50 00	Gå til hjemmeside
Natur-Energi A/S	Svanevej 12 2400 København NV	70 27 77 10	Gå til hjemmeside
EnergiMidt Handel A/S	Tietgensvej 2 - 4 8600 Silkeborg	76 58 11 21	Gå til hjemmeside
Modstrøm	Jagtvej 169B, 1. sal 2100 København Ø	82100200	Gå til hjemmeside
Vindstød A/S	Åbogade 15 8200 Århus N		Gå til hjemmeside
OK A.m.b.A.	Åhave Park vej 11 8260 Viby J	89 32 22 11	Gå til hjemmeside

Velkommen som kunde i nettselskapet Agder Energi Nett AS

- Dette brevet er en bekreftelse på inngått nettleieavtale med Agder Energi Nett AS. Nettleieavtalen anses som akseptert dersom vi ikke mottar annen tilbakemelding.

Agder Energi Nett AS benytter Energi Norges standard avtale for nettleie og vilkår for tilknytning (leveringskontrakten) utarbeidet av Energi Norge og Forbrukerombudet. Avtalen finnes på www.aenett.no eller kan sendes på forespørsel.

Før kraftleveranse må du ha to avtaleforhold:

- En avtale med ditt lokale *nettselskap* som drifter strømt nettet og transporterer kraften frem til deg. Du kan ikke velge nettselskap siden dette bestemmes av hvor du bor.
- En avtale med en *strømleverandør* som kjøper kraften av kraftprodusent og selger videre til deg som kunde. Du må selv velge hvilken strømleverandør du vil kjøpe kraften av.

Det bekreftes med dette at du har inngått en avtale med nettselskapet.

Informasjon om leveringsplikt / Ventetariff

Inntil du har valgt en strømleverandør er vi som nettselskap pliktig til å levere deg kraft, til en pris som er høyere enn du normalt vil kunne få fra en vanlig strømleverandør. Dette kalles *leveringsplikt* og er kun ment som en midlertidig ordning inntil du har skaffet deg vanlig strømleverandør.

Prisen på leveringsplikt er de første seks ukene regulert av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og skal da være lik områdeprisen på Nord Pool Spot, pluss maksimalt 6.25 øre/kWh inkl. mva. Dette inkluderer også kostnader til innkjøp av elsertifikat.

Etter de første seks uker har ditt nettselskap Agder Energi Nett en pris på leveringspliktig leveranse lik 18.75 øre/kWh inkl. mva etter seks uker.

For å unngå leveringsplikt bør du inngå avtale med en strømleverandør snarest mulig.

Slik kan du bytte strømleverandør

Det er enkelt å velge strømleverandør, og du kan når som helst bytte strømtleverandør om du ønsker dette. Vi anbefaler deg å besøke Konkurransetilsynets kraftprissider. Der kan du sammenligne tilbud fra strømleverandører som tilbyr kraft i din bostedskommune: www.konkurransetilsynet.no/kraftpriser. I tillegg har vi vedlagt en liste over strømleverandører som tilbyr kraft i vårt nettområde.

Følgende opplysning må oppgis ved bestilling av kraft:
Navn, fødselsdato/foretaksnr, målepunkt ID og målepunktets adresse

For mer informasjon om hvordan kraftmarkedet fungerer henviser vi til NVEs forbrukersider: www.nve.no/forbrukersider

Kontaktinformasjon

Vennligst kontroller at noterte kunde- og anleggsdata nedenfor er korrekte:

Fødselsdato	
Mobiltelefon	
e-post adresse	
Målepunkt ID	
Leveringsadresse	
Kundenr	
Pinkode	
Fra dato	
Målerstand	
Målernr	
Forventet	
Kid for AvtaleGiro	
eFaktura referanse	

-Vi gjør oppmerksom på at det er kundens ansvar at kontaktinformasjonen er korrekt til enhver tid, og Agder Energi Nett har ikke ansvar for konsekvenser ved feilvarsling som en følge av mangelfull, eller feil kontaktinfo.

I de tilfeller nettselskapet ikke mottar bestilling av nettleieavtale, er det huseier som er å betrakte som brukeren og juridisk avtalepart, Jf. *Standard nettleieavtale og vilkår for tilknytning §1*
 Vi gjør oppmerksom på at huseier har anledning til å bestille frakopling av strømmen via installatør dersom ingen ønsker nettleieavtale.

Med vennlig hilsen
Agder Energi Nett AS

u.offl.,jfr § 13

Vedlegg 1: Liste over strømleverandører
 Vedlegg 2: Velkomstbrosjyre

NOTAT

Vedr.: Regulering på området for leverance af elektricitet på basis af forsyningspligt

1. Indledning

Energistyrelsen har erkendt, at den nuværende ordning for levering af elektricitet omfattet af forsyningspligt som fastsat i elforsyningsloven (jfr. lovbekendtgørelse nr. 279 af 21.3.2012) er uforenelig med EU-retten, idet den ikke lever op til de krav, der er fastlagt i det såkaldte el-direktiv (jfr. dir. 2003/54/EF). På den baggrund har regeringen besluttet at fremsætte et lovforslag med det formål at bringe forholdene med hensyn til forsyningspligtig el i overensstemmelse med EU-retten, nærmere bestemt el-direktivet.

Det fremsatte lovforslag er imidlertid langt fra nok til at bringe forholdene i overensstemmelse med el-direktivet. Dertil kommer, at forslaget, som det foreligger nu, ser ud til at stride mod et antal bestemmelser i TEUF (Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde). For en umiddelbar betragtning synes det at dreje sig om artikel 18 om forskelsbehandling på basis af nationalitet, om artikel 106, der vedrører virksomheder med særlige eller eksklusive rettigheder og om artikel 107 om statsstøtte.

I det følgende forklares, hvorfor det pågældende lovforslag må anses for at stride mod EU-retten som anført ovenfor.

2. Fortsat overtrædelse af el-direktivet

Lovforslaget indeholder bestemmelser, der medfører, at bevilling til leverance af forsyningspligtig el skal tildeles efter udbud i takt med, at de nuværende bevillinger udløber frem mod 2017. De nuværende bevillinger vil efter forslaget overgå til udbud ved deres respektive udløb eller tidligere, såfremt den enkelte bevillingshaver vælger at lade sin bevilling gå i udbud før udløb.

Da ændringsforslaget til elforsyningsloven kun medfører, at der gradvis vil blive indført en ordning, der er i overensstemmelse med el-direktivets art. 3 ved at sikre ligebehandling af el-handelselskaber og afvikle den nuværende forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, vil elforsyningsloven fortsat være i uoverensstemmelse med el-direktivet indtil engang i 2017, dvs. om 4-5 år. Et sådant tiltag med henblik på at bringe en af de danske energimyndigheder erkendt åbenlyst og meget alvorlig EU-stridig ordning i overensstemmelse med EU-retten er ikke tilstrækkelig til at opfylde EU-rettens krav, som de fremgår af el-direktivet.

Det hører imidlertid med i billedet, at den ordning, lovforslaget tilsigter at indføre, i sig selv er egnet til at gøre det brud på ligebehandlingsprincippet, som den nugældende ordning indebærer, yderligere markant, idet den påtænkte ordning vil begunstige de nuværende bevillingshavere i kraft af en mekanisme, hvor nuværende bevillingshavere så at sige får deres nuværende aftagere af forsyningspligt overdraget som kunder i deres markedsbaserede el-handel. Sagt med andre ord, har lovforslaget de facto til hensigt at tømme forsyningspligten for kunder, og at overføre disse til de nuværende bevillingshavere. Dette omfatter både indehavere af bevillinger, som udløber ved udgangen af deres 5-årige bevillingsperiode, og bevillingshavere, der vælger at tilbyde Energistyrelsen at foretage udbud af deres geografisk baserede bevilling, før denne udløber. I begge situationer vil nuværende bevillingshavere få mulighed¹ for at tilbyde modtagere af forsyningspligtig el at overgå til at aftage den pågældende bevillingshavers af markedsbaserede el-produkt på den måde, at kunder, der ikke foretager sig noget aktivt for selv at vælge leverandør, automatisk vil overgå til at blive aftagere af pågældende elselskabs markedsbaserede el-produkt (altså negativ accept).

Det må i en sådan situation forventes, at det overvældende flertal af forsyningspligtskunderne vil vælge ikke at foretage sig noget og derved overgå til at blive kunder til markedsbaseret el hos den hidtidige bevillingshaver. Dette er en ordning og en favorisering af nuværende bevillingshavere, der i den situation på forhånd og uden konkurrence vil opnå et stort antal aftagere af markedsbaseret el. Man kan også udtrykke det på den måde, at nuværende bevillingshavere på den vis så at sige kan forære sig selv en betydelig kundekreds som kunder (jfr. nærmere om sådan krydssubsidiering nedenfor under pkt. 3 c) og pkt. 4 Ad 1)) på det nuværende konkurrenceudsatte marked for el uden nogen modydelse, mens nuværende el-handelsselskaber, der ikke har bevilling til levering af forsyningspligtig el, og fremtidige leverandører af forsyningspligtig el, ikke opnår en sådan begunstigelse.

I kraft af den nævnte ordning til gunst for de nuværende bevillingshavere må det antages, at der vil blive ret få forsyningspligtige el-kunder tilbage, som efterfølgende sendes i udbud, jfr. lovforslaget. Den pågældende begunstigelse i kraft af forskelsbehandling udgør ikke blot en krænkelse af el-direktivet, men vil også kunne komme i konflikt med artiklerne 106 om offentlige og privilegerede virksomheders forhold til begrænsning af konkurrencen og art. 107 om forbuddet mod statsstøtte.

3. Overtrædelse af art. 106 TEUF

Den ved lovforslaget foreslåede ordning vedrørende bevilling til leverance af forsyningspligtig el rejser bortset fra overtrædelse af el-direktivet andre problemer i forhold til EU-retten. Problemerne er af en sådan karakter, at de, hvis lovforslaget vedtages, vil skade konkurrencen selv i den situation, at samtlige bevillinger er bragt i udbud enten ved førtidig afholdelse af udbud eller i takt med udløb af de nuværende bevillinger. Lovforslaget rejser således også problemer vedrørende forholdet til såvel art. 106 TEU om offentlige virksomheder og virksomheder, der er betroet særlige eller eksklusive rettigheder, og art. 107 om forbud mod statsstøtte.

Art. 106, der, som det fremgår, primært retter sig mod medlemsstaterne, lyder som følger:

Regler for offentlige og monopollignende virksomheder

---

¹ I et brev til forsyningspligtskunderne om at bevillingshavernes bevilling ophører, og at en ny bevilling vil blive tildelt på basis af udbud baseret på priskonkurrence mht. forsyningspligtig el.

”1. Medlemsstaterne afstår for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, fra at træffe eller opretholde foranstaltninger, som er i strid med traktaternes bestemmelser, navnlig de i artiklerne 18 og 101-109 nævnte.²

2. Virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, eller som har karakter af fiskale monopoler, er underkastet traktaternes bestemmelser, navnlig konkurrencereglerne, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem. Udviklingen af samhandelen må ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Unionens interesse.

Der skal i denne forbindelse gøres opmærksom på, at undtagelsen i artikel 106, stk. 2, finder anvendelse på såvel selve tildelingen af eksklusive rettigheder som på foranstaltninger opstillet for udøvelsen af den monopoliserede virksomhed.³

Offentlige foretagenders forhold og eventuel overtrædelse af art 106 kan bl.a. involvere følgende:

a) Forskelsbehandling på basis af nationalitet

Den ordning, der nu lægges op til med lovforslaget, indebærer – foruden den af staten allerede erkendte overtrædelse af el-direktivet i kraft af manglende udbud og ligebehandling af elselskaber – også en særskilt overtrædelse af art. 106 gennem en yderligere forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, idet udenlandske el-handelsvirksomheder – ligesom danske el-handelselskaber, der ikke har bevilling på nuværende tidspunkt – ifølge forholdets natur ikke får den ovenfor under pkt. 2 nævnte mulighed for at så at sige automatisk at få nye kunder til markedsbaseret levering af el, som de nuværende bevillingshavere vil få.

b) Unødvendig begrænsning af konkurrencen

Art. 106 skal bl.a. tjene til at sikre, at varetagelsen af public service forpligtelser ikke medfører en unødvendig begrænsning af konkurrencen. Den pågældende tilrettelæggelse af omlægningen af den lovbestemte regulering med hensyn til leverance af el omfattet af forsyningspligt begrænser imidlertid konkurrencen unødvendigt gennem begunstigelsen af de nuværende bevillingshavere, der i realiteten kan ventes at komme til at udelukke konkurrencen med hensyn til den langt overvejende del af de danske el-kunder.⁴

En alternativ, ikke-konkurrencebegrænsende ordning kunne f.eks. bygge på at bevillingerne udbydes umiddelbart – og ikke i takt med udløb og dermed gradvist – kombineret med neutral henvendelse fra central myndighed forud for bevillingens ophør, hvor el-forbrugeren opfordres og/eller tilskyndes til at vælge leverandør af el på basis af den såkaldte elpristavle (en særlig landsdækkende børs for udbud af el) eller fra en liste over tilgængelige aktører.

De husholdninger og virksomheder, der under en sådan ordning måtte vælge ikke at benytte sig af den pågældende mulighed, vil forblive på forsyningspligten med leverance fra den udbyder der

---

² Art. 18 TEUF om forskelsbehandling på grundlag af nationalitet og art. 101-109 TEUF om konkurrence og om statsstøtte.

³ Se Steinicke: Privilegerede virksomheder og EU-retten.

⁴ 94 % af landets el-forbrugere med et årligt forbrug under 10.000 kWh (normal husstand) og 86 % af el-forbrugere med et forbrug under 100.000 kWh (husstande og SME) er dækket af leverance under forsyningspligtforsyningen.

kommer til at videreføre bevillingen, men med mellemrum af energimyndighederne blive opfordret, eventuelt ved økonomiske incitamenter, til at overgå til at blive aftagere af markedsbaseret el. Herved ville der opnås fuld konkurrence, og ordningen ville i modsætning til den foreslåede ikke indebære en særlig begunstiging af de nuværende bevillingshavere, der reelt ville nyde godt af et kvasimonopol i deres respektive bevillingsområder.

e) Krydssubsidiering

Som det fremgår af den ovenfor under pkt. 3 omtalte art. 106, stk. 1, henvender den sig primært til medlemsstaterne. Art. 106 har særlig betydning i sammenhæng med statsstøtteregelele i art. 107 og 108, idet den begunstiging af offentlige virksomheder m.v., som art. 106 skal hindre, ofte vil kunne have karakter af en økonomisk begunstiging i form af statsstøtte. Brugen af art. 106 i sammenhæng med statsstøtteregelele kan bl.a. volde problemer med hensyn til risiko for krydssubsidiering. En offentlig virksomhed eller en virksomhed med særlige eller eksklusive rettigheder kan være tildelt et monopol på et givet område, men samtidig være aktiv på områder, hvor der er fri konkurrence. I sådanne tilfælde kan "monopolvirksomheden" være fristet til at yde støtte til det konkurrenceudsatte område ved hjælp af midler hidrørende fra monopoldelel.⁵ Det vil imidlertid stride imod statsstøtteregelele. Det gælder også, hvis det er staten – som i nærværende tilfælde – der forårsager en sådan krydssubsidiering (=statsstøtte). Herom nærmere i det følgende.

4. Overtrædelse af statsstøtteforbuddet i art. 107, stk. 1, TEUF

Den ved lovforslaget foreslåede ordning synes efter omstændighederne også at være i strid med statsstøtteforbuddet i artikel 107, stk. 1, TEUF. Den lyder, som følger:

"1. Bortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne".

For analysen på dette punkt er det afgørende, hvorvidt den ordning, hvorefter de nuværende bevillingshavere i kraft af den så at sige automatiske overførelse af nuværende aftagere af forsyningspligtig el og deres adresser m.v. indeholdt i databaser til de nuværende bevillingshaveres markedsbaserede el-forretning, kan

- 1) anses for at indebære overførelse af statslige midler eller midler sidestillet dermed,
- 2) udgør en begunstiging af de nuværende bevillingshavere,
- 3) kan tilregnes staten,
- 4) begrænser eller truer med at fordreje konkurrencen på en måde, der
- 5) kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater,

---

⁵ Se således EU-Karnov 2012 (internetudgaven) under Offentlige foretagender..

6) udgør en passende foranstaltning, og

7) kan anses for nødvendig.

Ad 1) Statslige midler eller midler, der kan sidestilles dermed

Det kan fastslås, at der ikke er tale om ydelse af et tilskud i form af statslige midler i snæver forstand. Men overdragelse af kunder/kundedatabaser indeholdende adresser m.v. på aftagere af forsyningspligtig el indebærer overdragelse af en slags goodwill eller immaterielt aktiv i form af en kundedatabase.⁶ Et sådant aktiv har en økonomisk værdi. Det pågældende aktiv er baseret på den tildelte bevilling og dermed leverance af el mod betaling til en pris fastsat af staten.

Bevillingshavernes indtægter og aktiver hidrørende fra salg af forsyningspligtig el er således underlagt offentlig kontrol, men indgår kun i det offentlige formue i det omfang, der er tale om bevillingshavere, der er en del af det offentlige (offentlige forsyningsvirksomheder). Offentlige aktiver kan omsættes i rede penge f.eks. ved salg af sådanne virksomheder.

Der kan argumenteres for, at de aktiver, der er involveret i forbindelse med den foreslåede nyordnings overdragelse af el-kunder til det markedsbaserede område, udgør offentlige aktiver/midler. Når der ydes støtte gennem vederlagsfri overdragelse af offentlige aktiver/midler, vil der kunne foreligge traktatstridig statsstøtte.

I nærværende tilfælde synes det imidlertid at være tilstrækkeligt til at fastslå overtrædelse af statsstøtteforbuddet i art. 107 TEUF, at nogle af de el-handelsselskaber, der ved statens mellemkomst i form af (eventuelt) kommende lovgivning, får overdraget de ovennævnte aktiver i form af el-kunder og el-kundedatabaser, uden at det kan anses som modydelse for public service forpligtelser, er offentligt ejede virksomheder. De pågældende offentlige virksomheder, der for tiden har bevilling til levering af forsyningspligtig el, får ved den foreslåede lovændring tilført en støtte i form af kundedatabaser m.v., der vil stille dem bedre i konkurrencen end de selskaber, der i dag ikke har bevilling til levering af forsyningspligtig el. Dette indebærer en form for krydssubsidiering (og dermed statsstøtte) fra de offentligt ejede monopolvirksomheders monopolområde til de samme virksomheders markedsbaserede aktiviteter.⁷

Det forhold, at det fremsatte lovforslag ikke i relation til alle bevillingshavere medfører overførsel af statslige eller offentlige midler eller aktiver i snæver forstand fra det offentlige til de nuværende bevillingshavere, indebærer ikke, at der som i Preussen-Elektra-sagen alene kan siges at være tale om overførsel af midler mellem private aktører i markedet, idet der i nærværende sag også er tale om overførsel af goder, der er underlagt statens kontrol.⁸

---

⁶ I den konkrete situation vil leverandøren ikke være underlagt den hidtidige prisregulering for de kunder den har fået tilført til markedsbaseret el-leverance og tillige vil leverandøren kunne lade kunderne omfatte af eksempelvis en 6 måneders bindingsperiode.

⁷ Se f.eks. Chronopost-sagerne, Forenede sager C-341/06 P & C-342/06 P samt en kommentar til disse af P. L. Vesterdorf: *Common Market Law Review*, Vol. 46, No. 4, August 2009. Se f.eks. også Vesterdorf & Uhd Nielsen: *EU-statsstøtteren*, p. 41 ff og p. 414 ff., EUDs dom i sag C-206/06 samt en kommentar til denne og de her omhandlede problemstillinger af professor Gram Mortensen i *European Energy and Environmental Law Review*, vol. 17, issue 6, 2008, s. 389-393.

⁸ I tilfælde som det her omhandlede kan der være tale om overførsel af kunder fra et elselskabs monopoldel, dvs. fra bevillingsområdet, på den måde, at den afdeling af virksomheden, der står for de pågældende kunder, overfører disse til den afdeling, der står for aftagere af markedsbaseret el. Derved erhverver denne afdeling en kundekreds/-base uden

Ad 2) Begunstigelse

Bestående adressekartoteker eller databaser indeholdende adresser m.v. over aftagere af forsyningspligtig el udgør som nævnt ovenfor et kommercielt værdifuldt gode, jfr. f.eks. udfaldet af de i note nævnte Chronopost-sager. I det omfang, at et sådant aktiv som følge af lovgivning eller på anden vis stilles til rådighed for en bevillingshavers eller en anden virksomheds aktiviteter på det fri marked for salg af elektricitet, udgør det en økonomisk begunstigelse, medmindre der ydes fuld betaling derfor. Dette er, hvad der vil ske som følge af det foreslåede lovforslag, hvis det vedtages.

De nuværende bevillingshavere vil overtage nuværende aftagere af forsyningspligtig el og de dertil knyttede databaser som el-kunder på deres markedsbaserede område uden modydelse⁹. Konkurrerende udbydere af el vil ikke nyde godt af en sådan overførsel. Det udgør en klar, økonomisk begunstigelse.

Ad 3) Tilregnes staten

Der er selvsagt tale om en ordning, der kan tilregnes staten, da ordningen baseres på ny lovgivning.

Ad 4) Konkurrencebegrænsning

Det er klart, at der vil være tale om en endog alvorlig konkurrencefordrejning.

Ad 5) Påvirkning af samhandelen mellem medlemsstater

Den under ad 4) nævnte konkurrencefordrejning vil klart påvirke samhandelen mellem medlemsstater, jfr. også det ovenfor under Ad 1) anførte.

Ad 6) Udgør støtten en passende foranstaltning?

Svaret herpå må være, at det ikke er tilfældet, da målet kan opnås ved andre og mindre indgribende, ikke-konkurrencefordrejende midler.

Ad 7) Er statsstøtten nødvendig?

Det følger af EU Domstolens faste retspraksis (jf. EU-rettens proportionalitetsprincip), at statsstøtte skal anses for nødvendig og ikke må være mere omfattende end nødvendigt. Som anført ovenfor under Ad 6) og i dette notats pkt. 4 b), er der alternative, mindre indgribende, ikke-konkurrencefordrejende midler end statsstøtte til at gøre elforsyningsloven forenelig med el-direktivet og EU-retten i øvrigt. Det kan derfor fastslås, at der ikke er tale om nødvendig statsstøtte, og at støtten allerede derfor må anses traktatstridig og uforenelig med art. 107 TEUF.

---

modydelse og dermed en økonomisk fordel, som konkurrerende elselskaber på det markedsbaserede område ikke opnår. Den fordel, der opnås i selskabets afdeling for markedsbaserede el-leverancer vil (også) medføre, at selskabet samlet set opnår fordele i forhold til konkurrenterne på såvel det markedsbaserede område som området for forsyningspligtig el. Såfremt et elselskab ikke foretager en opdeling af kunder, til hvem de leverer el på markedsbasis og forsyningspligtig kunder, kan dette i sig selv udgøre et problem i forhold til statsstøttereglerne, idet en manglende – bl.a. regnskabsmæssig – adskillelse meget vel vil være ensbetydende med, at der foregår ulovlig krydssubsidiering fra monopoldelen til det markedsbaserede område, jfr. i så henseende ordningen for så vidt angår elselskabernes såkaldt sideordnede aktiviteter (gartneridrift o.l.) opdelingen indebærer.

⁹ Se nærmere om forholdet vedrørende modydelse i den i foregående note omtalte dom og kommentar til dommen.

5. Konklusion

Det kan på baggrund af ovenstående fastslås, at den foreslåede ændring af elforsyningsloven ikke opfylder EU-retten krav. Der vil fortsat være tale om en overtrædelse af el-direktivet, og dertil kommer nu en yderligere, særskilt overtrædelse af art. 106 TEUF og efter det foreliggende at dømme også en overtrædelse af statsstøtteforbuddet i art. 107 TEUF.

Et medlemsland kan – eller kun under helt ekstraordinære forhold – under påberåbelse af hensyn til virksomheders velerhvervede rettigheder, berettigede forventninger, administrativt besvær eller almene økonomiske forhold undlade at efterleve EU-retten. Det vil ikke være muligt f.eks. under påberåbelse af en risiko for at staten kan pådrage sig erstatningspligt som følge af ekspropriation, jfr. f.eks. den danske grundlovs paragraf 73, at unddrage sig forpligtelsen til at sikre national rets fulde overensstemmelse med EU-retten. Der kan herved henvises til en række domme fra EF/EU-domstolen, der fastslår det i dette afsnit nævnte.¹⁰

Det hører med i billedet, at nægtelse eller mangel på samarbejde med henblik på efterleve EU-retten kan udgøre et brud på medlemsstaternes loyale samarbejdspligt.¹¹ Såfremt en medlemsstat før dens vedtagelsen af en lov på grundlag af en velunderbygget argumentation bliver gjort opmærksom på lovforslagets mulige uoverensstemmelse med EU-retten, bør den foretage en loyal undersøgelse på basis af de foreliggende oplysninger og dermed søge at forebygge eller undgå en traktatkrænkelse.

Dertil kommer, at medlemsstater har pligt til at anmelde love m.v. til Kommissionen, såfremt der foreligger grund til at tro, at de pågældende bestemmelser eller foranstaltninger kan udgøre traktatstridig statsstøtte, jfr. art. 108, stk.3, TEUF.¹²

Det kan i den forbindelse tilføjes, at nuværende bevillingshavere under udsigten til kommende obligatorisk udbud af bevillinger har valgt at udsende meddelelser med henblik på at tilbyde deres forsyningspligt kunder at overgå til køb af deres markedsbaserede el-produkter, således at de forsyningspligt kunder, der er tilbage ved tidspunktet for kommende udbud af bevillinger til levering af forsyningspligtig el, må antages at blive betragteligt færre end nu.

Lic. jur. Peter L. Vesterdorf, Dragør 28.9.2012

¹⁰ Se f.eks. dommen i sag C-280/95, Kommissionen mod Italien.

¹¹ Loyaltetspligten følger af art. 4, stk.3 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

¹² Medlemsstaterne skal også overholde reglerne i det såkaldte transparensdirektiv, jfr. Kommissionens direktiv 2006/111, der handler om de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder.

NOTAT

ADVOKATPARTNERSELSKAB
WWW>NNLAW.DK

FREDERIKSBERGGADE 16
1459 KØBENHAVN K

CVR. NR. 32 30 33 74

TEL +45 33 11 45 45
FAX +45 33 11 80 81

8. OKTOBER 2012
REF. 59.049

VURDERING AF HVORVIDT UDBUD AF FORSYNINGSPLIGTBEVILLINGER SKULLE HAVE KARAKTER AF EKSPROPRIATION

1. Problemstilling og baggrund

1.1 Problemstilling

Vi er af Energiselskabet Natur-Energi A/S blevet anmodet om at vurdere, om en eventuel ændret praksis ved tildeling af forsyningspligtbevillinger efter elforsyningsloven, hvorved tildelingen vil ske på grundlag af en udbudsprocedure, vil udgøre et indgreb af ekspropriativ karakter i forhold til de virksomheder, der i dag har bevilling til forsyningspligt af el i et givet geografisk område efter elforsyningsloven.

Der argumenteres af Dansk Energi bl.a. for, at en udbyders udlevering af en liste over de kunder, som disse virksomheder hidtil har haft forsyningspligt til i et givet geografisk område, vil være *"et voldsomt indgribende skridt"*, som vil medføre, at disse virksomheder mister stort set hele deres kundegrundlag, og at en udlevering af en liste over forsyningspligtskunder i forsyningsområdet til den virksomhed, der måtte vinde et udbud, derfor udgør et ekspropriativt indgreb, som kun kan gennemføres med udtrykkelig lovhjemmel og kun mod fuldstændig erstatning i henhold til grundlovens § 73, jf. bl.a. notat af 25. maj 2012, som advokatfirmaet Kromann Reumert har udarbejdet på anmodning af Dansk Energi.

1.2 Baggrund

Det kan konstateres, at Energistyrelsen indtil nu ikke har valgt at administrere efter en udbudsmodel, som ville være i overensstemmelse med gældende EU-regulering.

I bestræbelserne på lovliggørelse af den danske praksis, er der nu fremsat forslag til ændring af lov om elforsyning og Lov om naturgasforsyning. Lovforslaget indeholder i sin substans to elementer. Det første element medfører, at de nuværende indehavere af forsyningspligtsbevillingerne på trods af, at disse har fået tildelt bevillingen i strid med EU-reglerne ved en rundsendelse af et brev til deres forsyningspligtsaftagere, med en negativ acceptmodel berettiges til at overdrage disse aftagere til egne markedsprodukter, inden udløb af forsyningspligtbevillingsperioden ("kundeflytteelementet"). Det andet element medfører, at forsyningspligtsbevillingerne ved udløb af bevillingsperioden fremover skal tildeles ved udbud ("udbudselementet").

Kundeflytteelementet medfører, at der i realiteten ikke vil være nogen eller alene meget få kunder omfattet af forsyningspligtsbevillingerne, når disse iht. Udbudselementet sendes i de påkrævede udbud. Det er vores vurdering at Kundeflytteelementet i den foreslåede form medfører, at der tildeles en særlig fordel til eksisterende forsyningspligtsindehavere inden udbuddets gennemførelse.

Vi ved ikke med sikkerhed om det af Dansk Energi hos Advokatfirmaet Kromann Reumert indhentede notat har haft betydning for Energistyrelsens overvejelser i forbindelse med indholdet af Kundeflytteelementet. Kundeflytteelementet, der giver de nuværende forsyningspligtsbevillingsindehavere mulighed for, uden accept at overføre forsyningspligtsaftagerne inden udbuddet af forsyningspligten, kunne dog give anledning til at overveje, at dette element netop er medtaget i lovforslaget for at imødegå det af Dansk Energi forfægtede ekspropriationssynspunkt, idet der ikke umiddelbart ses nogen anden begrundelse.

Kundeflytteelementet i den foreslåede form, hæmmer imidlertid konkurrencen mellem el-selskaberne, og er formodentlig i strid med el-direktivet, samt et antal bestemmelser i TEUF. Kundeflytteelementet er endvidere, som det konkluderes i dette notat, ikke nødvendigvis for at imødegå et synspunkt om, at Udbudselementet i sig selv skulle udgøre ekspropriation.

2. De umiddelbare konsekvenser af en ændret praksis baseret på en udbudsmodel

Siden energiforsyningslovens vedtagelse i 1999 har Klima-, energi- og bygningsministeriet (ministeriet) administrativt fornyet bevillinger ved udløb til forsyningspligtig virksomhed til de virksomheder, som i forvejen var indehavere af en bevilling, såfremt disse ønskede dette og såfremt disse levede op til lovens betingelser.

Den hidtidige praksis med løbende fornyelse af bevillinger følger således ikke af lovgivningen, men af administrativ praksis. Dette harmonerer også med Energistyrelsens egen udmelding.¹

I praksis er fornyelse af bevillingerne hvert femte år derfor sket administrativt ved, at den hidtidige indehaver af en bevilling i et givent geografisk område har fået fornyet bevillingen. I den periode på 10 år, hvor denne administrative praksis har fundet sted, har der ikke været konkurrenter til de hidtidige bevillingsindehavere, som har udtrykt ønske om at få tildelt en bevilling, eller som har kunnet leve op til lovens betingelser herfor.

Natur-Energi A/S ansøgte i foråret 2012 om en bevilling, som skulle fornys, men ansøgningen blev afvist med den begrundelse, at tildelingen ikke skete ved udbud, men ved administrativ forlængelse til den eksisterende bevillingsindehaver.

Såfremt ordningen ændres, således at fornyelse af bevillinger til forsyningspligtig virksomhed ikke længere fremover tildeles administrativt, når de hidtidige udløber, men efter gennemførelse af et udbud (Udbudselementet), vil de virksomheder, som i dag er indehavere af en bevilling, kunne byde på bevillingerne, når de kommer i udbud.

Hvis en virksomhed ikke bliver valgt som indehaver af en bevilling i den periode, den udbydes for, så mister denne virksomhed ikke retten til at levere el til forbrugere, men den mister status som forsyningspligtig virksomhed inden for et givet geografisk område i den periode, hvor bevillingen er tildelt en anden ansøger.

Den tidligere bevillingsindehaver kan byde på bevillinger i andre geografiske områder og kan også byde næste gang, bevillingen kommer i udbud.

Endvidere kan den tidligere bevillingsindehaver markedsføre sig over for kunder i bevillingsområdet, idet ordningen med frit valg af elleverandør medfører, at alle kunder, der træffer et aktivt valg, selv kan vælge, hvilket el-selskab de vil være tilknyttet.

Da en bevilling til en forsyningspligtig virksomhed naturligt er tilknyttet en forpligtelse til at forsyne aftagere med el indenfor det geografiske område, som bevillingen dækker (medmindre aftagerne har foretaget et aktivt tilvalg af en anden elleverandør), er det dog natur-

---

¹ Ministeriets kommentar mellem 2. og 3. behandling

ligt at forudsætte, at en ny bevillingsindehaver af udbyder vil få oplyst navn, adresse og aftagenummer på de aftagere, som fremover vil være omfattet af forsyningspligten.

Disse aftagere har hidtil været registreret som aftagere hos den nuværende bevillingsindehaver.

3. Forholdet til EU-retten

Det følger af el-direktivets artikel 3, stk. 3, 2. afsnit, at udpegning af en forsyningspligtig leverandør efter el-direktivets art. 3 stk. 2, 1. afsnit, skal gennemføres på en "*gennemsigtig og ikke-diskriminerende*" måde.

Spørgsmålet rejser sig herefter, om en procedure til sikring af forsyningspligten, hvorefter bevillinger tildeles rent administrativt, opfylder dette krav.

Ifølge notat af 19. juni 2012 med titlen "*Redegørelse om udbudsprocedure ved tildeling af bevillinger til elforsyningspligtige el-virksomheder*" udarbejdet af advokatfirmaet Kromann Reumert, er det ikke givet, at det, for at overholde denne regel i el-direktivet, er nødvendigt at tildele bevillinger efter udbud, idet Kromann Reumert i notatet anfører på side 4:

"Det er således nærliggende at antage, at bevillingsproceduren også kan være en acceptabel måde at gennemføre artikel 3, stk. 3, 1. afsnit, tildeling af forsyningspligtbevillinger, på."

Kromann Reumert henviser dog i notatet også til, at det er EU-Kommissionens holdning, at den eneste effektive vej til ikke-diskrimination efter el-direktivets artikel 3 er at foretage en udbudsprocedure.

Det fremgår videre af et andet notat udfærdiget af Kromann Reumert af 25. maj 2012, med titlen "*Ekspropriativ karakter af eventuel ændret praksis ved tildeling af forsyningspligtbevillinger*", at Klima, energi- og bygningsministeriet (ministeriet) i forbindelse med Folketingets udvalgsbehandling af lovforslag L 176 af 25. april 2012, om ændring af lov om elforsyning m.fl. til fremme af konkurrencen på elmarkedet mv., har fremsendt et tekstbidrag til betænkningen, hvoraf bl.a. fremgår:

"På baggrund af to konkrete sager, hvor der er blevet modtaget flere ansøgninger på det samme bevillingsområde, er det blevet vurderet af Kammeradvokaten, at den eksisterende praksis ikke vil kunne danne grundlag for bevillingsudstedelser fremover, bl.a. fordi den ikke lever op til el-direktivets krav om ikke-diskrimination ved tildeling af rettigheder, f.eks. bevilling til forsyningspligt."

Vi er enige i den af Kammeradvokaten tilkendegivne opfattelse af, at den nugældende administrative praksis for tildeling af bevillinger ikke opfylder kravet i el-direktivets artikel 3, stk. 3, andet afsnit, om at bevillingsprocedurer skal *".. gennemføres på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde ..."*.

Denne vurdering understøttes af EU-Domstolens praksis, idet EU-Domstolen ved flere lejligheder har udtalt, at det er i strid med det traktatfæstede ligebehandlingsprincip og princippet om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, at den myndighed, der skal tildele en koncession, ikke sikrer *"en passende grad af offentlighed til fordel for enhver potentiel tilbudsgiver"*, jf. bl.a. præmis 61 og 62 i EU-Domstolens dom af 7. december 2000 i sag C-324/98, *Teleaustria Verlags GesmbH*, med følgende ordlyd:

"61. Som Domstolen fastslog i sin dom af 18. november 1999, sag C-275/98, Unitron Scandinavia og 3-S (Sml. I, s. 8291, præmis 31), indebærer dette princip navnlig en gennemsigtighedsforpligtelse, således at den ordregivende myndighed kan sikre sig, at princippet overholdes.

62. Denne gennemsigtighedsforpligtelse, der påhviler den ordregivende myndighed, består i at sikre en passende grad af offentlighed til fordel for enhver potentiel tilbudsgiver, der gør det muligt at åbne markedet for tjenesteydelserne for konkurrence og at kontrollere, at udbudsprocedurerne er upartiske."

Disse præmisser er gentaget og uddybet i EU-Domstolens senere dom af 13. oktober 2005 i sag C-458/03, *Parking Brixen GmbH m.fl.*, jf. præmis 49 og 50, med følgende ordlyd:

"49. Ligebehandlingsprincippet og princippet om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet indebærer navnlig en gennemsigtighedsforpligtelse, således at den ordregivende myndighed kan sikre sig, at principperne overholdes. Denne gennemsigtighedsforpligtelse, der påhviler den ordregivende myndighed, består i at sikre en passende grad af offentlighed til fordel for enhver potentiel tilbudsgiver, der gør det muligt at åbne markedet for tjenesteydelseskoncessioner for konkurrence og at

kontrollere, at udbudsprocedurerne er upartiske (jf. i samme retning dommen i sagen Telaustria og Telefonadress, præmis 61 og 62).

50. Det tilkommer den ordregivende myndighed under de kompetente retsinstansers kontrol at tage stilling til, om der er et rimeligt forhold mellem de betingelser, hvorunder tildelingen er sket, og den pågældende offentlige tjenesteydelseskoncession. Det er dog ikke i overensstemmelse med de i artikel 43 EF og artikel 49 EF fastsatte krav samt principperne om ligebehandling, om forbud mod diskrimination og om gennemsigtighed slet ikke at afholde offentligt udbud i forbindelse med tildeling af en offentlig tjenesteydelseskoncession som den i hovedsagen omhandlede."

Selv om ovennævnte sager vedrørte udmøntningen af princippet om gennemsigtighed og ikke-diskrimination i forbindelse med en offentlig myndigheds tildeling af koncessioner, så viser disse afgørelser, at det følger af EU-Domstolens praksis, at der skal "sikres en passende grad af offentlighed" når rettigheder skal tildeles en bestemt virksomhed for at opfylde principperne om gennemsigtighed og ikke diskrimination.

Det er vores opfattelse, at disse principper ikke i praksis kan anses for overholdt, når forsyningspligtbevillinger tildeles administrativt, især ikke når der har været interessetilkendegivelser fra andre end de eksisterende bevillingshavere. Det er videre vores opfattelse, at dette gælder uanset om kriterierne for tildeling af forsyningspligtbevillingerne er objektive og fremgår af elforsyningsloven og derfor som sådan er offentligt tilgængelige. Det kan derfor efter vores opfattelse konkluderes – med støtte i EU-Domstolens praksis – at den eksisterende danske praksis for tildeling af forsyningspligtbevillinger er i strid med EU-retten, idet EU-retten kræver, at bevillinger tildeles efter en form for udbud på baggrund af objektive kriterier. Øjensynligt deler EU-Kommissionen og Kammeradvokaten denne opfattelse, jf. tilkendegivelserne herom, der fremgår af ovennævnte notat af 19. juni 2012.

Vi er således enige i, at Udbudselementet isoleret, som indeholdt i lovforslaget er en nødvendig forudsætning for at leve op til gældende EU-ret.

Allerede af denne grund er det vores opfattelse, at der ikke kan bestå noget retskrav hos de eksisterende bevillingshavere på at få administrativ tildelt en bevilling, når denne tidligere fulgte praksis for administrativ tildeling er ulovlig. Dermed kan Udbudselementet som indeholdt i lovforslaget heller ikke isoleret begrunde et synspunkt om ekspropriation.

Vi bemærker dog, at det er vores vurdering, at Kundeflytningselementet i den foreslåede form, hvor de nuværende indehavere af forsyningspligtsbevillingerne ved en negativ ac-

ceptmodel kan overdrage forsyningspligtsaftagerne fra forsyningspligtprodukter til egne markedsprodukter, inden forsyningspligtbevillingerne sendes i det påkrævede udbud iht. Udbudselementet, er i strid med el-direktivet jf. ovenfor. Som gennemgået skal bevillingsprocedurer gennemføres på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde, og sikre en passende grad af offentlighed til fordel for enhver potentiel tilbudsgiver. Disse krav er ikke opfyldt når eksisterende bevillingshavere gives en forhåndsadgang til at modtage de af bevillingen omfattede kunder inden bevillingen sendes i udbud. Der må således ved et udbud heller ikke diskrimineres til fordel for enkelte potentielle bydere inden udbuddets gennemførelse, lige som diskriminering ikke må ske under selve gennemførelsen af udbuddet. Når Udbudselementet i lovforslaget ses sammen med Kundeflytningselementet i den foreslåede form, opfylder Udbudselementet således ikke El-direktivet, idet Kundeflytningselementet medfører, at kravet til ikke diskrimination ved tildeling af rettigheder ikke er opfyldt.

Det er vores vurdering, at et kundeflytningselement forud for udbud af forsyningspligtsbevillinger kan etableres så det er lovligt og ikke diskriminerende. Det skal blot sikres, at der fra neutral afsender gives en lige og objektiv information om adgangen til at skifte elleverandør og der skal ikke være noget element af negativ accept til fordel for enkelte leverandører.

4. Ekspropriation

Ifølge grundlovens § 73, stk. 1, 2. punktum, er ejendomsretten ukrænkelig og ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom uden hvor almenvellet kræver det, og det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.

Ifølge nyere forfatningsretlig teori og retspraksis er der enighed om, at afgørelsen af, om indgreb i ejendomsretten har karakter af ekspropriation, skal træffes ud fra en samlet vurdering på grundlag af forskellige kriterier.

De fire kriterier, som er beskrevet i teorien og kommer til udtryk i retspraksis er følgende:

- Overførselskriteriet,
- Kriteriet "generel-konkret",
- Intensitetskriteriet, og
- Causakriteriet

Nedenfor gennemgås disse kriterier i forhold til praksis og den foreliggende sag.

4.1 Overførselskriteriet

Overførselskriteriet går på, at der kan foreligge ekspropriation (som et element blandt andre), hvis den rettighed, som indehaveren mister ved indgrebet, overføres til et andet retssubjekt.

Alene den omstændighed, at bevillingerne er tidsbegrænsede, tilsiger i sig selv, at de bevillingsindehavende virksomheder ikke kan regne med at have en bevilling til evig tid.

Et udbud ved udløb af bevillingsperioden, indebærer derfor, at der ikke er omstændigheder, der peger i retning af, at der ved en ændring af elforsyningsloven vil ske ophævelse eller overførsel af en eksisterende rettighed til et andet retssubjekt, hvis der er tale om en generel ordning.

4.2 Kriteriet "generel-konkret"

Den helt grundlæggende og tungtvejende betingelse for, om et indgreb har ekspropriativ karakter eller ej, er, om indgrebet udgør en generel erhvervsretlig regulering, eller om der er tale om et indgreb, som kun rammer få udvalgte retssubjekter (personer eller virksomheder) konkret og individuelt.

Den omstændighed, at det er muligt specifikt at udpege, hvilke virksomheder eller retssubjekter, der kan blive påvirket af en ændret lovgivning, medfører ikke, at lovgivningen ændrer sin generelle karakter.

I den foreliggende sag vil der utvivlsomt være tale om en generel erhvervsretlig regulering i form af en ændring af elforsyningsloven for at fremme konkurrencen, hvor alle interesserede virksomheder, der opfylder visse objektive kriterier, har mulighed for at byde, herunder de eksisterende bevillingshavere.

Det er således umiddelbart konstaterbart, at der ikke vil være tale om et indgreb, der retter sig mod individuelle retssubjekter.

Først når udbudsforretningen er afgjort og det er konstateret, hvem der efter udbuddet får tildelt bevillingerne, vil det kunne konstateres, om de hidtidige bevillingsindehavere er blevet "ramt" af den ændrede ordning i form af, at bevillingen for en given periode er blevet tildelt en anden virksomhed. De virksomheder som i dag har forsyningspligtbevilling i et

givet geografisk område, vil have mulighed for at byde på bevillinger, der udbydes i andre geografiske områder.

Dette viser også, at en ændring af elforsyningsloven ikke vil udgøre en konkret ordning, der vil ramme visse retssubjekter atypisk hårdt.

4.3 Intensitetskriteriet

Intensitetskriteriet går ud på, at indgreb af ringe intensitet normalt ikke bør betragtes som ekspropriation.

Hvis et indgreb således kan have den konsekvens, at visse personer eller virksomheder eksempelvis fratages muligheden for at udøve deres erhverv, så vil det kunne understøtte, at indgrebet er af ekspropriativ karakter.

En ændring af ordningen for tildelingen af bevillinger, må anses for et mindre vidtgående indgreb, idet de virksomheder, som har bevillinger under den nuværende ordning, ikke fratages muligheden for at byde under et udbud og også vil have muligheden for at byde på bevillinger, der udbydes i andre geografiske områder i Danmark, jf. ovenfor. Endvidere vil disse virksomheder - selv hvis de måtte tabe et udbud og ikke fremover har en bevilling i den næste bevillingsperiode - ikke derved blive frataget muligheden for erhvervsudøvelse. Som ovenfor nævnt i afsnit 2, er tale om et frit elmarked, hvor forsyningspligtbevillingen i et givent geografisk område kun omfatter de kunder, der ikke aktivt har valgt en anden eldistributør.

Den omstændighed, at indehaverne af forsyningspligtbevillingerne ikke ved en ændring af ordningen vil blive frataget muligheden for at udøve deres virksomhed, men kun at de fremover skal udøve den i konkurrence med flere, taler derfor klart imod at intensitetskriteriet er opfyldt.

4.4 Causakriteriet

Dette kriterium betyder, at et indgreb eller en ændring af en lovgivning skal være sagligt begrundet og være krævet af "almenvellet".

Der er eksempler i praksis på, at det kan have betydning for, om et indgreb er ekspropriativt eller ej, udgør erstatningsfri regulering, om det er begrundet i tilstrækkeligt kvalificerede samfundsmæssige hensyn.

Ifølge de for os foreliggende oplysninger, er en ændring af ordningen for tildelingen af bevillingen begrundet i, at der er stillet væsentlige spørgsmålstegn ved, om den nugældende ordning er i overensstemmelse med EU-retten, jf. ovenfor i afsnit 3. En ændret ordning er endvidere begrundet i et hensyn til at sikre øget konkurrence samt for at opfylde kravet om, at bevillinger skal tildeles efter gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier, der fuldt ud opfylder el-direktivets krav, jf. ovenfor i afsnit 3.

5. Sammenfattende vurdering

Som nævnt indledningsvis i afsnit 4, skal ovenstående fire kriterier bedømmes samlet i forbindelse med en vurdering af, om et indgreb er ekspropriativt.

Det følger således bl.a. af den seneste udgave af Statsforfatningsretten af Peter Gerner, side 243, at

"Det bærende synspunkt i nyere lovgivning er uden tvivl kriteriet "generel-konkret", og intensitetskriteriet har en forholdsvis begrænset funktion."

At kriteriet "generel-konkret" er det bærende for, om et indgreb har karakter af ekspropriation eller udgør erstatningsfri regulering kan også udledes af Højesterets dom i sagen U.1981.394H, der vedrørte et krav om frasalg af nogle mælkekoncessioner, som nogle få virksomheder havde til forhandling af mælk, som følge af Danmarks indtrædelse i EU.

Højesteret fastslog således i denne dom, at det ikke udgjorde et ekspropriativt indgreb, at nogle koncessioner til mælkeordninger blev forkortet, som følge af Danmarks indtræden i EU, og derfor kun efter indtræden kunne forblive i kraft i en overgangsperiode på fem år.

Følgende fremgår bl.a. af dommens præmisser:

"Denne retstilstand må anses som led i en af lovgivningsmagten efter almene kriterier foretaget generel regulering af erhvervslivets forhold og kan, i hvert fald når der tillige henses til, at der efter alt foreliggende i forhold til sagsøgerne er tale om en foran-

staltning af forholdsvis begrænset rækkevidde, ikke anses som et ekspropriationsindgreb, der hjemler sagsøgerne et grundlovsmæssigt krav på erstatning for et muligt tab."

Højesteretsdommer F. Weber kommenterede dommen i U.1981B.300, og udtalte bl.a., at

"Ved bedømmelsen af indgrebets større eller mindre intensitet måtte det bl.a. tages i betragtning, at koncessionshaverne ikke blev afskåret fra fortsat at drive mejerivirksomhed, men alene blev udsat for konkurrence fra andre.."

I den foreliggende sag er der ej heller tale om, at nogle eksisterende bevillinger bliver krævet ophævet før udløb, men at Udbudselementet medfører, at bevillingerne ikke længere fornyes administrativt ved udløb, men udbydes.

Der er derfor også tale om, at de hidtidige bevillingsindehavere ikke fratages muligheden for erhvervsudøvelse, men at de alene bliver udsat for konkurrence fra andre.

Højesterets dom i mælkekoncessionssagen, der har mange lighedspunkter med den foreliggende sag, understøtter derfor, at der heller ikke i den foreliggende sag vil være tale om et ekspropriativt indgreb, men en erstatningsfri generel regulering i form af en ændring af elforsyningsloven.

Retspraksis peger også i retning af, at tungtvejende samfundsmæssige grunde, som begrundelse for en ændret regulering, kan føre til, at et indgreb ikke anses for at være ekspropriativt, jf. i den retning Højesterets dom i den såkaldte "bræmmesag", U.1998.1669H, hvor en rådhedsbegrænsning med hensyn til visse virksomheders ret til at dyrke tæt på visse vandløb og søer, var begrundet i væsentlige samfundsmæssige hensyn og et ønske om at mindske risikoen for forurening af vandløb, ikke blev anset for at være et ekspropriativt indgreb.

Det blev endvidere i denne afgørelse tillagt vægt, at indgrebet var af ringe intensitet, idet der i en årrække havde eksisteret visse rådhedsbegrænsninger med hensyn til dyrkning ved visse vandløb og søer.

I den foreliggende sag, er der på tilsvarende vis tale om, at en ændring af bevillingsordningen i form af Udbudselementet er begrundet i væsentlige samfundsmæssige hensyn til sikring af konkurrencen og opfyldelse af EU-retlige forpligtelser med henblik på at sikre opfyldelsen af et krav om "*gennemsigtige og ikke-diskriminerende*" procedurer for tildeling af

bevillinger, og at der derfor er tungtvejende saglige grunde til ændringen. Når dertil kommer, at der er tale om en generel erhvervsretlig regulering og ikke en konkret ordning, der ikke med rimelighed kan siges at ramme visse få udvalgte virksomheder urimeligt hårdt, må en samlet vurdering føre til, at en ændring af elforsyningsloven, hvorefter tildeling af forsyningspligtbevillinger fremover skal ske efter udbud for at fremme konkurrencen, ikke på nogen måde udgør et ekspropriativt indgreb.

København, den 8. oktober 2012

Lotte Hummelshøj

Claude Winther Nielsen

Christine Federlin

Fra: Jette Miller [JM@natur-energi.dk]
Sendt: 15. oktober 2012 10:02
Til: Energistyrelsens officielle postkasse
Cc: Christine Federlin; Kristine Bak; Søren Hoelgaard Justesen
Emne: SUPPLEMENT TIL HØRING: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)
Vedhæftede filer: 141012_Supplement til høringssvar_Udstedelse af forsyningspligtbevillinger.pdf

Til Energistyrelsen,

I tillæg til nedenstående høringssvar indsendes hermed **Supplement til høringssvar** til "Forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger".

Kh
Jette

Jette Miller

Kommunikationschef

T: +45 70 27 77 10

M: +45 25 46 98 29

E: jm@natur-energi.dk

W: www.natur-energi.dk

Energiselskabet Natur-Energi A/S, Svanevej 12, 2400 København NV

[Følg os på Facebook](#) | [Blog](#)

Fra: Jette Miller
Sendt: 10. oktober 2012 11:40
Til: 'ens@ens.dk'
Cc: 'cfe@ens.dk'; 'bak@ens.dk'; Søren Hoelgaard Justesen
Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Til Energistyrelsen,

Hermed indgives høringssvar på: " Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)".

Bilagsoversigt:

- 101012 Høringssvar Energistyrelsen
- 101012 Bilag 1. Brev der opfylder lovkrav
- 101012 Bilag 2. Eksempel på neutralt brev
- 101012 Bilag 3. Eksempel på brev fra Agder Energi Norge
- 101012 Bilag 4. Juridiske udfordringer ved lovforslaget
- 101012 Bilag 5. Analyse af argumenter omkring ekspropriation

Kh
Jette

Jette Miller

Kommunikationschef

T: +45 70 27 77 10

M: +45 25 46 98 29

E: jm@natur-energi.dk

W: www.natur-energi.dk

Energiselskabet Natur-Energi A/S, Svanevej 12, 2400 København NV

[Følg os på Facebook](#) | [Blog](#)

Fra: Christine Federlin [<mailto:cfe@ENS.DK>]

Sendt: 20. september 2012 13:18

Til: Christine Federlin; Kristine Bak

Cc: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; ad@affalddanmark.dk; post@energianke.dk; biogas@landbrug.dk; bdk@helgamoos.dk; co@co-industri.dk; danak@danak.dk; esm@di.dk; dn@dn.dk; info@shipowners.dk; info@dkvind.dk; da@da.dk; info@danskbyggeri.dk; Dansk Energi; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; Dansk Energi; dgc@dgc.dk; dansk.standard@ds.dk; joachim.brons@shell.com; mail@danskeadvokater.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; dongenergy@dongenergy.dk; ds@ds-net.dk; ofr@oliebranchen.dk; bcs.sde@energiforbrugerens.dk; ekn@ekn.dk; post@energitilsynet.dk; info@energitjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoeringer@fbr.dk; mail@fdkv.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; NG@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering.dk@greenpeace.org; info@gts-net.dk; dea@hess.com; hmndirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; di@di.dk; ida@ida.dk; itb@itb.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk; kl@kl.dk; hoering@lf.dk; lo@lo.dk; osj@maerskoil.com; ngf@ngf.dk; mail@realkreditforeningen.dk; B.l.andersen@mail.dk; renosam@renosam.dk; risoe@risoe.dk; webdk@statoil.com; torbh@statoil.com; teknig@teknig.dk; andreas.splitdt@teknologisk.dk; post@teleindu.dk; jorgen.nielsen@vattenfall.com; henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk; veltek@veltek.dk; danish@windpower.org; wwf@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk; oestkraft@oestkraft.dk; aau@aau.dk; info@kundeservice.dccenergi.dk; shj@natur-energi.dk; svp@ok.dk; veg@danskecommodities.com; ae@ae.dk

Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Hermed fremsendes udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) i høring.

Høringsfrist er den **10. oktober 2012, kl. 12**. Hørings svar bedes venligst sendt til ens@ens.dk, med kopi til cfe@ens.dk og bak@ens.dk. Ved emne-feltet i svar-mailen bedes der angive: "Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) "

Mvh

Christine Federlin
Specialkonsulent

Forsyning
Direkte tlf.: 3392 6863
E-post: cfe@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

Energistyrelsen
Amaliegade 44,
1256 København K.

Svanevej 12
DK-2400 København NV
T: +45 70 27 77 10
www.natur-energi.dk

København, 14. oktober 2012

Vedr.: Supplement til høringssvar på lovforslag om "udstedelse af forsyningspligtbevillinger" (høringsfrist 10.10.12).

Dansk Energi henviser i sit høringssvar til aftalen mellem Økonomi- og erhvervsministeren og Elfor af 29.3.2004 ("Aftalen").

Det er Energiselskabet Natur-Energi A/S' opfattelse, at Aftalen er udmøntet i lov, idet den indgik som bilag til lovforslaget "Lov 2004-06-09 nr. 494". Selve forslaget, hvor Aftalen er bilag vedhæftes til orientering. Aftalen er således uden nogen form for selvstændig relevans i dag, idet den allerede er udmøntet i lov i 2004.

Dertil kommer, at en sådan aftale ikke er bindende for lovgiver ved efterfølgende lovrevisioner og i øvrigt til enhver tid er underordnet gældende EU-regulering og dansk ret. En sådan aftale har således ikke lovs niveau.

Derudover kan Natur-Energi A/S som en sidebemærkning blot konstatere, at hverken målsætningen i Aftalens pkt. 4 i henhold til hvilken "*Der gennemføres en mere enkel regulering vedrørende forsyningspligt, som harmonerer med et velfungerede marked, og som opfylder eldirektivets krav*" eller pkt. 5 i henhold til, hvilken "*Der skal sikres ensartede og transparente vilkår for energivirkksomheder i EU. Implementeringen af liberaliseringsdirektiverne i Dansk lovgivning gennemføres i overensstemmelse hermed*" er blevet opfyldt.

Den gældende regulering vedrørende forsyningspligt er ulovlig, herunder i strid med El-direktivet, og den sikrer ikke transparente vilkår for energivirkksomheder i EU. Dette gælder også for det lovforslag, som netop har været sendt i høring, idet lovforslaget, som gennemgået i vo-

res høringssvar, ikke opfylder El-direktivets krav eller kravet om at sikre ensartede og transparente vilkår for energivirksomheder i EU.

Kundeflytningselementet i lovforslaget er således diskriminerende, idet lovforslaget stiller eksisterende forsyningspligtsindehavere (*der alle er danske selskaber, hvoraf i hvert fald et er statsejet*) bedre end øvrige energivirksomheder i EU.

Dertil kommer at et udbud, der er nødvendigt for at opfylde el-direktivet og som forudsat i aftalen pkt. 4, ikke i sig selv stiller krav om ændring ift. selskabernes kundegrundlag. Kundegrundlaget, som må forstås som samtlige danske elforbrugere i fri konkurrence, består også efter et udbud. Løsningen er en kundeflytningsprocedure på transparente og lige vilkår i form af et el-valg, som Energiselskabet Natur-Energi har foreslået i høringssvar indsendt til Energistyrelsen 10. oktober 2012. Den af Natur-Energi A/S foreslåede model lever også op til EU-retten og opfylder dermed også Aftalen.

Med venlig hilsen

Søren Hoelgaard Justesen
Adm. dir.

Klima- og Energiministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

10. oktober 2012

Att.: Chefkonsulent Kristine Bak

Høring over udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning (Udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Energistyrelsen har ved brev af 20. september 2012 iværksat en høring vedrørende udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger.

Naturgas Fyn A/S har den 27. september 2012 fra Energistyrelsen modtaget et revideret udkast til lovforslag (herefter "Lovforslaget").

Det reviderede udkast af 27. september 2012 giver anledning til nedenstående bemærkninger.

1. Indledende bemærkninger

Formålet med Lovforslaget er at ændre ordningen for tildeling af forsyningspligtbevillinger på el- og naturgasområdet således, at fremtidige bevillinger tildeles efter udbud. Forslaget begrundes med, at rettigheder som forsyningspligtbevillinger efter EU-retten skal tildeles på ikke-diskriminerende og gennemsigtige vilkår.

Efter Naturgas Fyns vurdering medfører de EU-retlige krav ikke, at forsyningspligtbevillinger nødvendigvis skal tildeles på grundlag af udbud.

Ved vedtagelsen af den gældende bestemmelse i naturgasforsyningslovens § 28 om tildeling af bevillinger var man opmærksom på de EU-retlige krav. I bemærkningerne til forslaget til § 28 (lovforslag nr. L 239 af 29. marts 2000) blev i overensstemmelse hermed anført: *"Bevilling vil blive meddelt på baggrund af offentliggjorte objektive og ikkediskriminerende kriterier. Begrundelsen for et eventuelt afslag på bevilling vil blive meddelt ansøgeren, og den skal endvidere meddeles Kommissionen til orientering med henblik på at opfylde kravet herom i gasdirektivets artikel 4, stk. 3."*

De hidtidige bevillinger efter naturgasforsyningsloven er tildelt på grundlag af ansøgninger. Adgangen til at søge om bevilling har været åben for alle, og ansøgningskemaer har været tilgængelige på Energistyrelsens hjemmeside. Der er ikke grundlag for at antage, at den hidtidige ordning strider mod EU-retten.

Naturgas Fyn har imidlertid noteret sig ønsket om, at der for fremtiden skal anvendes en udbudsmodel.

2. Modellen for udbud af forsyningspligtbevillinger

Efter Lovforslaget vil meddelelse af forsyningspligtbevilling i det område og den periode, der fremgår af udbuddet, ske til den tilbudsgiver, som (1) opfylder kravene om "den fornødne sagkundskab og økonomiske baggrund" (jf. naturgasforsyningslovens § 28, stk. 1), og (2) har tilbudt den laveste pris (jf. forslaget til § 27, stk. 1, i naturgasforsyningsloven).

Det fremgår ikke af Lovforslaget, om de to ovennævnte krav bedømmes samlet eller i faser. Det er sædvanligt at opdele udbud i to faser: Først gennemføres en prækvalifikationsrunde, hvor det bedømmes, om ansøgerne opfylder kravene om sagkundskab og økonomisk baggrund. Derefter gennemføres selve udbuddet, hvor tilbuddene fra de prækvalificerede virksomheder evalueres. En sådan opdeling er hensigtsmæssig og kan efter Naturgas Fyns vurdering gennemføres inden for rammerne af naturgasforsyningsloven efter de foreslåede ændringer.

Ifølge Lovforslaget vil der ved tilbudsevalueringen alene blive lagt vægt på "laveste pris". Naturgas Fyn anser en sådan udbudsmodel for uhensigtsmæssig og unuanceret. Tildelingen af bevillinger bør ske på grundlag af det udbudsretlige kriterium "det økonomisk mest fordelagtige bud", hvorefter der kan lægges vægt på flere relevante delkriterier.

Af betydning for evalueringen bør – udover pris – være bevillingshaverens varetagelse og fortsatte udvikling af de formål, der fremgår af naturgasforsyningslovens § 1.

Lovforslaget regulerer ikke bevillingsperioden og fastsætter ikke en minimumsperiode, jf. forslaget til § 27, stk. 1. Perioden skal i stedet fastsættes i forbindelse med det enkelte udbud. Efter den gældende bestemmelse i naturgasforsyningslovens § 24, stk. 2, skal bevillinger udstedes for en periode på mindst 5 år.

Naturgas Fyn finder, at minimumsperioden på 5 år bør fastholdes. Bevillingshaveren skal opbygge administrative systemer m.v. til at håndtere bevillingen og den nye prismodel. Investeringerne heri forudsætter, at bevillingshaveren er sikret en rimelig afskrivningsperiode.

Naturgas Fyn foreslår på denne baggrund, at udbudsmodellen ændres, så der tillige lægges vægt på andre forhold end laveste pris, og at den gældende regel om en minimumsperiode på 5 år for udstedte bevillinger fastholdes.

Efter lovforslaget vil forbrugere, der ikke vælger at skifte til et andet produkt eller en anden leverandør, blive forsynet fra den i underretningen nævnte naturgasleverandør på de angivne vilkår (jf. forslaget til § 27, stk. 2, i naturgasforsyningsloven).

Naturgas Fyn er enig i den foreslåede bestemmelse. Det er af afgørende betydning for selskabet, at en fall back-bestemmelse udformes som foreslået således, at forbrugere, der ikke vælger at skifte til et andet produkt eller en anden leverandør, forbliver hos den nuværende leverandør. Efter Naturgas Fyns opfattelse vil der ikke kunne ske et leverandørskifte – og eventuelt et produktskifte – uden at de pågældende forbrugere aktivt har valgt dette.

3. Lige muligheder for el- og naturgasselskaber

Ved ændring af modellen for tildeling af forsyningspligtbevillinger er det efter Naturgas Fyns opfattelse nødvendigt at være opmærksom på de overordnede retlige rammer for selskaber i henholdsvis el- og naturgassektoren.

El- og naturgasselskaber, der er privatejede eller er organiseret som andelsselskaber eller fonde, kan frit udøve både el- og naturgasvirksomhed. Disse selskaber vil således kunne byde på forsyningspligtbevillinger i begge sektorer.

Kommunalt ejede naturgasselskaber er derimod afskåret fra at byde på elforsyningspligtbevillinger, medmindre ministeren giver tilladelse hertil, jf. naturgasforsyningslovens § 5, stk. 3. Tilsvarende er kommunalt ejede elselskaber afskåret fra at byde på naturgasforsyningspligtbevillinger, jf. elforsyningslovens § 4, stk. 2.

Selvom reglerne for el- og naturgasselskaber er udformet ens, har de forskellig betydning i praksis. Dette skyldes, at naturgasselskaber i højere grad end elselskaber er kommunalt ejede. Denne forskel medfører, at stort set alle elselskaber vil kunne byde på naturgasforsyningsbevillinger, mens Naturgas Fyn og andre naturgasselskaber vil være afskåret fra at byde på elforsyningsbevillinger (medmindre tilladelse opnås).

For at sikre en lige konkurrencesituation mellem selskaberne i de to sektorer bør forsyningslovene ændres, så også kommunalt ejede selskaber får adgang til at drive elforsyningsvirksomhed.

4. Overgangen til den fremtidige prisreguleringsordning

Med Lovforslaget forlades den hidtidige model for regulering af de gaspriser, som kunderne i bevillingsområdet skal betale. Efter den gældende kan prisen reguleres tilbage i tid således, at en over- eller underdækning indregnes i de fremtidige priser. Med den nye ordning er gasprisen endeligt fastsat og reguleres ikke efterfølgende.

Der verserer fortsat sager for Energitilsynet om gasprisen i årene 2007-2011 i Naturgas Fyn Forsyning A/S' bevillingsområde. Sagerne forventes efter det oplyste afgjort i november 2012. Afgørelserne kan indbringes for Energiklagenævnet og efterfølgende domstolene.

Der skal i 2013 tages stilling til priserne for 2012 og for perioden fra 1. januar til 14. marts 2013. Det er uvist, hvornår endelig stillingtagen hertil vil foreligge.

Naturgas Fyn foreslår, at det i naturgasforsyningsloven bestemmes, at Energitilsynet senest den 1. oktober 2013 skal have afsluttet behandlingen af prisreguleringssager, der vedrører perioden indtil 14. marts 2013.

Ændringen af reguleringsmodel giver anledning til en række praktiske spørgsmål, som er søgt løst med overgangsreglen i Lovforslagets § 3, stk. 3. Reglen giver anledning til følgende bemærkninger:

- Naturgas Fyn forudsætter, at ændringen af reguleringsmodel ikke vil hindre selskabet i at opnå dækning af mulige krav som følge af underdækning i perioden fra 2007 til 14. marts 2013, idet en sådan ændring ville have karakter af ekspropriation. Som Naturgas Fyn forstår overgangsreglen i § 3, stk. 3, afskærer reglen ikke selskabet fra at opkræve underdækning fra tidligere perioder, heller ikke mere end 3 måneder efter bevillingens ophør (hvis dette skyldes senere myndigheds- eller domstolsafgørelser).
- I overgangsreglen er bestemt, at slutafregning skal sendes til de "berørte" forbrugere. Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen skal slutafregning ske med de forbrugere, som aftager naturgas efter forsyningspligtreglerne på tidspunktet for bevillingens ophør, dvs. den 14. marts 2013. Bestemmelsen kan give forbrugere et incitament til at skifte leverandør umiddelbart før bevillingens ophør for at undgå at skulle deltage i slutafregningen, som dermed vil komme til at belaste andre forbrugere. Naturgas Fyn foreslår derfor, at slutafregningen sker med de forbrugere, som modtager underretning i henhold til den foreslåede bestemmelse i naturgasforsyningslovens § 27, stk. 2.
- Af overgangsreglen fremgår, at slutafregningen skal ske uden yderligere omkostninger for forbrugeren. Naturgas Fyn forudsætter, at bestemmelsen ikke hindrer opkrævning af sædvanlige rykkergebyrer, sagsomkostninger m.v. i tilfælde, hvor selskabets tilgodehavende ikke betales men må søges inddrevet ved inkasso.
- Naturgas Fyn bemærker endelig, at overgangen fra en reguleringsmodel til en anden indebærer nogle administrative opgaver m.v. både for selskabet og forbrugerne. Forbrugerne må forventes at associere administrative opgaver og pligten til at indfri en eventuel slutafregning med Naturgas Fyn, selvom kravene følger af naturgasforsyningsloven. Naturgas Fyn har anvendt store ressourcer på at opbygge og opretholde et godt renommé blandt forbrugerne. Vi anmoder derfor om, at administrative procedurer m.v. tilrettelægges således, at selskabets renommé belastes mindst muligt herved.

Vi står naturligvis til rådighed, hvis det ovenstående giver anledning til spørgsmål.

Med venlig hilsen
Naturgas Fyn

Hans Duus Jørgensen
Udviklingsdirektør

Til Energistyrelsen

OK, Viby d. 03-10-2012

Vedr. høringsvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning (Udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

OK vil hermed gerne kvittere for muligheden for at komme med høringsvar til ovenstående lovudkast fremsendt pr mail den 20-09-2012.

Først og fremmest vil OK gerne udtrykke vores anerkendelse for det skridt som udkastet til lovforslaget signalerer. Nemlig at markederne for el og naturgas tager endnu et skridt hen imod et fuldt liberaliseret marked, og denne gang er det et potentielt kvantespring. Dette anser vi i udgangspunktet som værende positivt.

Overordnet set anerkender OK behovet for en hurtig løsning for derigennem at imødekomme problemstillingen omkring den praksis som den hidtidige bevillingsprocedure har båret præg af. Indledende vil vi dog gerne bemærke, at det er OKs opfattelse, at grundprincippet i den fremlagte model med et udbud på laveste tillæg er et skridt i den forkerte retning i forhold til at sikre en sund konkurrence og kundemobilitet i markederne for henholdsvis el og naturgas.

Derudover er det vores overbevisning, at det fremlagte udkast fortsat vil resultere i, at størstedelen af de private kunder forbliver inaktive, og mobiliteten i markedet ikke styrkes væsentligt. Dette gælder både på kort sigt og på længere sigt, når den endelige model ligger klar på baggrund af reguleringseftersynets konklusioner på elmarkedet. På baggrund heraf vil en berettiget bekymring således være, at en del af den finansiering som ligger bag Energiforliget i foråret 2012 – nemlig en realisering af de samfundsøkonomiske gevinster ved øget kundemobilitet, som bl.a. også Konkurrencestyrelsen har regnet sig frem til, ikke realiseres.

OK vil i det følgende konkretisere disse punkter, således Energistyrelsen har mulighed for at adressere dem i forhold til udformningen af det endelige lovforslag. Vores svar tager udgangspunkt i de to væsentligste udfordringer som vi mener lovslaget indeholder.

1. Fastholdelse af eksisterende barrierer i markedet i strid med alle fremlagte rapporter og hensigtserklæringer fra offentlige myndigheder
2. Det nye forsyningspligtsprodukt – hvordan man kan sikre at det understøtter øget mobilitet blandt kunderne

Ad 1 Fastholdelse af eksisterende barrierer i markedet i strid med alle fremlagte rapporter og hensigts erklæringer fra offentlige myndigheder

Som udkastet til lovforslaget er fremlagt vil kunder, der ved forsyningspligtbevillingens udløb ikke har taget et aktivt valg om et nyt produkt, pr automatik blive overflyttet til et ikke reguleret produkt ved den eksisterende bevillingshaver. Samtidig er oplysningspligten omkring bevillingens udløb og kundens muligheder pålagt den eksisterende bevillingshaver.

For det første er kendskabet blandt mange forbrugere til både el og naturgas som konkurrenceudsatte produkter lille, ligesom det opfattes som uigennemskueligt.¹

Ved at lade de eksisterende bevillingshaver varetage al oplysning er det ikke urimeligt at antage, at kundernes opfattelse af disse produktområder ikke bliver væsentlig ændret. Da hensigten også bør være at skabe mere konkurrence og bevægelse i markedet for private kunder, så finder vi, at det er helt afgørende at kunderne får neutral og loyal information om betydningen af ændringerne i praksis. Denne opgave mener vi bør løses af Energitilsynet som udbyder af bevillingen.

I praksis kan det løses ved en brevudsendelse med en henvisning til elpristavlen eller gasprisguiden. Derudover kan oplysningskanaler som eks. "OBS" på tv med fordel inddrages og derigennem også bidrage til, at de private kunder får et vidensløft, som bidrager til den fremtidige forståelse af markederne for el og naturgas. Det bør deraf også gøre implementeringen af engrosmodellen, som allerede er vedtaget på elmarkedet, lettere. OK finder det rimeligt at aktørerne i branchen selv er med til at løfte finansieringen af omkostninger relateret til at sikre den neutrale og loyale information, og vil hermed gerne bakke op om, at dette forankres i lovteksten.

For det andet så er det en væsentlig barriere for indtrængen på markedet for el og naturgas til private, at det kræver en kundemasse af en væsentlig størrelse for at skabe en sund forretning. Dermed har forsyningspligtsproduktet og tildelingen heraf sikret, at meget få nye spillere har fundet solidt fodfæste på markederne for el og naturgas til private. OK er desuden bekendt med, at der er udarbejdet juridiske notater som påpeger at der vil være tale om ekspropriation, såfremt kunderne under den eksisterende bevilling flyttes med til den nye bevilling, og dermed ikke forbliver ved de eksisterende bevillingshavere. Det er OKs overbevisning, at dette kan udfordres rent juridisk.

Idet udkastet til lovforslaget lægger op til at alle kunder der ikke agerer inden forsyningspligtsbevillingens udløb, forbliver ved samme leverandør og ikke tvinges til at tage et valg, fastholdes barrieren med nødvendigheden af en væsentlig kundemasse. Da kunderne flyttes over på et ikke-reguleret produkt, vil konsekvensen heraf være langtidsskadelig i forhold til at skabe øget dynamik og konkurrence i de to markeder, da eksisterende bevillingshavere subsidieres med en række kunder, som de ikke har nogen væsentlige salgs og markedsføringsomkostninger bundet op på. Derudover pålægger lovforslaget de forsyningspligtsselskaber, som i dag ikke har andre produkter end det regulerede produkt, at udvide deres sortiment.

¹ "DETAILMARKEDET FOR ELEKTRICITET" Konkurrence og forbrugerstyrelsen 2011

<http://www.kfst.dk/service-menu/publikationer/publikationer-2011/detailmarkedet-for-elektricitet/detailmarkedet-for-elektricitet/>

OK vil derfor opfordre Energistyrelsen til at overveje hvilken model, som indarbejdes i det lovforslag som fremsættes, da det sætter rammerne for de næste mange års konkurrencesituation. Modellen som evt. vil fremkomme i reguleringseftersynet, vil ikke ændre på dette, da kunderne vil være flyttet til ikke-regulerede produkter. Endvidere må vi opfordre til, at der som minimum indbygges krav om kundernes opsigelsesfrist samt ingen bindingsperiode på de fremtidige ikke-regulerede produkter, som kunderne flyttes over på, såfremt den fremlagte model fastholdes.

Ad 2 Det nye forsyningspligtsprodukt – hvordan man kan sikre at det understøtter øget mobilitet blandt kunderne

Det fremsendte udkast til lovforslag indeholder efter OKs opfattelse ikke vidtgående nok bestemmelser for det nye forsyningspligtsprodukt. En negativ konsekvens af dette kan blive etableringen af et midlertidigt regime, som blot fastholder de eksisterende barrierer, men alt efter resultat af udbuddet, blot fordeler det på andre hænder. OK vil gerne pege på to mulige modeller for forsyningspligtsleverancen som vil trække markedet i den rigtige retning. Den første er den mest vidtgående, hvorimod den anden fastholder Energistyrelsens forslag, men blot stiller en række øgede krav til den fremtidige struktur.

Den første model:

OK foreslår at den fremtidige forsyningspligtsleverance kun drejer sig om kunder der:

1. Ikke kan finde en anden leverandør
2. Ny-tilsluttede kunder, som endnu ikke har fundet en leverandør

OK foreslår at denne leverance varetages af Energinet.dk, og engros-leverancen af strøm hertil sættes i udbud. Energinet.dk vil via datahub'en have alle relevante oplysninger til at sikre korrekt afregning og en kommunikationsplatform med netselskaber i forbindelse med afbrydelse af leverancen. Endvidere vil en sådan begrænset opgave også indeholde en vis mængde socialpolitiske aspekter, korrespondance med kommuner mv., som risikerer at blive nedprioriteret ved udbud. Det er vigtigt, at opgaven bliver så begrænset som muligt. Dvs. at det i praksis, som forbruger, ikke skal være muligt at vælge forsyningspligtsproduktet til. Endvidere må prisen også afspejle omkostningerne forbundet hertil, således de danske forbrugere ikke med fordel kan spekulere i at blive sendt til forsyningspligtsleverancen pga. lavest mulige pris.

Den anden model:

Med udgangspunkt i den fremsatte model anser OK det som nødvendigt at der præciseres et par elementer.

For det første er der i den nuværende lovgivning krav om, at naturgasforsyningspligtsleverancen varetages af et selvstændigt selskab, hvorimod der på el ikke eksisterer samme krav. For at sikre alle udbydere lige adgang til udbuddet bør dette særkrav til naturgasforsyningspligtsleverancen fjernes. OK anser det som

essentielt, at der ikke pålægges yderligere krav i udbudsproceduren end de allerede præciserede angående teknisk og finansiell kapacitet.

For det andet så anser OK det som et let og ukompliceret tiltag via lovgivningen, at sikrer det fremtidige forsyningspligtsprodukt ikke aktivt kan vælges til af den enkelte forbruger. Såfremt dette ikke sker, vil det være en de-facto videreførelse af det eksisterende regime.

For det tredje vil det være oplagt at forankre i lovteksten, at kunder ved flytning fortsat skal blive ved sin eksisterende leverandør. Såfremt dette ikke bliver implementeret, vil spørgsmålene omkring ekspropriation blot blive rejst endnu en gang, når det nye regime på baggrund af reguleringseftersynet er klar - først på el og derefter formodentlig på naturgas.

Tages der hensyn til disse 3 punkter er det OKs opfattelse, at den fremlagte model vil bevæge sig et stykke i en retning som underbygger et konkurrenceorienteret marked. Man fastholder dog fortsat en kundetildeling til udbudsvinder, som skaber barrierer i forhold til et marked præget af fuld konkurrence. Derfor vil OK gerne opfordre Energistyrelsen til at overveje det første forslag.

OK vil afslutningsvis gerne takke for muligheden for at kommentere på udkastet til lovforslaget, og vi stiller os naturligvis gerne til rådighed for en nærmere dialog.

Med venlig hilsen

Simon Vestergaard Pedersen

Produktchef El og Naturgas

OK a.m.b.a.

svp@ok.dk

tlf: 2962 1582

Energistyrelsen
 Att.: Christine Federlin
 Amaliegade 44
 1256 København K

**Høringssvar - udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning
 - udstedelse af forsyningspligtbevillinger**

10. oktober 2012

Dette høringssvar har baggrund i udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning, som vi modtog i høring 20.09.2012 med høringsfrist i dag kl. 12.00.

SEAS-NVE A.m.b.A.
 Hovedgaden 36
 4520 Svinninge
 CVR: 24 21 35 28

Telefon 70 29 29 00
 Fax 70 29 29 11
 www.seas-nve.dk
 mail@seas-nve.dk

Vi vil gerne indledningsvis bemærke, at vi generelt bakker op om det høringssvar, der udarbejdes af Dansk Energi på elsektorens vegne. Vi mener imidlertid samtidig, at det er relevant at fremhæve en række synspunkter af særlig betydning for de selskaber, der skal løse de praktiske opgaver i forbindelse med lovforslaget.

Jesper Lange
 Direkte: 70 29 22 24
 JLA@seas-nve.dk

Den konkrete lovændring foreslås gennemført løsrevet af det generelle serviceeftersyn af den samlede regulering af sektoren

Det er med vores øjne uhensigtsmæssigt at den konkrete lovændring foreslås gennemført uden sammenhæng til det arbejde, der i øvrigt er sat i gang med at genoverveje den samlede regulering af sektoren. Vi havde set frem til en grundig, samlet behandling og til at konsekvenserne af reguleringseftersynet kunne implementeres velovervejet og med blik for samtlige afledte effekter.

Vi er i sagens natur bekymrede for de praktiske opgaver og den tidsplan der foreligger i lovforslaget for aktiviteter hos både nuværende bevillingshavere, netselskaber og bydere på de fremadrettede bevillinger. Samtidig bekymrer det os, at den foreliggende ændring vil blive fulgt af en eller flere de kommende to år, fordi det risikerer at gøre det unødigt indviklet at forstå og agere i for vores kunder og andelshavere.

Endelig mener vi at håndteringen af tildeling af bevillinger og disses varighed, der er forskellig fra selskab til selskab, er uholdbar. SEAS-NVE Strømmen har søgt om forlængelse af bevilling i august 2012 under gældende lovgivning, og må forvente at denne skal i udbud under ny, pt. ikke gældende lovgivning, i foråret 2013. 6 andre selska-

ber har søgt om forlængelse tidligere i 2012, under den same lovgivning, og har fået forlænget deres bevillinger med 5 år. Konsekvensen er to forskellige markedsvilkår defineret ud fra geografi og alene med baggrund i administrativ forvaltning af lovgivningen på området. Det svarer til at de netop gennemførte ændringer i lukkeloven ikke omfattede Region Sjælland før om fem år. Ideelt set bør alle bevillinger håndteres ens så alle landets kunder og selskaber får samme vilkår samtidig.

Den praktiske implementering af lovforslaget

Vi har imidlertid samtidig forståelse for baggrunden for at gennemføre lovændringen og for det konkrete sigte med lovændringen. Den beskrevne tidshorisont er imidlertid en meget stor udfordring for de selskaber, der skal implementere ændringerne.

Det er derfor vigtigt for os at pointere, at det er centralt for en vellykket implementering af lovforslaget, at behandlingen af lovforslaget sker så hurtigt som muligt, samt at udmøntningen aktiveres uden unødigt ophold – i bedste fald startes op allerede under behandlingen af lovforslaget.

Sektoren har behov for hurtigst muligt at kende de konditioner den skal agere under. Således er det vigtigt endeligt at få afklaret udestående bevillingsforlængelser, udbudsdatoer, udbudsbetingelser og meget mere.

Der er en lang række praktiske opgaver der skal løses i sektoren, herunder kundebreve fra nuværende bevillingshavere, håndtering af udbud for kommende bevillingshavere, ændrede processer hos alle aktørerne, håndtering af indkøb, risiko og finansielle positioner hos handels- og forsyningspligtselskaber, implementering af nye kommunikationsstandarder og/eller midlertidige manuelle procedurer hos alle aktører, f.eks. ved netselskabernes videregivelse af stamdataoplysninger for nyttilslutninger til bevillingshaver og meget mere.

Vi imødeser en stor, tidsmæssigt presset opgave for alle aktørerne; vi er overbeviste om at alle aktørerne ønsker at lykkes med opgaverne og vi og øvrige aktører har derfor behov for så hurtige afklaringer som overhovedet muligt, hvis vi skal give vores bedste bidrag til at den samlede proces lykkes.

Sammenhængen mellem dette lovforslag, varslet kommende eftersyn af forsyningspligtordning, engrosmodel samt forsyningspligtselskabernes fremadrettede rolle

Lovforslaget tager alene hånd om spørgsmålet om bevillingshåndteringen.

Det er i vores opfattelse vigtigt også at håndtere forsyningspligtselskabernes fremadrettede virkeområde.

Selskaberne bør efter vores opfattelse, for at opnå en optimal konkurrencesituation, over tid udvikle sig til rene "suppliers of last resort" således at konkurrencen foregår mellem handelselskaber på ensartede betingelser og forsyningspligtselskaberne alene håndterer kunder som handelselskaberne ikke ønsker at have ud fra forretningsmæssige betragtninger.

Forsyningspligtselskaberne bør fremadrettet have fokus på at beskytte de svage kunder og ikke på over tid at opsamle en større kundebase fra flyttere, nyttilslutninger, udsatte kunder og kunder der mister en leverandør pga. dennes konkurs.

Det risikerer over tid at resultere i en større masse af inaktive kunder og et mindre selskabsmæssigt fokus på at løse de svage kunders udfordringer i forsyningspligtselskaberne.

Helst så vi det håndteret sammen med den foreliggende lovændring, men alternativt vil vi gerne opfordre til at det håndteres i det varslede arbejde frem mod foråret 2013 omkring fremadrettede rammer for forsyningspligt, som vi samtidig meget gerne ser sektoren klart repræsenteret i, for her hurtigst muligt at samle op på uheldige konsekvenser af at det konkrete lovforslag er løst fra det generelle serviceeftersyn af sektoren.

Med venlig hilsen

SEAS-NVE Strømmen A/S
Jesper Lange
Forretningsudviklingsdirektør

ENERGITILSYNET

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Dato: 10. oktober 2012

Sag: 12/13762
Sagsbehandler: /PR
Afd.: Engros og
Transmission

Høring af udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – høringssvar fra Sekretariatet for Energitilsynet

Sekretariatet for
Energitilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Ved mail af 20. september d.å. har Sekretariatet for Energitilsynet (SET) modtaget forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning med henblik på at indhente SETs bemærkninger til forslaget.

tlf 4171 5400
mail post@energitilsynet.dk
web www.energitilsynet.dk

Det fremgår af det fremsendte lovforslag og de tilhørende bemærkninger, at lovforslaget fremsættes med henblik på at etablere nye og midlertidige ordninger for tildeling af forsyningspligtbevillinger, således at tildelingen af bevillinger vil være i overensstemmelse med det EU-retlige regelsæt for tildeling af sådanne rettigheder.

SET takker for muligheden for at kommentere udkastet til lovforslag for et centralt reguleringsområde på el og naturgasmarkedet i Danmark. Nedenfor gennemgås først et par overordnede betragtninger, som vedrører både naturgas- og elforsyningspligt, herefter følger specifikke bemærkninger for hhv. el og naturgas.

1 Betragtninger vedrørende tildeling af bevillingerne

Det fremgår af det fremsendte lovforslag, at forsyningspligtselskabet, hvis bevilling udløber, skal meddele forbrugerne om, at bevillingen udløber og at forbrugeren kan vælge forsyningspligtproduktet (hos nuværende eller hos alternativ leverandør afhængig af, hvem der vinder udbuddet). I det omfang den enkelte kunde hos det nuværende forsyningspligtselskab ikke foretager et valg, vil denne kunde overføres til et produkt i den nuværende leverandørs handelsselskab.

Da forsyningspligt kunderne (dette gælder både el og naturgas) hidtil har vist sig meget lidt tilbøjelige til at skifte leverandør, må det påregnes, at

kunderne heller ikke i stort antal vil foretage et aktivt valg med henblik på at få leveret el eller naturgas fra den nye (eller den nuværende) forsyningspligtleverandør. Dette kan igen indebære, at der vil være få kunder i de nye forsyningspligtselskaber, hvis dette er tilfældet kan det have indvirkning på antallet af selskaber, som finder det attraktivt at byde på et forsyningsområde. Dette vil i særdeleshed gælde, hvis der er tale om et meget lille forsyningspligtområde. SET finder derfor, at det burde overvejes, om forsyningspligtområderne bør gøres større.

2 Bemærkninger vedrørende elforsyningsloven

2.1 Betragtninger vedr. konkurrencen på detailmarkedet for el

Efter de hidtidige regler er forbrugere, der ikke har gjort brug af muligheden for valg af en anden leverandør (eller produkt) på det fri elmarked, omfattet af forsyningspligtreguleringen. Den ændring, som lovforslaget lægger op til, indebærer, at *tilbagefaldsmuligheden som noget nyt bliver et kommercielt produkt og ikke et prisreguleret forsyningspligtprodukt*. Der er dermed tale om en afgørende ændring af de vilkår, som forbrugerne på detailmarkedet for el stilles overfor.

Grundlaget for sammenligning af elprodukter:

- En ændring af forbrugernes tilbagefaldsmulighed betyder, at reglerne om tre måneders varsling af kunden træder i kraft forud for forsyningspligtbevillingen udløber. SET er derfor enig i, at man derfor er nødt til at varsle forbrugerne.
- Den i lovteksten foreslåede underretning giver dog *ikke* forbrugeren et fuldt informeret grundlag at træffe en beslutning ud fra, idet *alene* pris og vilkår for det kommercielle produkt (tilbagefaldsmuligheden) er kendt på tidspunktet for underretningen, jf. lovbemærkningerne til lovforslaget. I forhold til en målsætning om at give forbrugeren mulighed for at træffe et *informeret valg*, synes den foreslåede underretning derfor ikke at kunne skabe det fulde grundlag for forbrugers valg.

Neutral oplysning af forbrugeren:

- Det er SETs vurdering på baggrund af Energitilsynets netop udgivne analyse af detailmarkedet for el "*Analyse af konkurrencen på detailmarkedet for el*", at det er vigtigt, at forbrugerne på detailmarkedet for el får en *neutral information om valgmuligheder*. Derfor bliver det særligt vigtigt, hvorledes forbrugeren oplyses om det forhold, at forsyningspligtproduktet bliver et *tilvalg og ikke en tilbagefaldsmulighed*.
- Hvis den eneste oplysning om denne ændring af forbrugernes leveringsvilkår kommer fra den leverandør, som ifølge lovforslaget kommer til at udgøre den nye tilbagefaldsmulighed, så synes dette selskab at have en økonomisk interesse i at fremhæve sit eget kommercielle produkt fremfor forsyningspligtproduktet. Samtidig har ingen konkurrenter mulighed for at lave et tilsvarende målrettet markedsføringsfremstød overfor disse elforbrugere. Den hidtidige leverandør har således en interesse i at den information, som sendes ud til forbrugeren ved den underretning, som lovforslaget stiller krav om, ikke bliver tilstrækkeligt neutral.

Udfordringer for konkurrencen:

- Mange elforbrugere har ikke tradition for at bruge det fri elmarked og oplever ifølge SETs undersøgelser ikke tilstrækkelige økonomiske incitamenter til at skifte leverandør. I

kombination med det mangelfulde informationsgrundlag samt problematikken omkring neutral oplysning af forbrugeren er der risiko for, at forbrugerne i stort omfang fortsat vil forholde sig passivt og blot forblive kunde ved den hidtidige leverandør. Energitilsynet har i ovennævnte analyse identificeret den manglende forbrugermobilitet som en afgørende begrænsning for den fortsatte udvikling af konkurrencen på detailmarkedet for el. I forlængelse heraf konkluderer analysen, at ved en afskaffelse af den nuværende forsyningspligtregulering er sandsynligheden for at priserne på kortere sigt vil stige formentlig højere end at de forbliver uændrede. Åbningen af markedet og tilkomsten af nye tilkomne virksomheder kan sammen med forbrugerreaktioner virke i retning af at redressere prisstigninger. Selv om lovforslaget ikke lægger op til en afskaffelse af forsyningspligtreguleringen, men en udbudsmodel, så vurderes de prismæssige virkninger i stor udstrækning at svare til en afskaffelse, da en stor del af kunderne på markedet formentlig vil forblive passive. Derfor vurderes ovennævnte problemstillinger vedr. sammenligning og neutral information særlig vigtige at tage højde for ved en ændring af forsyningspligtreguleringen.

- Hvis forbrugerne fortsat forholder sig passivt, kan konsekvensen af det system lovforslaget lægger op til herudover blive, at en stor gruppe forbrugere i hvert bevillingsområde flyttes over til én bestemt kommerciel leverandør (nemlig den hidtidige), som således får en – tidsmæssig ukendt – konkurrencemæssig fordel, idet de får tildelt kunder uden nogen form for omkostninger til markedsføring.

Med henblik på nærmere at vurdere mulighederne for at imødegå ovennævnte problemstillinger kunne det overvejes, om det er muligt – i stedet for at regulere håndteringen af forsyningspligt-kunder direkte i loven – at indsætte en bemyndigelse til ministeren til efterfølgende at fastsætte regler herom.

2.2 Grundlast

Af høringsudkastet fremgår (specielle bemærkninger til § 1, nr. 8): ”For ikketimemålte erhvervsdrivende forbrugere og ikkeerhvervsdrivende forbrugere udgøres grundprisen af den grundlast, som Energitilsynet beregner for disse forbrugerkategorier, jf. stk. 1, svarende til prisen på de relevante prissikringskontrakter for det pågældende kvartal i det pågældende geografiske område. Det forudsættes, at beregningsmetoden præciseres i udbudsmaterialet...”

SET fortolker høringsudkastet således, at beregningen af grundlast fortsætter efter den nuværende metode. Således vil grundlast være identisk for de selskaber, der stadig er omfattet af den hidtidige regulering og de selskaber, der bliver omfattet af den ændrede regulering ud fra et tillæg.

2.3 Budgivning

Ved udbud af en forsyningspligtbevilling får elselskaber mulighed for at byde på en bevilling ved at byde på et tillæg, der skal tillægges grundlasten hørende til det pågældende kvartal. Dette gør det ud for den godkendte pris for det pågældende kvartal og er samtidig slutbrugerprisen.

Der er ikke fastsat en øvre eller nedre grænse for dette tillæg. Det er Energistyrelsen, der godkender budet. Det fremgår imidlertid af pkt. 3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget:

”Men for begge kundekategorier gælder det, at Energitilsynet udmelder et pristillæg, der begrænser virksomhedernes avance ud fra en rimelighedsbetragtning i forhold til markedet. På denne baggrund vurderes det at stride imod lovens forudsætninger at udbyde forsyningspligtproduktet i priskonkurrence, hvor de bydende tvinges til at gå under det niveau, som Energitilsynet fastlægger som rimeligt for markedet.”

SET ser ingen grund til at definere en nedre grænse for et bud. Et lavere tillæg end den nuværende mark-up vil ikke nødvendigvis være i modstrid med et rimeligt bud. Mark-up grænsen er nemlig opgjort som en median af mark-up værdier for flere udvalgte el-handelsprodukter. Det vil således ikke være i modstrid med data for markedsbestemte priser, hvis der accepteres et lavere tillæg end den nuværende mark-up grænse.

2.4 Beregning af volumenvægtet bud

Bydere på bevillinger skal indgive et bud (tillæg) på både spotprisproduktet og skabelonproduktet, der efterfølgende bliver volumenvægtet med en estimeret fordeling for volumen for hele landet for både spotprisproduktet og skabelonproduktet. Denne volumenvægtning sker for at beregne en samlet budpris, hvor ENS kan vælge at tildele bevillingen til byderen med den laveste volumenvægtede pris (tillæg).

SET bemærker, at det vil være naturligt at estimere volumenvægte for de to prisområder, DK1 og DK2. Beregningen af det laveste volumenvægtede bud bliver dermed mest sammenlignelig inden for hvert prisområde.

2.5 Udmøntning af den kvartalsvise priskontrol

SET tolker høringsudkastet således, at hensigten med lovforslaget er, at selskaberne skal have mulighed for at anmelde et lavere tillæg end det maksimalt tilladte. Det fastsatte tillæg kan opfattes som et maksimaltillæg, idet selskaberne ikke nødvendigvis behøver at anmelde det ved udbuddet fastsatte tillæg, men har mulighed for at anmelde et lavere tillæg.

De forsyningspligtige el-selskaber kan efter en evt. vedtagelse af lovforslaget overordnet opdeles i to kategorier:

- 1) De forsyningspligtselskaber, der er omfattet af den eksisterende mark-up regulering og skal anmelde og have godkendt priser forud for et kvartal
- 2) De forsyningspligtselskaber, der har fået en fornyet bevilling via udbud og fået fastsat et tillæg i den nye bevillingsperiode. Dette tillæg kan være forskelligt mellem de udbudte områder.

Selskaberne under kategori 2) skal for hvert kvartal anmelde det fastsatte tillæg, idet der er tale om et maksimaltillæg, og selskaberne derved skal bekræfte deres tillæg eller anmelde et lavere tillæg. Selskaber, der ved udbud har vundet en bevilling, har således mulighed for at anmelde et lavere tillæg end det ved buddet maksimalt fastsatte for et kvartal, hvis det måtte have ønske om dette, fx på grund af den konkrete konkurrencesituation.

Givet at der er tale om, at selskaber ved udbud skal anmelde priser, finder SET, at det vil være hensigtsmæssigt at godkende prisen for disse bevillinger sammen med de godkendte priser for de selskaber, der uden udbud fortsat har bevilling. Det vil medføre, at SET på kvartalsbasis offentliggør grundlasten, tillægget og dermed den godkendte pris for den bevillingshaver, der ved udbud har opnået bevilling.

2.6 Anmeldelsespligt

§ 72, stk. 1, omfatter kun virksomheder der har opnået bevilling *uden udbud*. Der bør være en tilsvarende paragraf for de selskaber der *ved udbud* har opnået forsyningspligtbevilling, således at de anmelder deres tillæg, men ikke prisen. Det giver selskaberne mulighed for at anmelde det maksimale tillæg opnået ved et bud eller et tillæg, som for det pågældende kvartal kan være under den ved udbuddet fastsatte grænse. Hvis § 72, stk. 1, ikke finder anvendelse på el-handelsvirksomheder, der ved udbud har opnået forsyningspligtbevilling, vil disse virksomheder således ikke have en anmeldelsespligt og heller ikke mulighed for at reducere deres tillæg for et givent kvartal, fx af konkurrencehensyn.

SET udmelder godkendt balancerings- og administrationsbidrag senest 7 hverdage inden et kvartalsskifte for selskaber, der *uden udbud* har bevilling. Dette bør efter SETs opfattelse også gælde selskaber der *ved udbud* har opnået bevilling, således at alle tillæg hørende til det forsyningspligtige spotprisprodukt offentliggøres samlet af SET forud for et kvartal.

Det kan ske ved at tilføje følgende til § 72 stk. 9:

”Energitilsynet udmelder det ved udbuddet tilbudte tillæg, dækkende balancerings- og administrationsbidrag senest 7 hverdage inden kvartalsskiftet.”

Efter § 72, stk. 8, der bliver stk. 11, indsættes som *stk. 12*:

»*Stk. 12.* Såfremt en forsyningspligtig virksomhed har opnået forsyningspligtbevillingen efter udbud, jf. § 34 a, påser Energitilsynet, at virksomhedens priser, jf. stk. 8 og 9, er i overensstemmelse med virksomhedens tilbud i bindingsperioden.«

Efter SETs opfattelse kan det præciseres, at Energitilsynet både kontrollerer, at tillægget ikke overstiger den fastsatte grænse og efterfølgende beregner den endelige godkendte pris, der for ikke-timemålte kunder kan opnås ved at tillægge grundlasten for det pågældende kvartal samt offentliggør de godkendte priser.

3 Bemærkninger vedrørende naturgasforsyningsloven

3.1 Slutafregning

Det fremgår af § 3 i det fremsendte udkast til lovforslag, at de nuværende forsyningspligtselskaber fremsender slutafregning til berørte forbrugere senest 3 måneder efter bevillingens ophør. Det fremgår, at slutafregningen skal indeholde eventuel efterregulering. SET har et par bemærkninger til denne bestemmelse.

For det første er det efter SETs vurdering ikke helt klart, hvilke forbrugere udtrykket ”berørte forbrugere” dækker over. SET antager, at slutafregning skal gennemføres, uanset om det nuværende forsyningspligtselskab vinder udbuddet om forsyningspligtlicensen eller ej. Hvis det antages, at selskabet vinder udbuddet, er fremgangsmåden vel stadig, at kun forbrugere, der aktivt vælger forsyningspligtselskabet forbliver i forsyningspligtselskabet. Hvis det lægges til grund, at forbrugerne ikke vil være mere aktive end i dag, vil der ikke være mange kunder i forsyningspligtselskabet, når slutafregningen skal sendes, og så vil forholdsvis få forbrugere, fx i tilfælde af underdækning, skulle bære denne – en underdækning, som er opbygget af mange flere forbrugere.

SET finder, at det bør indsættes en skæringsdato, således at samtlige kunder, der er tilknyttet et forsyningspligtselskab på en bestemt dato skal være med til at bære underdækningen/skal have del i overdækningen. SET finder også, at det vil være mere praktisk at foreskrive, at slutafregningen gælder for de *husstande*, der på et givet tidspunkt er tilknyttet forsyningspligtselskabet.

Det er også SETs vurdering, at det bliver overordentlig vanskeligt for selskaberne at opkræve en underdækning inden for de tre måneder, som fremgår af lovforslaget. Efter SETs oplysninger udløber bevillingerne til forsyningspligtselskaberne 14. marts 2013. Selskaberne skal således senest 14. juni 2013 have fremsendt slutafregning.

I medfør af den gældende anmeldelsesbekendtgørelse skal selskaberne anmelde de til brug for reguleringen nødvendige oplysninger senest 1. juni det efterfølgende år. Det vil sige, at selskabernes oplysninger om kalenderåret 2012 skal anmeldes senest 1. juni 2013. Det er åbenlyst, at det ikke kan lade sig gøre for SET at træffe afgørelse for 2012 inden 14. juni 2013. SET har i forlængelse af det udsendte forslag til lovændring fra Energistyrelsen modtaget en revideret udgave af lovforslaget, hvor det af forarbejderne fremgår, at selskaberne har mulighed for ”at aftale hurtigere procedure med Energitilsynet med henblik på at opnå en afgørelse fra Energitilsynet så betids, at behovet for efterregulering minimeres.”

Det er SETs vurdering, at det vil være meget vanskeligt at anvende denne fremgangsmåde. Energitilsynets efterregulering af selskaberne foregår på den måde, at alle selskaber samtidig anmelder og samtidig behandles og samtidig får en afgørelse. En af de ting, som tilsynet skal tage hensyn til ved reguleringen af selskaberne, er forholdene på forsyningspligtmarkedet. Det er SETs vurdering, at det kun er muligt at tage hensyn til forholdene på forsyningspligtmarkedet, hvis SET er i besiddelse af oplysninger fra alle selskaber.

Dette betyder konkret, at et enkelt selskab ikke har mulighed for – uafhængigt af de to andre – at ”aftale en hurtigere procedure med Energitilsynet.”

SET er opmærksom på, at problemet med opkrævning af underdækning altid vil være til stede uanset, hvornår reguleringen omlægges. SET må imidlertid gøre opmærksom på, at det vil være vanskeligt for selskaberne at foretage en slutafregning indenfor de tidsfrister, der fremgår af høringsudkastet, da efterreguleringen for det forgangne år ikke vil være kendt på det foreslåede afregningstidspunkt.

4 Afsluttende bemærkninger

SET står naturligvis til rådighed, såfremt Energistyrelsen ønsker en uddybning af ovenstående bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Pia Rønager
4171 5371
PR@energitilsynet.dk

Forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning fremsat af klima- energi- og bygningsminister Martin Lidegaard

Klosterport 4 E, 1.sal
DK - 8000 Aarhus C
Tel: +45 86 76 07 44
www.ve.dk

D .10. oktober 2012
R Marianne Bender
E Bender@ve.dk
Tek.: +45 21213288
Fax+4586760544

VedvarendeEnergi opfatter det fremsendte lovforslag som problematisk i forhold til:

1. Sikring af den enkelte kundes kvalitet i ydelser fra forsyningspligtselskabet
2. Størrelsen på det særlige marked for forsyningspligt i fald lovforslaget vedtages i sin nuværende form
3. Usikkerhed vedr. hvilken type kunder, der - i fald lovforslaget bliver vedtaget – bliver tvunget over på et kommercielt produkt, de ikke selv har ønsket.
4. Risiko for at de svageste kunder ikke opdager, at de ikke længere er omfattet af forsyningspligt og priskontrol
5. Risiko for at elprisen stiger for de svageste kunder.

Herudover synes lovforslaget ikke på nogen måde, at indeholde elementer, der kan sikre og / eller give yderligere incitamenter til et dynamisk marked, der kan bidrage til at fremme et fleksibelt elforbrug.

Som bekendt er der netop nedsat et udvalg til eftersyn af reguleringen af den danske elforsyningssektor. En af udvalgets opgaver er at komme med forslag til opgaver og indhold i den fremtidige forsyningspligt senest maj 2013.

VedvarendeEnergi foreslår derfor, at nærværende lovforslag udskydes, så udbuddet af nye forsyningspligt opgaver kan ske på baggrund af udvalgets analyser og forslag. En udskydelse kan håndteres – bl.a. ved forlængelse af de nuværende bevillinger til de eksisterende forsyningspligtselskaber. Til gengæld vil det ikke være realistisk at kunne flytte kunder "tilbage", hvis de først ER sendt ud på det kommercielle marked. Hvis lovforslaget - imod vores anbefaling vedtages – kan det derfor blive vanskeligt at reagere på eventuelle anbefalinger fra udvalget.

Hvis lovforslaget ikke trækkes tilbage bør det sikres, at de mindste forbrugere (husholdninger samt små og mellemstore erhvervsvirksomheder) ikke bliver ramt af følger af lovforslaget. Disse kunder er endnu ikke vænnet til at bevæge sig på det kommercielle marked, når det handler om indkøb af el og energitjenester som f.eks. forsyningspligt. Da Energitilsynet (i deres netop offentliggjorte rapport) forudser, at lovforslaget med stor sandsynlighed vil betyde prisstigninger for de mest sårbare kunder, bør lovforslaget indeholde en konkret plan for, hvordan de ramte forbrugere skal / vil blive informeret om ændringen i deres kundestatus. Risikoen for, at disse kunder ikke længere vil kunne få leveret el og varme skal klart fremgå af formidlingen, og det skal klart fremgå, hvilke forholdsregler de kan tage – og hvordan.

I øvrigt støtter VedvarendeEnergi de forslag, der er fremsat fra Forbrugerrådet vedr. beskyttelse af forbrugeren.

Yderligere informationer kan fås ved henvendelse til undertegnede.

På vegne af VE – med venlige hilsener:

Marianne Bender

for a living planet®

WWF Verdensnaturfonden

Tlf. 35383635

Svanevej 12
2400 København NV

wwf@wwf.dk
www.wwf.dk

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Att: Kristine Bak og Christine Federlin

10. oktober 2012

Forslag til Lov om ændring af lov om elforsyningspligt og lov om naturgasforsyning

WWF Verdensnaturfonden er stærkt bekymret over virkningerne af det fremlagte lovforslag og vil opfordre til, at det ikke vedtages i sin nuværende form.

Der er netop igangsat et reguleringseftersyn, som bl.a. skal se nærmere på forsyningspligten. Det fremsatte lovforslag foregriber udvalgets anbefalinger og vil reelt udvirke, at mange forbrugere overgår fra et forsyningspligtprodukt til et kommercielt produkt, inden udvalget har givet sine anbefalinger – og det uden at der vil være tale om et aktivt valg fra størstedelen af kundernes side eller om reel konkurrence i markedet.

Vi er således meget kritiske over for, at lovforslaget lægger op til, at hvis en forsyningspligtbevilling vindes af et nyt selskab, vil forbrugerne automatisk overføres til et kommercielt produkt hos den hidtidige bevillingshaver, med mindre kunden reagerer og aktivt foretager et andet valg. Erfaringerne viser, at mange mindre private forbrugere forholder sig passivt ift. at vælge leverandør af el og gas.

Problematikken forstærkes kun af, at der lægges op til, at det er det hidtidige forsyningspligtselskab – og ikke en neutral instans - der skal informere kunden om de ændrede markedsforhold, herunder også om muligheden for at blive på forsyningspligten.

Lovforslaget kommer derfor til at betyde, at forbrugerbeskyttelsen forringes ikke mindst for de mindre forbrugere, der risikerer at blive flyttet over på det kommercielle marked uden at have valgt det aktivt og sandsynligvis uden at være bevidst om de mulige konsekvenser heraf, herunder at de ikke længere vil være omfattet af den prisregulering, som gælder for forsyningspligten – og uden i øvrigt at have taget stilling til de forskellige produkter og selskaber, der findes på det kommercielle marked.

Dermed må den foreslåede fremgangsmåde også forventes at virke konkurrenceforvridende, idet den vil favorisere de nuværende bevillingshavere ift. at overføre "sovende" kunder til et af deres kommercielle produkter, hvorved de elhandelsselskaber, der ikke i dag er leverandører af forsyningspligtig el, i udgangspunktet stilles ringere på det kommercielle marked.

I øvrigt er vi enige i de mere uddybede kommentarer, som Forbrugerrådet fremfører i sit høringssvar.

Venlig hilsen

Hanne Jersild

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Den 9. oktober 2012

Høringssvar til "Forslag til ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning – udstedelse af forsyningspligtbevillinger".

Vindstød A/S er grundlæggende positiv overfor ændringer i forsyningspligten, men ser nogle problemer i det fremlagte forslag.

1. Mindre konkurrence

Måden forsyningspligten ændres på vil føre til en svækkelse af mulighederne for konkurrence mellem elselskaberne, der sælger til private.

- Den foreslåede information gennem brev til kunderne vil i praksis ikke føre til ændret adfærd hos borgerne, da al erfaring viser, at det kun er meget få, der reagerer på et sådan informationsbrev. Herudover gøres der ikke noget effektivt for at igangsætte øget mobilitet i markedet.
  - ⇒ Det vil fortsat være få kunder, der vil skifte elselskab.
- Samtidig forventes det, at de forsyningspligtige energiselskaber kun gradvist vil hæve priserne for ikke at skræmme kunderne væk.
  - ⇒ Dette vil dog alligevel markant forbedre økonomien hos de forsyningspligtige energiselskaber, da kundemasserne af historiske årsager er meget store hos de gamle energiselskaber.
- Det er nærliggende at tro, at denne øgede indtjening vil fastholde energiselskaberne i en situation, hvor de hellere forsvare "egne områder" end går på jagt efter nye kunder. Dette forsvar af tabte kunder ser vi allerede i dag, hvor de gamle energiselskaber retter rabatter mod frafaldne kunder for herved at stække nye energiselskaber. Se bilag 1, der er eksempel på en sådan kampagne.
  - ⇒ Dette gør det sværere for nye energiselskaber at erobre kunder, da svaret fra de gamle selskaber er rabatter målrettet, de kunder der måtte skifte. Disse rabatter finansieres af det store flertal af kunder, der ikke skifter elselskab og som nu kommer til at betale lidt ekstra til energiselskabet. Vi ønsker derimod at skabe en situation, hvor der også er konkurrence på ikke-aktive kunder.

Med baggrund i dette forudsiger vi, at de større selskaber får nemmere ved at bekæmpe konkurrencen fra nye selskaber, hvilket ikke er i samfundets interesse.

2. Mulighederne for senere ændring af forsyningspligt-kunderne umuliggøres

- Med et slag flyttes de mange forsyningspligt-kunder væk fra det regulerede forsyningspligtprodukt og over på et markedsprodukt valgt af det pågældende energiselskab. Det giver de i pkt. 1 fremhævede problemer men herudover umuliggør det også en senere ændring af disse kunders situation, da de efterfølgende ikke er på forsyningspligten.

3. Konkurrenceforvridende information og konkurrenceforvridende automatik
  - Vi finder det konkurrenceforvridende, at det er de forsyningspligtige energiselskaber, der skal informere borgerne om det ændrede produkt. Alene det, at brevet kommer fra dem med logo m.m. vil give en markedsføringsmæssig fordel, der i praksis er meget stor.
  - Vi finder det ligeledes konkurrenceforvridende at passivitet automatisk fører til ny aftale hos det pågældende selskab. Særligt fordi denne kundegruppe historisk set har været meget loyal. Dette ses ved, at de er blevet hos forsyningspligten.

Forslag, der kan imødekomme ovenstående problemer:

1. Når forsyningspligtperioder udløber informeres forsyningspligt kunderne om, at de skal foretage et valg. Denne information afsendes fra Energinet.dk, der har data på elkunderne fra Datahubben. Såfremt kunder ikke foretager et valg, da sendes brev igen efter hver 3. måned. I informationsbrevet henvises til neutral hjemmeside, hvor alle selskaber listet samt anført pris på 1-2 standard-produkter. Klimavenlighed skal også fremgå af liste.
2. Kunder, der ikke aktivt foretager valg, fastholdes på forsyningspligt lignende produkt hos det forsyningspligtige selskab, der fremover har forsyningspligten. Prisen er fortsat underlagt prisreguleringen fra Energitilsynet. I stedet for at det forsyningspligtige selskab får mulighed for at hæve prisen, indføres i stedet et tillæg på 4 øre pr. kWh (stigende med 1 øre pr. kvartal), der tilfalder Energinet.dk (i stedet for som foreslået energiselskabet). Herved skabes incitament til, at kunden bevæger sig ud på det frie marked, hvilket vil kickstarte konkurrencen mellem selskaberne. Samtidig undgås det, at de forsyningspligtige selskaber blot får øget indtjening, der kan bruges mod nye selskaber. Det bemærkes, at ovenstående først træder i kraft efter endt forsyningspligtperiode.
3. Kunder, der i fremtiden havner i forsyningspligten vil også blive opkrævet som foreslået ovenfor.

I er meget velkomne til at kontakte os for uddybninger af dette svar.

Med venlig hilsen

Morten Nielsen

Adm. direktør, Vindstød A/S

Vindstød A/S sælger energi fra ca. 2.500 vindmøller i Danmark, primært til private husstande.

Bilag 1.

Eksempel på kampagne fra energiselskab, hvor rabatten går til kunder, der har forladt energiselskabet. Dette tilbud udsendes ikke til andre nye kunder, blot til frafaldne.

VALGET ER DIT!

Vælg det produkt der passer bedst til dig

1

FAST PRIS

Du har en fast pris på 1 kWh i hele den valgte periode – uanset hvordan elprisen måltre udværler sig.

2

FLEXYBLE PRIS

Du løber en lille risiko. Du sparer på 1 kWh fastprisen i vinteren, og dermed har du større chance for at spare penge.

VIL DU OGSÅ VÆRE MILJØBEVIDST?

Bruger du, at vindlæber din el fra danske vindmøller, koster det kun ca. 15 kr ekstra om måneden (beregnet ud fra en typisk husstand med 2 voksne og 2 børn med et forbrug på 4500 kWh om året.)

HVAD ER PRISEN PÅ EL?

Prisen på el er ikke fast, men varierer fra dag til dag. Se de gældende priser på www.nrgielsalg.dk/bestil-el

BESTIL allerede i dag

Udfyld kuponen og send den til os senest den 10. juni 2012 eller bestil online på www.nrgi.dk/tilsænde. Vi kvitterer med en måneds gratis el, og du deltager samtidig i konkurrencen om 3 x gavekort à 1.000 kr. til gavekortet.dk.

Såk 1/12/12

Ja tak, jeg vil gerne bestille FAST PRIS inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille FLEXYBLE PRIS

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

Ja tak, jeg vil gerne bestille vindkraft inden ud 2012

NRGi Elsalg A/S

• • • 2286 • • •

7993 Sydplåne - Fyn 5050 B

NRGi Elsalg A/S
• • • 2286 • • •
7993 Sydplåne - Fyn 5050 B

Navn: [REDACTED]
Adresse: [REDACTED]
Postnr.: [REDACTED] By: [REDACTED]
Telefon: [REDACTED] Mail: [REDACTED]

Underskrift:

Indsendt til: [REDACTED]

Indsendt til: [REDACTED]

5 GODE GRUNDE til at skifte:

Spørgsmål?
Janne og Lene sidder klar
til at hjælpe dig på tlf. 7222 6252

- 1** Det er helt gratis at skifte, og vi klarer alle det praktiske. Du skal blot udfylde kuponen på side 5 eller online på www.nrgi.dk/visueltDig
- 2** Skift inden den 10. juni 2012 og få 1 måned gratis el og deltag samtidig i konkurrencen om 3 x gavekort på 3.000 kr. til gaveret til dit
- 3** Du får kun én afregning
- 4** Du bestemmer selv, om du vil være miljøbevidst og vælge el fra danske vindmøller. Det koster kun ca. 15 kr. ekstra om måneden beregnet ud fra en gennemsnitslønline
- 5** Følg dit elforbrug mv. online via MIT NRGi. Har du allerede fået installeret en intelligent elmåler, kan du også bruge NRGi's gratis smartphone app

Ring på tlf. 7222 6252 hverdage mellem kl. 9-16, dog helleg kl. 10-16. Du kan også skrive til skift@nrgi.dk

Vi savner dig

VIL DU OGSÅ VÆRE MILJØBEVIDST

Så skal du vælge el fra danske vindmøller - vi kalder det Klima EL. Her medvirker du sammen med andre miljøbevidste danskere til at øge efterspørgslen på energi fra vedvarende energikilder såsom vindmøller.

BEVIS PÅ DIN MILJØBEVISTHED

Når du har valgt el fra danske vindmøller, får du det, vi kalder et Klima El bevis. Det er dit bevis for, at vi årligt indkøber oprindelsesgarantier, svarende til dit årlige elforbrug, fra danske vindmøller, der højst er 2 år gamle. Dit Klima El bevis modtager du elektronisk, når du tegner en klimavenlig og miljøbevidst elaftale med os.

NRGI

www.nrgi.dk
tlf. 7222 6252

Christine Federlin

Fra: Lone Lund Ørnsholt [llr@adm.aau.dk]
Sendt: 8. oktober 2012 11:33
Til: Energistyrelsens officielle postkasse
Cc: Christine Federlin; Kristine Bak
Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)
Vedhæftede filer: høringsbrev lovforslag forsyn.docx; Høringsliste 1.doc; Lovændring forsyningspligtbevillinger høringsversion.doc; Høring Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Forslaget har været sendt i høring. Der er ingen bemærkninger eller kommentarer indkommet fra Aalborg Universitet.

AALBORG UNIVERSITET

Venlige hilsner

Lone Ørnsholt
AC-Fuldmægtig

Tlf.: (+45) 9940 3494
E-mail: llr@adm.aau.dk

HR-Centret
Det Teknisk-Naturvidenskabelige og Sundhedsvidenskabelige Fakultet

Aalborg Universitet
Niels Jernes Vej 10
DK-9220 Aalborg Øst

Fra: Christine Federlin [<mailto:cfe@ENS.DK>]
Sendt: 20. september 2012 13:18
Til: Christine Federlin; Kristine Bak
Cc: cement@aalborg-portland.dk; samfund@advocom.dk; info@noreco.com; ad@affalddanmark.dk; post@energianke.dk; biogas@landbrug.dk; bdk@helgamoos.dk; co@co-industri.dk; danak@danak.dk; esm@di.dk; dn@dn.dk; info@shipowners.dk; info@dkvind.dk; da@da.dk; info@danskbyggeri.dk; de@danskenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfiernvarme.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; de@danskenergi.dk; dgc@dgc.dk; dansk.standard@ds.dk; joachim.brons@shell.com; mail@danskeadvokater.dk; regioner@regioner.dk; dt@datatilsynet.dk; ruth.dalsgaard@gmail.com; delta@delta.dk; info@ecocouncil.dk; itek@di.dk; di@di.dk; dongenergy@dongenergy.dk; ds@ds-net.dk; ofr@oliebranchen.dk; bcs.sde@energiforbrugeren.dk; ekn@ekn.dk; post@energitilsynet.dk; info@energitjenesten.dk; kundecenter@eon.dk; hoeringer@fbr.dk; mail@fdkv.dk; fri@frinet.dk; fse@fse.dk; vpf@varmepumpefabrikanterne.dk; NG@kristiankroyer.dk; fsr@fsr.dk; hoering.dk@greenpeace.org; info@qts-net.dk; dea@hess.com; hmndirektion@naturgas.dk; hvr@hvr.dk; di@di.dk; ida@ida.dk; itb@itb.dk; kontakt@kooperationen.dk; kto@kto.dk; kl@kl.dk; hoering@lf.dk; lo@lo.dk; osj@maerskoil.com; ngf@ngf.dk; mail@realkreditforeningen.dk; B.l.andersen@mail.dk; renosam@renosam.dk; risoe@risoe.dk; webdk@statoil.com; torbh@statoil.com; teknig@teknig.dk; andreas.splidt@teknologisk.dk; post@teleindu.dk; jorgen.nielsen@vattenfall.com; henrik.lous@vattenfall.com; ve@ve.dk; veltek@veltek.dk; danish@windpower.org; wwf@wwf.dk; h.jersild@wwf.dk; oestkraft@oestkraft.dk; aa@aa.dk; info@kundeservice.dccenergi.dk; shj@natur-energi.dk; svp@ok.dk; veg@danskecommodities.com; ae@ae.dk
Emne: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger)

Hermed fremsendes udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) i høring.

Høringsfrist er den **10. oktober 2012, kl. 12**. Hørings svar bedes venligst sendt til ens@ens.dk, med kopi til cfe@ens.dk og bak@ens.dk. Ved emne-feltet i svar-mailen bedes der angive: "Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af elforsyning og lov om naturgasforsyning (udstedelse af forsyningspligtbevillinger) "

Mvh

Christine Federlin
Specialkonsulent

Forsyning
Direkte tlf.: 3392 6863
E-post: cfe@ens.dk

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33926700, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk
